

Handläggare
Susanna Nytell
Telefon: 08-508 150 29

Till
Skarpnäcks stadsdelsnämnd
2020-02-06

Verksamhetsberättelse VB 2019 för Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att nämnden beslutar följande:

1. Bokslut och verksamhetsberättelsen för år 2019 godkänns.
2. Uppföljning av internkontroll för år 2019 godkänns.
3. Kvalitetsredovisning förskola för år 2019 godkänns.
4. Ärendet lämnas till kommunstyrelsen och stadens revisorer.
5. Ärendet justeras omedelbart.

Maria Mathiasson Laxvik

Stadsdelsdirektör

Innehållsförteckning

Sammanfattande analys.....	3
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål.....	4
1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla.....	4
1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort.....	5
1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i.....	10
1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige.....	15
1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet.....	24
1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande.....	38
2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt.....	47
2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv.....	48
2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov.....	49
2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet.....	50
2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring.....	53
2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö.....	57
3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden.....	63
3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser.....	63
3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna.....	65
Uppföljning av ekonomi.....	74
Analys av resultaträkning – uppföljning av driftbudget.....	74
Resultatenheter.....	83
Investeringar.....	83
Medel för lokaländamål.....	84
Analys av balansräkning.....	84
Bedömning av nämndens interna kontroll.....	86
Kvalitetsarbete.....	86

Sammanfattande analys

Stadsdelsnämndens verksamheter har i stort följt planeringen för 2019 och nämnden redovisar en budget i balans. 10 av 12 verksamhetsområdesmål uppnås helt och 2 mål uppnås delvis.

En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Stadsdelsnämnden bidrar till att inriktningsmålet uppfylls. Bedömningen grundas på att tre av fem verksamhetsområdesmål som är kopplade till inriktningsmålet uppfylls helt och två uppfylls delvis. 11 av 14 nämndmål uppnås helt och övriga tre uppnås delvis.

Antalet personer och familjer i behov av försörjningsstöd fortsätter att minska inom stadsdelsområdet. Samhällsvägledning har erbjudits till nyanlända inom stadsdelsområdet genom uppsökande arbete och drop-in verksamhet, för att stärka deras förutsättningar för integration och inkludering i samhället.

Förvaltningen fortsätter tillsammans med sina samverkanspartners att bedriva ett förebyggande och trygghetskapande arbete, samt sköta och utveckla parker, grönområden och naturreservat. Eftersom resultatet i stadens medborgarenkät inte når uppsatta mål bedömer förvaltningen att målet för verksamhetsområdet uppnås delvis. Arbetet för att öka den upplevda tryggheten och nöjdheten med stadsmiljön fortsätter under kommande år.

Flickor och pojkar i Skarpnäcks kommunala förskolor får en god grund för ett livslångt lärande. Förvaltningen bedömer att verksamhetsmålet uppnås delvis då årsmålen för flera underliggande indikatorer inte uppnås helt. Förvaltningen har dock fortsatt goda resultat som inom flera områden överstiger stadens genomsnittliga värden.

Genom att fortsätta att vidareutveckla det familjeorienterade arbetssättet för att uppnå en sammanhållen socialtjänst utvecklas stadsdelsnämndens stöd och insatser till barn, vuxna och familjer som är i behov av dem.

Arbetet för en mer personcentrerad äldreomsorg fortgår inom både myndighetsutövning och utförarverksamhet. Hemtjänsten uppvisar fortsatt goda resultat och resultaten inom vård- och omsorgsboende visar på goda förbättringar.

En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Stadsdelsnämnden bidrar till att inriktningsmålet uppfylls. Bedömningen grundas på att samtliga verksamhetsområdesmål som är kopplade till inriktningsmålet har uppfyllts, liksom alla underliggande nämndmål.

Förvaltningen samverkar med det lokala näringslivet för att lokala näringsidkare ska uppleva stadsdelsområdet som företagsvänligt och tryggt. Genom att bevaka de lokala intressena i detaljplaneprocessen bidrar förvaltningen till att människors och verksamheters olika behov av samhällsservice inom stadsdelsområdet tillgodoses. Parkvägar har renoverats under året för att förbättra framkomlighet och tillgänglighet. Förvaltningen genomför sina resor och transporter på ett så hållbart sätt som möjligt.

Ett kontinuerligt arbete sker för att utveckla det lokala kulturutbudet så att alla oavsett ålder, kön, förutsättningar och bakgrund kan delta. Skarpnäcks kulturhus har under året erbjudit en rad olika aktiviteter och föreställningar, varav fler har blivit tillgängliga för personer med olika former av funktionsnedsättningar. Inom förvaltningens aktivitetscenter och den öppna mötesplatsen för äldre erbjuds ett varierat utbud av aktiviteter för att möta efterfrågan hos de

äldre inom stadsdelsområdet.

I naturreservat och övriga grönområden har åtgärder genomförts för att gynna biologisk mångfald och ekologiska värden. Energieffektivisering och förbättrad avfallshantering har lett till minskad klimatpåverkan. I samarbete med det civila samhället och föreningslivet har ett lokalt hållbarhetsforum med fokus på Agenda 2030 anordnats.

En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Stadsdelsnämnden bidrar till att inriktningsmålet uppfylls. Bedömningen grundas på att de två verksamhetsområdesmål som är kopplade till inriktningsmålet har uppfyllts, liksom alla underliggande nämndmål.

Förvaltningen har en effektiv ekonomistyrning och vidtar åtgärder vid avvikelser. Alla enheter som har prognostiserat underskott under året har tagit fram handlingsplaner för att nå en ekonomi i balans. Målen i handlingsplanerna har inte kunnat infrias i alla verksamheter. Nämnden redovisar dock en budget i balans efter ianspråktagande av reserv och fonderade medel.

Årets uppföljning av upphandlad verksamhet och LOV-verksamheter har fullföljts enligt plan och visar att merparten av verksamheterna uppfyller ställda krav. Förvaltningen bedriver ett systematiskt arbete för att identifiera och förebygga risker och skapa en hållbar och inkluderande arbetsmiljö. Digitalisering används för att lösa konkreta utmaningar för invånarna och i verksamheterna, samt för att öka effektiviteten och därmed bidra till att klara välfärdens kvalitet.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål:

1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Förvaltningen bedömer att inriktningsmålet uppfylls. Bedömningen grundas på att tre av fem verksamhetsområdesmål som är kopplade till inriktningsmålet uppfylls helt och två uppfylls delvis. 11 av 14 nämndmål uppnås helt och övriga tre uppnås delvis.

Stadsdelsnämnden bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål genom att ge individuellt stöd och insatser till personer som ansöker om ekonomiskt bistånd, för att öka deras möjlighet till egen försörjning och ökad självständighet. Antalet personer och familjer i behov av försörjningsstöd fortsätter att minska inom stadsdelsområdet. Förvaltningen fortsätter att prioritera målgrupperna barnfamiljer, unga vuxna och sjukskrivna och medverkar i utvecklingen av nya arbetssätt för målgrupperna. Ungdomar inom stadsdelsområdet erbjuds feriearbete under loven. Förvaltningen erbjuder etableringsinsatser i form av samhällsvägledning till nyanlända personer och familjer, i syfte att stärka förutsättningarna för integration och inkludering i samhället.

Förebyggande och trygghetsskapande arbete bedrivs för att öka upplevelsen av trygghet och förebygga social oro. Detta sker i samarbete med civilsamhället, skolor, bostadsbolag, polis och offentliga organisationer. Parker, grönområden och naturreservat sköts och utvecklas i nära samverkan med engagerade invånare, föreningar och stadens förvaltningar och bolag. Stadens medborgarenkät visar att invånarnas upplevda trygghet och deras nöjdhet med renhållning och parkskötsel inte når uppsatta mål. Förvaltningen bedömer därför att målet för

verksamhetsområdet uppnås delvis. Resultaten är dock bättre än i staden som helhet. Förvaltningen och dess samverkanspartners fortsätter att arbeta för att öka invånarnas nöjdhet med stadsmiljön och deras upplevda trygghet i stadsdelsområdet.

Flickor och pojkar i Skarpnäcks kommunala förskolor får en god grund för ett livslångt lärande. Förvaltningen bedömer att verksamhetsmålet uppnås delvis då årsmålen för flera underliggande indikatorer inte uppnås helt. Förvaltningen har dock fortsatt goda resultat som i flera områden överstiger stadens genomsnittliga värden. Det gemensamma projektet "Hållbar framtid" pågår inom förskolan och har bidragit till utveckling av barnens kunnande inom naturvetenskap och språk samt skapat en närmare relation till naturen. Årsmålet gällande antal orosanmälningar som utformats inom förskolan uppnås inte trots kompetenshöjande insatser i form av utbildning och föreläsningar. Ett utvecklingsarbete har inletts som innebär en revidering av befintliga rutiner och arbetssätt för att säkerställa att personal har kompetens och arbetssätt för att uppmärksamma barn i utsatta situationer. Ytterligare åtgärder är planerade för 2020, bland annat samverka med Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning gällande arbete med hedersrelaterat våld och förtryck.

Genom att fortsätta att vidareutveckla det familjeorienterade arbetssättet för att uppnå en sammanhållen socialtjänst utvecklas stadsdelsnämndens stöd och insatser till barn, vuxna och familjer som är i behov av dem. Förvaltningen har under året ökat kompetensen och stärkt förutsättningarna för att alla verksamheter ska arbeta för att upptäcka våld och ge stöd till våldsutsatta och våldsutövare. Arbetet med att stärka barnrättsperspektivet inom förvaltningen fortgår genom implementering av arbetsverktyg inom bland annat socialtjänstens verksamheter.

Arbetet för en mer personcentrerad äldreomsorg fortgår inom både myndighetsutövning och utförarverksamhet. Under hösten gick förvaltningen med i arbetssättet Tryggt mottagande i hemmet tillsammans med övriga stadsdelsförvaltningar i regionen. Hemtjänsten uppvisar fortsatt goda resultat och resultaten inom vård- och omsorgsboende visar på goda förbättringar. Inom hemtjänsten kvarstår kontinuiteten som ett utvecklingsområde, även om de äldre i hög utsträckning i undersökningar svarat att det är ungefär samma personer som hjälper dem. Uppföljningen av hälso- och sjukvårdsinsatser har utvecklats under året i syfte att höja kvaliteten i verksamheterna.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort

 Uppfylls helt

Analys

Stadsdelsnämnden bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet genom att fortsätta vidareutvecklingen av arbetssätt för att ge individuellt stöd och insatser till personer som ansöker om ekonomiskt bistånd. Stödet syftar till att öka den enskildes möjlighet till egen försörjning och ökad självständighet. Förvaltningen bedömer att målet för verksamhetsområdet uppfylls. Bedömningen grundas i att målvärden uppnås för huvuddelen av indikatorerna och att underliggande nämndmål bedöms uppnås.

Antalet personer och familjer inom stadsdelsområdet som är i behov av försörjningsstöd har minskat under året. Inga större skillnader utifrån kön framgår gällande de resultat som indikatorerna avser.

Förvaltningens arbete för att öka brukardelaktigheten inom ekonomiskt bistånd fortsätter genom implementering av individuella förändringsplaner. Behovet av ekonomiskt bistånd bland arbetslösa inom stadsdelsområdet minskar men ökar bland sjukskrivna utan egen försörjning. Under året har förvaltningen kartlagt vilka åtgärder som behövs för att säkerställa att sjukskrivna personer får det stöd och den hjälp som de är i behov av för att komma ut i egen försörjning. En åtgärd är att möjliggöra så att brukarna i betydligt högre utsträckning än idag tar del av stadens rehabiliterings- och arbetsmarknadsinsatser. Förvaltningens samarbete med samordningsförbundet FINSAM fortgår för att öka antalet samordnade rehabiliteringsplaner i syfte att öka sjukskrivna personers möjlighet till egen försörjning. Stockholmsjobb är en väg till egen försörjning för personer som står långt från arbetsmarknaden. Förvaltningen ser dock ett behov av ökad samverkan med bland annat Region Stockholm och stadens Jobbtorg för att säkerställa att målsättningarna med insatserna uppfylls för brukarna. Att minska antalet sjukskrivna är ett fortsatt prioriterat arbete för förvaltningen.

Under året har 545 unga inom stadsdelsområdet har erbjudits feriearbete, och förvaltningen har fokuserat på att erbjuda feriearbete till unga med funktionsnedsättning, ungdomar med sociala skäl och unga som tillhör barnfamiljer som uppbär ekonomiskt bistånd.

Samhällsvägledning för nyanlända

Under året har inflyttningen på anvisningsboendet på Gamla Tyresövägen genomförts. Det har framkommit att flertalet av de nyinflyttade befunnit sig i etableringsprocessen under olika lång tid, där en del är kvotflyktingar medan andra har bott en längre period i landet och därför funnit arbete och egen försörjning. Förvaltningen har därför fokuserat på att se över arbetssätt och formen för samhällsvägledning för att säkerställa att de inflyttade får anpassat stöd utifrån deras behov för att uppnå egen försörjning.

Samtliga anvisade personer har kunnat erbjudas samhällsvägledningen och förvaltningen har även utvecklat arbetssätt för att nå nyanlända personer som inte längre ingår i etableringsprocessen. Verksamheten har genom medel från länsstyrelsen kunnat vidareutveckla arbetet med bostadsfrågan tillsammans med stadsdelsförvaltningarna Södermalm och Skärholmen, och har tagit fram arbetsmaterialet "Förstärkt bostadsvägledning för nyanlända". Vägledningen är ett skriftligt stödmaterial som innebär att nyanlända erbjuds stöd i att söka bostad genom gruppinformationsträffar och individuella samtal. Vägledningen har testats under hösten av berörda stadsdelsförvaltningar, vilket lett till förbättringar av materialet.

Under året har majoriteten av de ensamkommande som förvaltningen haft ansvar för varit 18 år eller äldre. Sammanlagt har förvaltningens boendestödjare arbetat med 25 ensamkommande ungdomar som flyttat till stadsdelsområdets genomgångslägenheter. Boendestödjarna erbjuder hjälp med boendet, ekonomi, med kontakter i civilsamhället samt råd och stödsamtal. Målsättningen är att den unge ska ha förutsättningar att genomföra sina gymnasiestudier. Under året har insatserna för tretton unga kunnat avslutas enligt planering.

Agenda 2030

Nämndens verksamhet inom området bidrar till att uppfylla två av de globala målen i Agenda 2030: mål 1, att avskaffa all form av fattigdom överallt och mål 10, att minska ojämlikheten inom och mellan länder.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd	1,8 %			2,2 %		2,5 %	2,8 %	VB 2019
   Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	1,4 %	1,6 %	1,3 %	1,45 %		1,47 %	1,6 %	VB 2019
   Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	0,9 %	0,88 %	0,92 %	1,02 %		1,04 %	1,1 %	VB 2019
   Antal aspiranter som fått Stockholmsjobb	22 st	13 st	9 st	19 st	22 st	27 st	1 050 st	VB 2019
Analys								
Målet har inte uppnåtts, vilket framför allt beror på svårigheter att matcha de klienter som är aktuella till de tillhandahållna platserna för Stockholmsjobb. Antal aspiranter som fått Stockholmsjobb har dock ökat från 20 år 2018 till 22 år 2019.								
  Antal tillhandahållna platser för feriejobb	545			486	545	400 st	9 000 st	VB 2019
  Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	23			14	23	27 st	1 050 st	VB 2019
Analys								
Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb inom förvaltningen har ökat från 14 år 2018 till 23 år 2019 vilket motsvarar 64 procents ökning. Förvaltningen kommer att fortsätta arbeta för att fler platser ska tillhandahållas under kommande år.								
  Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning	58			40		40	Tas fram av nämnden	VB 2019
   Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi	489 st	245 st	244 st	450 st	492 st	400 st	9 000 st	VB 2019

Status	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	 Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utveckla arbetet med samhällsvägledning för nyanlända, med särskilt fokus på att ge kunskaper om bostadssituationen.	2019-01-01	2019-12-31	
	 Socialnämnden ska i samarbete med arbetsmarknadsnämnden, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna stärka samverkan kring personer med olika funktionsnedsättningar och förbättra målgruppens möjligheter att komma in på arbetsmarknaden.	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

Kvinnor och män är självförsörjande

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen fortsätter arbetet med metodutveckling för att minska behovet av försörjningsstöd inom stadsdelsområdet. Prioriterade målgrupper är unga vuxna i åldersgruppen 18-24 år, barnfamiljer samt sjukskrivna personer. Förvaltningen fortsätter att utveckla samarbetet med Arbetsmarknadsförvaltningens verksamheter för att stärka arbetet med kvinnor som står långt ifrån arbetsmarknaden samt för att minska arbetslöshet inom målgrupperna. Anställning inom stadens verksamheter, Stockholmsjobb, fortsätter att erbjudas för att minska arbetslösheten inom stadsdelsområdet.

Ungdomar inom stadsdelsområdet erbjuds feriearbete under loven. Unga med funktionsnedsättning, nyanlända ungdomar samt ungdomar med sämre socioekonomiska förutsättningar är prioriterade målgrupper för dessa jobb.

Förväntat resultat

- Antalet personer och familjer i behov av ekonomiskt bistånd minskar.
- Fler barn växer upp i hushåll som är självförsörjande.
- Fler kvinnor som står långt ifrån arbetsmarknaden har insatser som på sikt medför ökad delaktighet och ekonomisk jämställdhet i deras livssituation.
- Sjukskrivna personer har insatser som på sikt medför ökad delaktighet och ekonomisk jämställdhet i deras livssituation.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet uppnås. Bedömningen grundas på att förväntat resultat och målvärden för indikatorer uppnås, med undantag för en indikator.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flicko r	Perio dens utfall VB 2018	Progno s helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel feriearbete på sommaren för ungdomar med funktionsnedsättning	2,86 %					0,3 %		2019
 Andelen unga vuxna som försörjer sig genom arbete eller studier	66 %					40 %		VB 2019
 Antal besök på gymnasiesärskola och daglig verksamhet för att marknadsföra möjligheten till feriearbete på sommaren	0					2		2019
Analys								
Förvaltningen har tagit kontakt med gymnasiesärskolor för att besöka dem men skolorna har tackat nej till att få besök.								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Summa genomsnittligt medelbidrag per månad och hushåll	9 316 kr			9 712 kr		9 600 kr		VB 2019

Status	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Förvaltningen erbjuder feriearbete inom lokalt hållbarhetsarbete	2019-01-01	2019-12-31	Avvikelse
Analys Aktören hade inte möjlighet att ta emot feriearbetare.				
	Inspirationskvällar för unga vuxna i samarbete med jobbtorg ska genomföras	2019-01-01	2019-12-31	
	Marknadsföra möjligheten till feriearbete genom besök på gymnasiesärskola och daglig verksamhet	2019-01-01	2019-05-31	
	Utveckla former för att informera om feriearbete	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

Nyanlända är etablerade i samhället

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen erbjuder etableringsinsatser i form av samhällsvägledning till nyanlända personer och familjer, i syfte att stärka förutsättningarna för integration och inkludering i samhället. Insatser utvecklas och erbjuds i samverkan med näringsliv och civilsamhälle. Alla förvaltningens verksamheter medverkar till att förebygga exkludering genom att erbjuda relevant information, anpassade insatser och möjlighet till tolk till de nyanlända invånare som verksamheterna kommer i kontakt med.

Förväntat resultat

- Nyanlända barn och vuxna som anvisas till stadsdelsområdet får goda förutsättningar för etablering i samhället.
- Nyanlända föräldrar erbjuds att delta i föräldrastödsgrupp i anpassad form.
- Civilsamhälle och näringsliv medverkar till nyanländas etablering i samhället.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet uppnås. Bedömningen grundas på att förväntat resultat och målvärden för indikatorer uppnås.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel nyanlända kvinnor och män som får ett personligt erbjudande om samhällsvägledning inom en månad från det att stadsdelsförvaltningen har fått underlag över inflyttade till stadsdelsområdet	100 %	100 %	100 %			75 %		2019
 ♀ Andel nyanlända kvinnor och män som upplever att de fått ökade kunskaper i att söka bostad	100 %	100 %	100 %			80		2019

Status	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Stadsdelsnämnden ska, inom ramen för samhällsvägledning för nyanlända, utveckla arbetssätt och aktivt vägleda de nyanlända i bostadsfrågor	2019-01-01	2019-12-31	
	Stadsdelsnämnden ska, inom ramen för samhällsvägledning för nyanlända, utveckla samarbete med representanter för civilsamhället och/eller andra aktörer avseende etableringsfrämjande aktiviteter	2019-01-01	2019-12-31	
	Stadsdelsnämnden utvecklar arbetssätt för att nå nyanlända kvinnor och män (egenbosatta, anhöriga och kommunanvisade) med erbjudande om samhällsvägledning	2019-01-01	2019-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i

 Uppfylls delvis

Analys

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att fortsätta arbeta aktivt med förebyggande och trygghetsskapande arbete. Genom bland annat lokalt områdesarbete, community work, ökar upplevelsen av trygghet och social oro förebyggs. Detta innebär ett nära samarbete mellan civilsamhället, skolor, bostadsbolag, polis och offentliga organisationer. Resultaten i stadens medborgarundersökning visar att en stor del av befolkningen känner sig trygga inom sitt stadsdelsområde. Förvaltningen bedömer att verksamhetsmålet delvis uppnås baserat på att fyra av sex indikatorer uppnås delvis och att en inte uppnås alls. De två underliggande nämndmålen bedöms uppfyllas baserat på förväntat resultat.

Under året har förvaltningen bedrivit olika former av aktiviteter för att öka upplevelsen av aktiv, trygg och levande stadsdel, bland annat i form av en trygghetsdag. Åtgärder har vidtagits för att öka upplevelsen av trygghet inom stadsdelsområdet, som exempelvis trygghetsinventeringar och ansökan till polis (LOV3 ansökan) för tillgång till stadens satsning

på mobila ordningsvakter. Underlag från tidigare medborgarundersökning visar att upplevelsen av otrygghet är högre bland flickor och kvinnor, varför förvaltningen arbetar trygghetsskapande riktat till kvinnor i form av exempelvis trygghetsinventering på internet riktat till flickor samt fysiska trygghetsinventeringar med kvinnor. Då förvaltningen har kunskap om att pojkar i högre utsträckning löper risk att rekryteras till kriminalitet sker det brottsförebyggande och uppsökande arbetet mer riktat till pojkar genom bland annat sociala insatsgruppen och områdesvärdar. Årets resultat från medborgarundersökningen visar att upplevelsen av trygghet bland kvinnor har ökat i förhållande till tidigare år, och numera finns ingen skillnad mellan könen gällande upplevd trygghet enligt resultaten från enkäten.

Trafikkontoret har påbörjat arbeten med att förbättra den fysiska miljön på Pilottorget, Skarpnäcks torg och Lagaplan som en följd av tidigare genomförda trygghetsinventeringar.

Sammanlagt fanns 30 stycken försäljningsställen av folköl, tobak och e-cigaretter inom stadsdelsområdet under 2019. Tillsynsbesök har genomförts på 17 försäljningsställen, varav två tillsammans med polisen. Kontrollköp gällande tobak har genomförts på samtliga försäljningsställen av tobak, sammanlagt 27 stycken. Ingen av försäljningsställena inom stadsdelsområdet sålde tobak till underåriga vid kontrollköp.

Förvaltningen har fortsatt arbetet med att utveckla parker och grönområden. En upprustning av en lekpark i kvarteret Skattmästaren i Skarpnäcks gård har genomförts. Ett underlag för kommande upprustning av kvartersparken Nattsländan i Hammarbyhöjden har tagits fram. Arbetet med att ta fram en ny lokal parkplan för Skarpnäck har pågått. I naturreservaten har naturvårdsinsatser genomförts enligt skötselplanerna, i syfte att öka de rekreativa värdena och tillgängligheten.

Våldsbejakande extremism

Under året har förvaltningens handlingsplan för våldsbejakande extremism reviderats efter kartläggning utifrån underlag från polis, samverkanspartners och förvaltningens medarbetare. Kartläggningen visar att problematiken kring våldsbejakande extremism i stadsdelsområdet är begränsad. Förebyggande och förhindrande aktiviteter har genomförts i enlighet med planering i lokala handlingsplanen. Föräldrastödsutbildningar har genomförts, social insatsgrupp har funnits tillgänglig för ungdomar som vill hoppa av en våldsbejakande miljö och medarbetare har kompetensutvecklats. Förvaltningen har även implementerat stadsövergripande riktlinjer rörande föreningsbidrag samt uthyrning av lokaler. Arbetet med att uppmärksamma och förhindra våldsbejakande extremism har skett tillsammans med andra aktörer inom ramen för förvaltningens brottsförebyggande råd och SSP (samverkan mellan skola, socialtjänst och polis). Stadens utbildningsmaterial har använts i dessa sammanhang. Ett trettiotal av förvaltningens medarbetare, främst inom förebyggande verksamheter, har genomfört stadens webbutbildning. Förvaltningen kommer under 2020 säkerställa att fler medarbetare genomför utbildningen.

Agenda 2030

Nämndens verksamhet inom området bidrar även till att uppfylla två av de globala målen i Agenda 2030: mål 11 - göra städer och bosättningar inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara och mål 16 - främja fredliga och inkluderande samhällen för hållbar utveckling.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel genomförda åtgärder inom ramen för risk- och sårbarhetsanalys (RSA)	100 %					100 %	100 %	2019
   Andel stockholmare som upplever trygghet i den stadsdel där man bor	75 %	76 %	76 %	74 %		77 %	77 %	2019
Analys Resultaten gällande trygghet är högre i förhållande till föregående år och staden i övrigt även om årsmålet inte uppnås helt. Andelen kvinnor som upplever trygghet har ökat i förhållande till både 2018 och 2017.								
   Stockholmarnas nöjdhet med renhållning och städning	68 %	60 %	72 %	72 %		71 %	71 %	2019
Analys Resultatet har sjunkit något sedan föregående år och når inte helt upp till målet. Nöjdheten är dock större i stadsdelsområdet än i staden som helhet. Förvaltningen fortsätter sitt arbete för en ökad nöjdhet tillsammans med trafikkontoret och upphandlad entreprenör.								
   Stockholmarnas nöjdhet med skötsel av park och grönområden	69 %	66 %	72 %	68 %		71 %	71 %	2019
Analys Resultatet har ökat något i förhållande till föregående år, men når inte helt upp till målet. Förvaltningens resultat ligger dock högre än resultatet för staden som helhet. Förvaltningen arbetar löpande tillsammans med upphandlad entreprenör för ett välskött stadsdelsområde.								
   Stockholmarnas nöjdhet med stadsmiljön	81 %	79 %	84 %			88 %	88 %	2019
Analys Resultatet ligger på samma nivå som för staden som helhet. Förvaltningen fortsätter att arbeta tillsammans med andra förvaltningar och upphandlad entreprenör för att öka nöjdheten.								

Status	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	 Kommunstyrelsen ska i samarbete med bostadsbolagen och stadsdelsnämnderna utveckla samverkan mot våldbejakande extremism.	2019-01-01	2019-08-31	
	 Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna inventera behovet och lämplig geografisk placering av nya parklekar.	2019-01-01	2019-12-31	
	 Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda möjligheterna och de ekonomiska konsekvenserna för fler parklekar med djur i staden.	2019-01-01	2019-12-31	
	 Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna verka för att utreda vilka områden som kan läggas till - och utöka redan godkända områden – som platser där stadens ordningsvakter verkar för att skapa trygghet för medborgarna.	2019-01-01	2019-12-31	
	 Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med utbildningsnämnden och i samverkan med polis och fritidsverksamhet inrätta och bidra till lokala operativa samverkansforum för barn i behov av samlade insatser från skola och socialtjänst.	2019-01-01	2019-12-31	

Status	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Trafiknämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda möjligheterna till utveckling av Stockholms stadsmiljöer genom exempelvis brukaravtal för skötsel av parklekar eller stadsodling.	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

Parker och grönområden är trygga, välskötta och tillgängliga

● Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningens arbete med att utveckla parker och grönområden i nära samverkan med engagerade medborgare, föreningar och stadens förvaltningar och bolag fortsätter. Den uppdaterade lokala parkplanen är ett viktigt underlag för prioriteringar och inriktning i arbetet. Förvaltningen fortsätter också arbetet med att förbättra tillgängligheten till och i parker, grönområden och naturreservat. Medel söks för naturvårdsinsatser i naturreservaten och för att utveckla de rekreativa och ekologiska värdena. Samverkan med medborgarna fortsätter, bland annat genom möjligheten att teckna brukaravtal och att odla på parkmark.

Förväntat resultat

- Parker och grönområden tas om hand, utvecklas och är uppskattade platser att vistas i.
- Parker och grönområden upplevs som trygga.
- Tillgängligheten till parker, grönområden, strandbad och naturreservat ökar för personer med funktionsnedsättning.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet uppnås. Bedömningen grundar sig på att förväntat resultat uppnås.

Status	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Dialog med medborgarna kring ny parkplan och i samband med parkupprustningar	2019-01-01	2019-12-31	
✓	Förvaltningen tar i samverkan med trafikkontoret fram en mätmetod för att följa inkomna synpunkter och klagomål inom parker och grönområden.	2019-01-11	2019-12-31	
✓	Förvaltningen tar i samverkan med trafikkontoret fram en mätmetod för att mäta andel klottrad yta inom stadsdelsområdet.	2019-01-11	2019-12-31	
✓	Lätt avhjälpna hinder inom parker och grönområden åtgärdas enligt plan	2019-01-01	2019-12-31	
✓	Samverkan sker med idrottsnämnden, exploateringsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden när det gäller att underlätta för fler bastuflottar på stadens vatten	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

Skarpnäck är ett tryggt och säkert stadsdelsområde

● Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen bedriver ett aktivt trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete genom samverkan med bostadsbolag, polis, fackförvaltningar, lokala brottsförebyggande råd, föreningar och civilsamhälle. Trygghetsinventeringar genomförs tillsammans med polis och civilsamhälle. Som ett led i att kartlägga problematiken med brott mot unga på nätet deltar förvaltningen i polisen arbete med trygghetsvandring online.

Förväntat resultat

- Invånarnas upplevelse av trygghet ökar.
- Invånarnas förtroende för förvaltningen ökar genom trygghetsskapande åtgärder.
- Förvaltningen och polisen har en gemensam lokal lägesbild av trygghetsutmaningar inom stadsdelsområdet.
- En handlingsplan med förslag på trygghetsskapande åtgärder utarbetas och revideras löpande i samarbete med polisen.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet uppnås. Bedömningen grundar sig på att förväntat resultat och samtliga underliggande aktiviteter uppnås helt.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flicko r	Perio dens utfall VB 2018	Progno s helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
■ Andel försäljningsställen där tillsyn genomförts	56,67 %			100 %		100 %		2019
Analys								
Förvaltningen har inte lyckats slutföra tillsyn enligt plan. Samarbetet med Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning avslutades i juli 2019. Under hösten har det pågått samtal med närliggande stadsdelsförvaltningar för att hitta nya samverkansformer, utan resultat.								

Status	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Förvaltningen genomför medborgardialog kring att göra inom- och utomhusmiljön, i och i anslutning till förvaltningens verksamheter, mer tillgänglig för alla människor oavsett funktionsförmåga	2019-01-01	2019-12-31	
✓	Förvaltningen genomför trygghetsinventeringar inom prioriterade områden som följs upp med en handlingsplan	2019-01-01	2019-12-31	
✓	Förvaltningen initierar och utreder i samverkan med Trafikkontoret en ansökan om medel från trygghetsfonden för att öka tryggheten i Hammarbyhöjden och Björkhagen	2019-01-01	2019-12-31	Avvikelse
Analys				
Trygghetsinventeringar som genomförts i samverkan med Trafikkontoret, har inte visat behov av ansökan om medel från trygghetsfonden.				

Status	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Förvaltningen integrerar funktionshinderperspektivet i sitt krisledningsarbete för att säkerställa att personer med funktionsnedsättning garanteras säkerhet vid krissituationer på jämlika villkor som andra människor	2019-01-01	2019-12-31	
✓	Förvaltningen utarbetar en kommunikationsplan om det trygghetsskapande arbetet	2019-01-01	2019-12-31	
✓	Förvaltningens handlingsplan mot våldsbejakande extremism ska revideras utifrån en lokal kartläggning under året	2019-01-01	2019-12-31	
✓	Relevant personal ska utbildas inom området våldsbejakande extremism	2019-01-01	2019-12-31	
✓	Samverkansformer och arbetssätt mellan parterna inom det brottsförebyggande rådet utvecklas	2019-01-01	2019-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige

 Uppfylls delvis

Analys

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att arbeta för att flickor och pojkar i Skarpnäcks kommunala förskolor får en god grund för ett livslångt lärande. Förvaltningen gör bedömningen att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppnås delvis då två av de underliggande nämndmålen uppnås helt medan ett nämndmål uppnås delvis samt då övervägande delen av underliggande indikatorer uppnås delvis.

Under året har en ny reviderad läroplan införts där det tydliggörs att förskolläraren har ansvar för det pedagogiska innehållet i undervisningen, samt för att leda undervisningen så att målen och intentionerna i läroplanen uppfylls. För att stärka förskollärarnas förmåga att leda sitt arbetslag har förvaltningen i samverkan med fackförbunden arbetat för att förbättra, förtydliga och möjliggöra förskollärarnas pedagogiska utvecklingstid. Genom att stärka förmågan hos förskolläraren ökas förutsättningarna för en likvärdig utbildning av god kvalitet och livslångt lärande för barnen.

Förvaltningen har ett fortsatt gott resultat i årets förskoleundersökning även om vårdnadshavarnas nöjdhet minskat något sedan föregående år (87 procent 2019 mot 88 procent 2018). Under 2018 genomfördes en omorganisation där antalet förskoleområden minskade från åtta till fyra. Omorganisationen har haft inverkan på resultatet i årets förskoleundersökning eftersom arbetssätt och rutiner förändrats och förskoleområden slagits samman med nya konstellationer av personal samt ledning som följd. Förvaltningen följer fortsatt förskoleundersökningens resultat för att identifiera utvecklingsområden samt jämföra resultatet över tid.

Medvetenheten om lekens betydelse för barns utveckling har ökat inom förvaltningens förskolor. Genom att organisera för mindre grupper, skapa tid och utrymme för lek och tillföra nya material har barnens kunnande utvecklats kognitivt, känslomässigt och socialt. Lekgrupper har erbjudits för barn med särskilda behov, vilket lett till att barnen blivit mer aktiva i leken. Det gemensamma projektet "Hållbar framtid" pågår och har bidragit till att

utveckla barnens kunnande inom naturvetenskap och språk samt skapat en närmare relation till naturen. Projektet har även ökat möjligheten att ta tillvara barnens nyfikenhet och frågor, vilket har bidragit till att deras delaktighet och inflytande ökat.

Under året har behovet av handledning i arbetet med barn i behov av särskilt stöd fortsatt att öka samtidigt som antalet barn inom förvaltningens förskolor minskar. En kartläggning visar en viss ökning av antalet flickor i behov av särskilt stöd samt en ökning av barn med autism med behov av varaktigt stöd i förskolan. För att främja tidiga insatser behöver kunskaperna och kompetensen inom autismspektrum öka. Förvaltningar arbetar bland annat med att erbjuda personal utbildning och stöd i implementering i Positivt beteendestöd samt anpassningar i miljön och arbetssätt som gynnar barn i behov av särskilt stöd. Under året har en ökning skett av uppdrag relaterat till beteende som är i riskzon att bli ett problemskapande beteende om det inte förebyggs och åtgärdas i tidigt skede. Föräldrastödjare och specialpedagoger arbetar med fokus på att stödja personal utifrån målsättningen att stärka kompetensen så att det gagnar alla barn som personalen möter, samt stödja föräldrarna till barnen med behov av särskilt stöd. Stödet ges till såväl förskola och skola, såväl ledning som medarbetare, för att säkerställa kompetensen i alla led. Föräldrar erbjuds individuellt stöd samt i gruppform. Syftet är att samtliga i barnets närhet ska kunna bemöta barnet utifrån barnets behov och förutsättningar.

För att säkerställa att barn i behov av särskilt stöd får en bra övergång från förskolan till skolan genomförs överlämningssamtal utifrån en utarbetad övergångsprocess.

Överlämningarna mellan skolformerna utvärderas regelbundet i syfte att säkerställa att behoven hos barn i behov av särskilt stöd tillgodoses.

Årets internkontroll visar att förvaltningens förskolor behöver arbeta vidare för att stärka kunskapen och kompetensen när det gäller oro för barn som far illa. En översyn av rutiner och arbetssätt vid orosanmälan har inletts under året och nya rutiner och arbetssätt kommer att förtydligas och implementeras i förskolorna under kommande år. Under året har samverkan med Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning inletts gällande utveckling av arbetet riktat mot hedersrelaterat våld och förtryck. Ytterligare åtgärder är planerade under kommande år för att stärka kompetens och arbetssätt hos personal i syfte att öka förutsättningarna för att barn i utsatta situationer uppmärksammas. Alla enheter inom förvaltningens förskolor har barnombud, vars uppgift är att ge stöd till övrig personal vid misstankar om att ett barn far illa.

Jämställdhetsarbete och normkritiskt arbete pågår inom förvaltningens förskolor.

Jämställdhetsutmaningar har identifierats, analyserats och åtgärder genomförts. Förskolorna arbetar aktivt med sina pedagogiska miljöer för att de ska inspirera och utmana barnen att bredda sina förmågor och intressen utan att begränsas av könsstereotypa uppfattningar.

Jämställdhetsarbetet utvecklas för att bli en del av den dagliga pedagogiska verksamheten och inte som ett separat område som följs upp vid sidan av.

Förvaltningens öppna förskola har under året fortsatt utveckla sin verksamhet för regnbågsfamiljer genom att bland annat anpassa miljö och material utifrån normkritiskt tänkande och hbtq samt erbjudit lokal för en samtalsgrupp riktad till regnbågsföräldrar. Öppna förskolan är fortsatt välbesökt med deltagare även från andra stadsdelsområden och kommuner.

Inom öppna förskolan erbjuds aktiviteter för barn och föräldrar liksom tillgång till

information, stöd och kurser till föräldrar. Besökande föräldrar till öppna förskolan har erbjudits stödsamtal genom föräldrastödjare som besöker verksamheten en gång per månad, vilket är uppskattat och efterfrågat. Efterfrågan är stor och i egen utformad enkätutvärdering svarar samtliga att verksamheten är stimulerande och bidrar till barnets utveckling.

Uppföljning av introduktionsförskola

Under året har en förskollärare anställts till verksamheten, som haft i uppdrag att kartlägga behoven inom stadsdelsområdet och starta en gruppverksamhet utifrån det. Studiebesök har genomförts hos olika stadsdelsförvaltningar för att ta del av goda exempel inom staden. Introduktionsförskolan har erbjudit såväl öppen verksamhet som individuella besök vid behov samt arbetat uppsökande för att informera om verksamheten. I mötet med besökare framkommer att det finns en efterfrågan av en introduktionsförskola som mötesplats för att bryta social och språklig isolering. Verksamheten har bedrivits i samverkan med andra aktörer som möter målgruppen som exempelvis projektet Stärkt tidigt stöd i samverkan (STIS) och Integration Skarpnäck.

Utbud och efterfrågan av förskola på nationella minoritetsspråk

Under hösten har förvaltningen genomfört en mindre språkinventering för att kartlägga behovet av förskola på nationella minoritetsspråken. Kartläggningen visade att det finns ingen eller väldigt begränsad efterfrågan på samiska och meänkieli. Förvaltningen har sedan tidigare en avdelning som bedriver verksamhet på finska. Avdelningens samtliga 19 platser är fyllda, och ytterligare två barn står i kö till avdelningen.

Agenda 2030

Nämndens verksamhet inom området bidrar till att uppfylla mål 4 inom Agenda 2030: att säkerställa en inkluderande och likvärdig utbildning av god kvalitet och främja livslångt lärande för alla.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel förskollärare av totalt antal anställda (årsarbetare)	41,4 %	2 %	39 %	39,6 %		41 %	41 %	VB 2019
  Andel nöjda föräldrar till barn i förskolan	87 %	88 %	86 %	88 %		90 %	90 %	2019
Analys Vårdnadshavarnas nöjdhet har minskat med en procentenhet, från 88 procent 2018 till 87 procent 2019. Nöjdheten skiljer sig mellan förskoleenheterna, från 80 procent till 91 procent. Vid en jämförelse av resultatet per enhet har vårdnadshavarnas nöjdhet på frågan/påståendet minskat mellan noll till nio procentenheter. Resultatet per förskola visar också att det är ett fåtal förskolor där nöjdheten minskat kraftigt, vilket har påverkat den totala nöjdheten. Resultatet kan härledas till den omorganisation som genomförts i förskolan. Samtidigt kan vi se att omorganisationen haft motsatt effekt hos ett antal förskolor, där nöjdheten ökat kraftigt. I jämförelse med stadens totala resultat har Skarpnäck en högre nöjdhet, 87 procent jämfört med stadens 85 procent. Resultatet kommer att analyseras vidare och indikatorn fortsatt följas.								
  Antal barn per grupp	17 barn/avd.			16,4 barn/avd.		16	16	VB 2019
Analys Antal barn per grupp har minskat sedan föregående mätning, men ökat sedan föregående år och ligger över förvaltningens mål. Årets förskoleundersökning visar att resultatet på påståendet/frågan om trygghet, "Jag upplever att mitt barn känner sig tryggt på förskolan", är fortsatt högt. Vårdnadshavarnas nöjdhet är 90 procent och skillnaden i nöjdheten mellan vårdnadshavare till pojkar och flickor har minskat. I jämförelse med stadens totala resultat har Skarpnäck en högre nöjdhet,								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
90 procent jämfört med stadens 89 procent. Barn delas regelbundet upp i mindre grupper under dagen, vilket inte framgår med mätvärdet.								
  Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	5,1 st			5 st	5,1 st	4,9	4,9	VB 2019
Analys Antal barn per anställd ligger över förvaltningens mål. Förvaltningen har en hög andel förskollärare vilket enligt forskningen har störst betydelse för verksamhetens kvalitet.								
  Kvalitetsindikatorn - Självvärdering utifrån läroplansuppdraget	3,6			3,3		3,8	3,8	2019
Analys Indikatorn baseras på arbetslagens värdering av förutsättningar för läroplanens uppdrag, utifrån fem delområden, där nivå 3 är att betrakta som godkänt. Sammantaget har förvaltningen ett genomsnittligt värde om 3,6, vilket innebär att årsmålet inte uppfylls. Årets resultat är dock högre jämfört med föregående år, inom samtliga delområden och därmed även det sammantagna resultatet. Av de arbetslag som genomfört självskattningen när samtliga utom ett nivå 3 eller högre.								

Status	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 	Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda sommarkolloversamhetens avgiftsmodell, både gällande dygnsavgiften per barn och de inkomstspann som ligger till grund för de olika avgiftsnivåerna	2019-01-01	2019-12-31	
 	Utbildningsnämnden ska i samarbete med socialnämnden och stadsdelsnämnderna utveckla arbetssätt och rutiner för att säkerställa att utbildningsnämndens samordningsansvar för elever med upprepad och längre frånvaro är väl fungerande oavsett huvudman	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

Flickor och pojkar lär och utvecklar genom lek och utforskande, sina språk och flerspråkighet i en hundraspråklig miljö.

 Uppfylls delvis

Beskrivning

Förskolan lägger grunden för ett livslångt lärande genom att omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet. Varje barns förmåga, lust och vilja att lära står i fokus. De pedagogiska relationerna mellan förskolepersonal och barn har en avgörande betydelse för barns lärande och utveckling. Lärande sker i ett glädjefyllt och vänskapligt klimat med fantasi och humor där leken har en central roll. Förskolornas inne- och utemiljö är dynamiska och väl genomtänkt, trygga och inkluderande för varje barn och inspirerar dem att samspela, leka, utforska, skapa, experimentera samt stödjer barnens utveckling, lärande och kommunikation.

Förskolan uppmärksammar barn som av olika anledningar behöver mer ledning och stimulans eller särskilt stöd. Alla barn får en utbildning som är utformad och anpassad så att de utvecklas så långt som möjligt. Stödenheten är med i förvaltningens utvecklingsarbete utifrån specialpedagogiskt perspektiv. Förskolans stödenhet erbjuder föräldrastöd och bidrar till en

bra övergång från förskola till skola.

Förskolan vilar på en demokratisk grund och arbetar utifrån ett normkritiskt perspektiv. Alla som arbetar i förskolan bidrar till att barnen oavsett könstillhörighet ges förutsättningar för utvidgade upplevelser och uppfattningar om sina möjligheter. Förskolans miljö inspirerar och utmanar barnen att bredda sina förmågor och intressen utan att begränsas av könsstereotypa uppfattningar. Förskolorna arbetar aktivt för att förhindra diskriminering, kränkningar och trakasserier i verksamheten utifrån sina planer. Förskolorna använder regnbågen som en symbol för inkludering, trygghet, öppenhet och allas lika värde.

Språk, lärande och identitetsutveckling hänger nära samman. Förskolan lägger därför stor vikt vid att stimulera barnens språkutveckling i svenska. I förvaltningens förskolor möter, använder och utvecklar barnen en mångfald av språk. Med språk avses människors alla sätt att gestalta och uttrycka sig på - genom verbalt språk, bilder, tecken som stöd, dans, musik, poesi, teater, måleri och konstruktion. Barns flerspråkighet är en tillgång som ger möjlighet till nya språkmöten. Barnen utvecklar sina språk genom att lyssna till högläsning och samtala om litteratur och andra texter. Förskoleverksamhet erbjuds även på finska.

Förskolorna har rutiner för att säkerställa att orosanmälan till socialtjänsten görs i enlighet med socialtjänstlagen och att rutinerna är kända av all personal. Samverkan med socialtjänsten stärks för att tidigt kunna uppmärksamma barn som far illa.

Förväntat resultat

- Flickor och pojkar i förskolan använder många olika uttryckssätt och utvecklar sina språk och sin flerspråkighet oberoende på kön, etnisk tillhörighet, religion eller funktionsnedsättning.
- Förskolornas uppföljningar och utvärderingar visar vad deras arbetssätt resulterar i för flickor och pojkars utveckling och lärande
- Flickor och pojkar är trygga på förskolan.
- Flickor och pojkar leker, lär och utvecklas i genomtänkta pedagogiska miljöer oberoende på kön, etnisk tillhörighet, religion eller funktionsnedsättning
- Flickor och pojkar med stödbehov uppmärksammas tidigt
- Flickor och pojkar får en bra övergång till skolan
- Flickor och pojkar möter trygga vuxna som lyssnar
- Barn som utsätts för våld upptäcks tidigt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet uppnås delvis då tre av totalt nio indikatorer uppnås helt, fem uppnås delvis och en indikator inte bedöms uppnås. Indikatorerna är baserade på uppgifter från förskoleundersökningen, och visar en minskning i relation till föregående år även om förvaltningen bedöms ha fortsatt goda resultat varav flera värden överstiger stadens resultat. Då resultaten minskat inom vissa förskoleområden, bedöms detta bero på den omorganisation som genomfördes under 2018 som bland annat medförde nya konstellationer av personal och ledning.

Årsmålet gällande orosanmälningar uppnås inte trots kompetenshöjande insatser i form av utbildning och föreläsningar. Ett utvecklingsarbete har inletts som innebär en revidering av

befintliga rutiner och arbets sätt för att säkerställa att personal har kompetens och arbets sätt för att uppmärksamma barn i utsatta situationer. Ytterligare åtgärder är planerade för 2020, bland annat samverkan med Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning gällande arbete med hedersrelaterat våld och förtryck.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel nöjda vårdnadshavare inom området utveckling och lärande	81 %	80 %	81 %	82 %		83 %		2019
Analys Index för området har minskat från 82 under år 2018 till 81 under år 2019. Index per område är en sammanvägning av andelen nöjda (betyg 4 + 5) per fråga inom frågeområdet. Inom området utveckling och lärande besvarar vårdnadshavarna sju påståenden/frågor. Nöjdheten skiljer sig mellan förskoleenheterna, från 79 procent till 83 procent. Inom detta område är det totalt sett flest vet ej svar vilket kan ha påverkat resultatet. I jämförelse med stadens totala resultat har Skarpnäck en högre nöjdhet, 81 procent jämfört med 79 procent.								
 ♀ Andel vårdnadshavare som upplever att de har möjlighet till delaktighet och inflytande i förskolan	74 %	75 %	73 %	77 %		80 %		2019
Analys Vårdnadshavarnas nöjdhet har minskat med tre procentenheter från 77 procent, år 2018 till 74 procent, år 2019. Resultatet ligger i paritet med staden totalt, vilket är 76 procent 2019. Nöjdheten skiljer sig mellan förskoleenheterna, från 70 procent till 82 procent. Vid en jämförelse av resultatet per enhet har vårdnadshavarnas nöjdhet på frågan/påståendet minskat mellan två till tio procentenheter. En orsak till ett lägre resultat är den omorganisation som genomförts och att vårdnadshavarnas upplevelse av delaktighet och inflytande påverkats av att åtta förskoleområden blivit fyra. Vårdnadshavarna efterfrågar mer information från förskolorna för att ges förutsättningar för en större delaktighet. Förskolorna har påbörjat ett arbete för att öka vårdnadshavarnas delaktighet och inflytande, bland annat har rutiner för introduktion setts över för att skapa en gemensam grund för hur nya familjer ska introduceras i förskolans arbetssätt. Nya former av forum för vårdnadshavarnas har provats, resultatdialoger utifrån förskoleundersökningens resultat har genomförts på en enhet och en enhet har provat att ha frukostföräldramöte istället för på kvällstid.								
 ♀ Andel vårdnadshavare som upplever att deras barns utveckling och lärande dokumenteras och synliggörs	71 %	71 %	71 %	76 %		78 %		2019
Analys Resultaten i årets förskoleundersökning visar att vårdnadshavarnas nöjdhet minskat med fem procentenheter, från 76 procent 2018 till 71 procent 2019. Nöjdheten skiljer sig mellan förskoleenheterna, från 76 procent till 66 procent. Vid en jämförelse av resultatet per enhet har vårdnadshavarnas nöjdhet på frågan/påståendet minskat mellan två till åtta procentenheter. Stadsdelsområdets förskolor använder pedagogisk dokumentation för att förstå och synliggöra barnens läroprocesser. Den pedagogiska dokumentationen är ett utvecklingsområde, utifrån personalens olika kunskapsnivåer kring hur en pedagogisk dokumentation utformas samt en osäkerhet hos personalen kring syftet. Detta bedöms ha påverkat förskolornas arbete med den pedagogiska dokumentationen på förskolorna samt att denna inte lyfts fram tillräckligt tydligt inför vårdnadshavarna. Införandet av Skolplattformen fortgår, vilket på sikt kommer att erbjuda utökade möjligheter att synliggöra, följa upp och utmana barns lärande.								
 ♀ Andel vårdnadshavare till flickor och pojkar i förskolan som upplever att barnet känner sig tryggt på förskolan	90 %	89 %	90 %	90 %		90 %		2019
 ♀ Andel vårdnadshavare till flickor och pojkar i förskolan som upplever att barnet uppmuntras till att utveckla sitt språk, sin förmåga att berätta, ställa	85 %	86 %	85 %	87 %		88 %		2019

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
frågor, uttrycka tankar, att lyssna och utveckla sitt skriftspråk								
Analys								
<p>Resultaten i årets förskoleundersökning visar att vårdnadshavarnas nöjdhet minskat något, med två procentenheter från 87 procent, år 2018 till 85 procent, år 2019. Nöjdheten skiljer sig mellan förskoleenheterna, från 83 procent till 88 procent. Vid en jämförelse av resultatet per enhet har vårdnadshavarnas nöjdhet på frågan/påståendet minskat mellan noll till sju procentenheter. Skarpnäcks kommunala förskolor ligger över stadens kommunala resultat totalt, 85 procent mot stadens 82 procent. Barnens utforskande av olika språk och uttrycksätt fortsätter och utvecklas inom alla förskoleenheter. Förvaltningens förskolor arbetar medvetet med att barnen ska möta, använda och utveckla en mångfald av språk - genom till exempel dans, verbalt språk, bilder, tecken som stöd, måleri och konstruktion. Enheterna beskriver hur det gemensamma projektet bidragit till barns språkutveckling. Förskolans personal har ett behov av kompetenshöjande insatser när det gäller språkets betydelse för barnens identitet. En möjlig orsak till en minskad nöjdhet kan vara att förskolorna är otydliga i den information som ges kring det språkutvecklande arbete som pågår.</p>								
 ♀	Antal ansökningar för barn i behov av särskilt stöd.	57	36	21		33		2019
 ♀	Antal handledningar som stödenheten genomfört	122				108		2019
 ♀	Antal handlingsplaner upprättade efter gjord orosanmälan					28		2019
Analys								
Förvaltningens förskolor har inte upprättat handlingsplaner efter gjord orosanmälan. Orsaken är att andra arbetssätt använts för att följa upp orosanmälningar. Arbetet med orosanmälningar är ett fortsatt utvecklingsområde då rutiner och arbetssätt för orosanmälan ska omarbetas och implementeras.								
 ♀	Antal orosanmälningar som görs i förskolan	8	5	3		28		2019
Analys								
Årsmålet gällande antalet orosanmälningar som görs av förvaltningens förskolor har inte uppnåtts. Under perioden januari - november har det sammanlagt genomförts åtta orosanmälningar, vilket är en minskning jämfört med föregående år. Under föregående år genomfördes en satsning gällande uppmärksammande av barn som riskerar att fara illa, vilket bidrog till ökat antal orosanmälningar. Då personalen bedöms ha goda kunskaper kring anmälningsplikten bedöms det låga antalet orosanmälningar bero på att personalens farhågor kring vad en orosanmälan kan innebära för relationen till föräldrarna och i förlängningen till barnet. Rutinen gällande orosanmälan kommer att revideras och i samband med implementeringen av rutinen kommer även personalen att erbjudas stöd och kunskap gällande hantering av relation till föräldrar i samband med orosanmälan.								

Status	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Förskolan utvecklar sitt arbete kring barnombud	2019-01-01	2019-12-31	
	Förskolorna utvecklar nya former av samverkansforum för vårdnadshavarna för att öka vårdnadshavarens engagemang, ansvar och delaktighet	2019-01-01	2019-12-31	
	Förskolorna utvecklar sitt mottagande och tar emot fler VFU och CPU studenter	2019-01-01	2019-10-31	
	Förskolorna ökar sin kompetens kring hbtq	2019-01-01	2019-12-31	
	Förvaltningen söker medel för att öppna en introduktionsförskola	2019-01-01	2019-12-31	
	I samverkan med socialtjänsten öka pedagogernas kunskaper om barn som far illa	2019-01-01	2019-12-31	

Status	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Öppna förskolan vidareutvecklar verksamheten för regnbågsfamiljer	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

Flickor och pojkar lär sig i, om och för naturen för en hållbar framtid

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förskolan ger barnen möjlighet att tillägna sig ett ekologiskt och varsamt förhållningssätt till sin omgivande miljö och till natur och samhälle. Barnen ges också möjlighet att utveckla kunskaper om hur de olika val som människor gör kan bidra till en hållbar utveckling - såväl ekonomisk och social som miljömässig. Hållbarhet kan innebära olika saker och ha olika innehåll beroende på förskoleområde och fokus.

Förskolan stimulerar varje barns utveckling och lärande. Utbildningen vilar alltid på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet när det gäller såväl innehåll som arbetsätt.

Förskolornas gemensamma projekt "Hållbar framtid" fortsätter. Inom projektet utforskar barn och pedagoger tillsammans naturen med hjälp av ett ekologiskt och systemiskt tankesätt, som innefattar naturvetenskap, matematik, språkutveckling och digital teknik. Genom att använda olika språk och uttryckssätt tillsammans med digitala verktyg barnen breddar och nyanserar barnen sina uttryck. Arbetet med digitalisering inom förskolan innebär att barn på olika sätt ska stifta bekantskap med kodning/programmering. Oavsett förmåga har varje barn tillgång till att prova nya digitala verktyg. Det gemensamma projektet leder till ett ökat samarbete mellan förskolorna och utvecklar nya samverkansformer för att delge varandra kunskaper och sprida lärande exempel.

Barnen har förutsättningar att utveckla en allsidig rörelseförmåga genom att de ges möjlighet att delta i fysiska aktiviteter och vistas i olika naturmiljöer.

Förväntat resultat

- Flickor och pojkar ställer frågor, är nyfikna och provar nya saker
- Flickor och pojkar utvecklar förmågor i språk, matematik och naturvetenskap.
- Flickor och pojkar har kunskaper om hur olika val kan bidra till en hållbar utveckling
- Flickor och pojkar är fysiskt aktiva och använder sin kropp
- Flickor och pojkar ökar sina kunskaper om naturen och det ekologiska sambandet
- Flickor och pojkar använder digitala verktyg

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet uppnås. Bedömningen grundas på att förväntat resultat och indikatorn uppnås.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel förskolor som använder Skolplattformen för närvarohantering och kommunikation med vårdnadshavarna	100 %					90 %		2019

Nämndmål:

Flickor och pojkar är delaktiga och har inflytande i förskolans innehåll

 Uppfylls helt

Beskrivning

Utbildningen i förskolan lägger grunden för att barnen ska förstå vad demokrati är. Barnens sociala utveckling förutsätter att de alltefter förmåga får ta ansvar för sina egna handlingar och för miljön i förskolan. Barn har rätt till delaktighet och inflytande. De behov och intressen som barnen själva på olika sätt ger uttryck för ligger till grund för utformningen av miljön och planeringen av utbildningen.

Förskolan uppmuntrar barnen att föra fram sina tankar och idéer och skapar förutsättningar för detta. Barnens åsikter tas tillvara i utbildningen och de får möjlighet att bilda sina egen uppfattningar och göra val utifrån sina egna förutsättningar. På så sätt kan barnen utveckla tilltro till sin egen förmåga samt bli delaktiga och utöva inflytande över utbildningen.

Barnen ges förutsättningar både för lek som de själva tar initiativ till och som någon i arbetslaget introducerar. Alla barn har möjlighet att delta i gemensamma lekar utifrån sina förutsättningar och sin förmåga. Barn har möjlighet till egna val utifrån förskolornas pedagogiska miljö. Ibland i större grupp, ibland i mindre grupper utifrån barnens ålder samt utifrån de olika projektens innehåll.

Alla förskolor använder pedagogisk dokumentation för att förstå och synliggöra barnens läroprocesser. Pedagogisk dokumentation används som stöd för hur det pedagogiska arbetet tillsammans med barnen ska fördjupas. Barns lek, samspel och relationer synliggörs i den pedagogiska dokumentationen. Den pedagogiska dokumentationen är en del av förskolornas systematiska kvalitetsarbete.

Förskolorna arbetar utifrån FN:s barnkonvention, programmet för barnets rättigheter och inflytande i Stockholms stad samt övrigt stödmaterial inom staden. Förskolorna synliggör, utreder och analyserar vilka konsekvenser förslag och beslut får för det enskilda barnet, en grupp barn eller barn generellt.

Förväntat resultat

- Flickor och pojkar uttrycker sina åsikter.
- Flickor och pojkar påverkar verksamhetens innehåll.

- Flickor och pojkar reflekterar över sitt eget lärande med stöd av den pedagogiska dokumentationen.
- Flickor och pojkar får lika stort inflytande och utrymme i verksamheten.
- Flickors och pojkars lärande och utveckling synliggörs i det systematiska kvalitetsarbetet

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet uppnås. Bedömningen grundas på att förväntat resultat liksom underliggande aktiviteter uppnås.

Status	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Barnkonventionens bestämmelser och principer ska göras kända hos barn och vuxna	2019-01-01	2019-12-31	
✓	Förskolornas miljö anpassas löpande så att alla barn beroende på ålder, könstillhörighet och funktionsförmåga får likvärdig tillgång till utbildning (Program för delaktighet)	2019-01-01	2019-12-31	
✓	Stödenheten kartlägger förskolornas behov av kompetensutveckling utifrån inkomna frågeställningar	2019-01-01	2019-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet

 Uppfylls helt

Analys

Stadsdelsnämnden bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet genom att fortsätta att vidareutveckla det familjeorienterade arbetssättet för att uppnå en sammanhållen socialtjänst. Förvaltningen bedömer att målet för verksamhetsområdet uppnås. Bedömningen grundas på att två av fyra underliggande nämndmål uppfylls helt, två uppfylls delvis och att målvärden uppnås för huvuddelen av indikatorerna.

Ett av förvaltningens utvecklingsområden fortsatt under året har varit att kvalitetssäkra arbetet med barnavårdsutredningar vilket är på god väg. Inflödet har varit mycket högt under året vilket bidragit till såväl att förstärka angelägenheten men också att försvåra implementeringen av arbetssätt och metoder. Personalkontinuiteten har dock varit stabil och förvaltningen ser förbättringar vad gäller utredningstider och återaktualiseringar för pojkar. Under året har skillnader mellan pojkar och flickor som återaktualiseras inom barn och unga identifierats som en jämställdhetsutmaning, då pojkar återaktualiserades i högre utsträckning vid årets början. Åtgärder har vidtagits i form av bland annat tätare uppföljningar vilket lett till att färre pojkar återaktualiserats och totalt sett under året har andelen pojkar som återaktualiserats varit lägre än andelen flickor. De vanligaste orsakerna till återaktualiseringar är skolproblematik, missbruksproblematik och föräldrakonflikter efter separation. Förvaltningens familjeorienterade arbete behöver fortsätta utvecklas bland annat utifrån att utvärderingar visar att arbetssättet kan verka motivationshöjande i familjer när barns situation lyfts fram. Förvaltningen har under året lämnat in en idéskiss till en ansökan om medel för sociala

investeringar som syftade till att utveckla arbetet för att undvika eller förkorta placeringar av barn och ungdomar utanför sina familjer. Stadsledningskontoret beslutade dock att förvaltningens idéskiss inte skulle omarbetas till en ansökan.

Förvaltningens ungdomsmottagning är placerad vid Gullmarsplan och drivs tillsammans med stadsdelsförvaltningarna Enskede-Årsta-Vantör och Farsta. Ungdomsmottagningen är välbesökt och besökarna är överlag nöjda med verksamheten som liksom tidigare år fick mycket goda resultat i höstens brukarundersökning. Verksamheten har under flera år haft målsättningen att nå ut till fler pojkar och unga män. En framgångsfaktor för att nå ut till fler pojkar kan vara att ungdomsmottagningen prioriterat partnerkontakt då en flicka till exempel vänder sig till ungdomsmottagningen för relationssvårigheter.

Sociala insatsgruppen arbetar utöver unga i riskzon för rekrytering till kriminell livsstil även med vuxna med kriminell livsstil. Under året har antalet vuxna personer som får stöd av sociala insatsgruppen minskat samtidigt som antalet barn- och ungdomsärenden ökat kraftigt. Det behövs ett systematiskt och nätverksorienterat arbete för att lyckas i uppdragen. I samband med uppstart i uppdragen som ges till sociala insatsgruppen används ett standardiserat utvärderingsverktyg som skattar familjesituationen. Nya arbetssätt har utformats som innebär ett ökat fokus på brottsoffer i utanförskap samt arbetet riktat till familjer och deras nätverk. Samverkan med polis och handläggare inom socialtjänst har varit framgångsrikt och bidragit till utveckling av arbetet över tid.

Ett annat av förvaltningens identifierade utvecklingsområden är arbetet med våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck. Därav har ett flertal åtgärder genomförts under året som exempelvis att se över och revidera rutiner vid myndighetsutövningen med syfte att säkerställa en rättssäker handläggning och för att upptäcka våldsutsatthet i högre utsträckning. Arbetet har bland annat resulterat i att tiden för förhandsbedömningar kortats ner avsevärt, att barnkonsekvensanalyser görs inför insatsbeslut och att samverkan har utvecklats. Under hösten har en kartläggning genomförts gällande förvaltningens organisering av arbetet med våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck, för att få ökade kunskaper om behov av förbättringsåtgärder. Förvaltningen kommer i början av 2020 att utforma en plan för det fortsatta arbetet utifrån resultatet av kartläggningen, där den ökade kunskapen skapat bättre förutsättningar för att kunna följa upp arbetet samt säkerställa välfungerande och effektiva samverkansprocesser.

Förvaltningens vräkningsförebyggande arbete fortsätter att öka i omfattning och stor vikt läggs vid uppsökande och motiverande arbete för att i största möjliga mån förhindra att enskilda personer blir vräkt från sin bostad. Budget- och skuldrådgivningen har ökat i omfattning under året och har gett goda resultat. I 40 procent av fallen, där meddelande om vräkning inkommit från Kronofogdemyndigheten har avhysning kunnat förhindras vilket är ett bra resultat. När det gäller äldre personer som befinner sig i hemlöshet finns det behov av att öka kunskaperna om de gemensamma resurser inom staden som finns att tillgå. Implementering av samverkansrutiner kring äldre hemlösa har påbörjats under hösten.

Förvaltningen har under året startat upp en ny gruppbofastad, Fogdevägen, i kvarteret Ståthållaren i Bagarmossen. Under uppstarten har svårigheter med att upprätta och implementera rutiner uppstått, förvaltningen följer arbetet och samverkar med entreprenören.

Arbetet med handlingsplanen för en förbättrad arbetssituation för socialsekreterare och biståndshandläggare har fortsatt genom utveckling av introduktion och mentorskap för att

säkerställa att nyanställda har goda förutsättningar för att lära sig och utvecklas i arbetet, samt inrättat forum för erfarna medarbetare runt verksamhetsutvecklingsfrågor.

Uppföljning av utvecklad samverkan mellan skola och socialtjänst

Förvaltningen arbetar med samverkan skola, socialtjänst och polis (SSP), för att tidigt uppmärksamma barn och unga i riskzon för negativ utveckling. Samverkan sker även kring fysiska miljöer för att förebygga social oro och rekrytering till kriminalitet. Inom SSP har samverkan utvecklats i samband med att fler unga blir aktuella för sociala insatsgruppen och nya arbetssätt utformas inom ramen för insatsen. Erfarenhets- och kunskapsutbyte mellan socialtjänst och skola sker även inom ramen för andra samarbeten och projekt inom förvaltningen. SSP var även en del av trygghetsdagen som genomfördes under hösten, där även föräldraföreningar var inbjudna.

Uppföljning av arbetssätt och riktlinjer för att säkerställa att allvarssamtal hålls inom 48 timmar

Förvaltningen har varit positiv till tidigare förfrågan från socialförvaltningen om bistånd att möjliggöra allvarssamtal för ungdomar där utredning inte inleds för att få till stånd en snabb samtalstid. Under hösten har förvaltningen istället tagit fram interna rutiner och arbetssätt för att genomföra samtalen. Förvaltningen följer också arbetet i socialförvaltningens referensgrupp, där tre andra stadsdelsförvaltningar ingår, och som syftar till att utveckla arbetet med allvarssamtalen. Förvaltningen upplever, liksom andra stadsdelsförvaltningar, att polisen inte medverkar i så stor utsträckning som skulle behövas.

Redovisning av statsbidrag

Motverka akut hemlöshet

Förvaltningens verksamhet för personer framför allt med beroendesjukdom har fortsatt att utveckla boendestöd som insats, vid såväl vråkningsrisk som för hyresgäster i rehabilitering genom försöks- och träningslägenhet. Genom statsbidraget har förvaltningen kunnat hålla verksamhetens volym till trettio hyresgäster vilket motsvarar genomsnittsbehovet. Samtliga som har fått insatsen har genom stöd i att till exempel bryta återfall och att upprätthålla drogfrihet kunnat behålla sitt boende eller i några fall komma tillbaka in på bostadsmarknaden. Under året har verksamheten utvecklat gruppaktiviteter och förstärkt såväl den sociala situationen som brukarnas färdigheter. Under hösten har grunden lagts för systematisk uppföljning och i fortsatt utvecklingsarbete planeras att inrätta brukarråd.

Stärkt bemanning inom den sociala barn- och ungdomsvården

Förvaltningen har använt statsbidraget för att bereda avlastning i administrativa uppgifter med en resursförstärkning med framför allt förhandsbedömningar. Medlen har också använts för ökad bemanning av socialsekreterare i barnavårdsutredningar fördelat mellan såväl barn som ungdomar.

Stärka insatserna för barn och unga med psykisk ohälsa

Förvaltningen genomförde i maj en utbildningsinsats för utförarpersonal som möter barn och unga samt unga vuxna, bland annat boendestödjare och SIG. Insatsen var en suicidpreventiv heldagsutbildning inriktad på risk- och sårbarhetsfaktorer för att öka förmåga att ta kontakt och bemöta en person som behöver stöd eller som befinner sig i en akut kris- eller självmordssituation. Under hösten har insatsen case manager prövats som insats till några familjer inom målgruppen. Det är ett arbete som kommer att fortsätta utvecklas under nästkommande år.

Kvalitetsutveckla arbetet mot våld i nära relationer

Utöver en fördjupningsutbildning avseende hedersrelaterat våld och förtryck har flera prioriteringar gjorts som avser kompetenshöjande insatser vilket beskrivits i verksamhetsplanen och verksamhetsberättelsen. Fritidsgårdarna har haft handledning utifrån metoden Mentorer i våldsprevention. Syftet med handledningen har varit att ge personalen kunskaper och metoder för att bemöta våld och hedersrelaterat våld utifrån ett normkritiskt förhållningssätt. Genom handledningen har personalen fått verktyg för att praktiskt kunna arbeta med besökargrupper i verksamheterna. Förvaltningen har genomfört en kartläggning av hur arbetet med våld i nära relationer är organiserat, utförs och följs upp utifrån stadens program och övriga styrdokument.

Barns rättigheter

Fokus för 2019 har främst varit att sprida kunskap om barnkonventionen genom en serie föreläsare från staden, högskolor, barnrättsorganisationer och statliga myndigheter till exempel Myndigheten för delaktighet som belyste hur barnrättsarbetet behöver utvecklas för att inkludera alla barn oavsett funktionsförmåga. Kompetensutvecklingen har gett upphov till fortsatt utvecklingsarbete gällande barnrätt under 2020.

Flera medarbetare har fått utbildning i BRA-samtal (Barns Rätt som Anhöriga) som utvecklats för att säkra barnrättsperspektivet genom att lyssna på barnen och säkerställa barns rätt till information. En pilotstudie av BRA-samtal för barn som bor i osäkra boendeförhållande kommer genomföras 2020 i samarbete med Ersta Sköndal Bräcke högskola. Metodutvecklingen inom socialtjänsten har bland annat resulterat i att det i 85 procent av utredningar om våld i nära relation gjorts en barnkonsekvensanalys för de berörda barnen.

Tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning

Förvaltningen har genomfört olika aktiviteter och åtgärder utifrån samtliga åtta fokusområden definierade i stadens program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning.

Inom stadsmiljö har förvaltningen avhjälpt hinder och förbättrat framkomligheten genom att asfaltera om ett antal parkvägar. Tillgänglighetsaspekten har även beaktats i samband med upprustning av lekplatsen i kvarteret Skattmästaren. I Skarpaby har en "kompisgunga" monterats.

Förskolornas miljö anpassas löpande för att inkludera alla barn oavsett funktionsförmåga, där förskoleenheterna under året ökat användningen av bildstöd i sina verksamheter.

Förvaltningen ingår även i en stadsövergripande samverkan inom ramen för Fritid för alla som samverkar för aktiviteter och mötesplatser till personer med funktionsnedsättning. Under året har förvaltningen genomfört ett antal aktiviteter i syfte att utveckla, underlätta och möjliggöra deltagande i aktiviteter för personer med funktionsnedsättning. Aktiviteter som planeras och genomförs av förvaltningen i samverkan med civilsamhälle som exempelvis under jullov och i parklekar utförs med fokus på att i största möjliga mån möjliggöra deltagande för samtliga barn oavsett funktionsförmåga.

För att öka delaktigheten i kontakten med förvaltningen vid beslut om stödinsatser har FREDA-kortfrågor tillgänglighetsanpassats för att upptäcka våldsutsatthet och säkerställa att personer med funktionsnedsättning får stöd utifrån samtliga livsområden. Även

uppföljningsmall har tagits fram med anpassade frågor för att öka brukarnas delaktighet vid uppföljning av beviljade insatser.

Inom förvaltningens grupp- och servicebostäder samt dagliga verksamheter, som drivs på entreprenad, har olika utbildningsinsatser genomförts som resulterat i ökade kunskaper för att möjliggöra brukarnas delaktighet genom till exempel hjälpmedel, metoder och kartläggningar. Vidare har bostäder med särskild service, där det varit möjligt i nuläget, utrustats med wifi så att det nu finns tillgång till internetuppkoppling i brukarnas lägenheter och gemensamhetsutrymmen.

På förvaltningens aktivitetscenter och öppna mötesplatser för äldre erbjuds olika aktiviteter som inkluderar att personer med både fysisk- och kognitiv funktionsnedsättning kan delta. På förvaltningens vård- och omsorgsboende i egen regi och på två av gruppboendena har byte av belysning genomförts för att anpassa och därmed tillgängliggöra boendemiljön för stadens brukare.

Handikapporganisationerna har inte nominerat några representanter till nämndens råd för funktionshindersfrågor vilket har inneburit att de inte har kunnat bli involverade i arbetet under 2019.

Agenda 2030

Nämndens verksamhet inom området bidrar till att uppfylla två av de globala målen i Agenda 2030: mål 3, att säkerställa att alla kan leva ett hälsosamt liv och verka för alla människors välbefinnande i alla åldrar och mål 10, att minska ojämlikheten inom och mellan länder.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn och unga som bedöms ha skyddsbehov som har kunnat placeras under trygga förhållanden	100 %	100 %	100 %			100 %	100 %	VB 2019
   Andel barn och ungdomar som varit aktuella för insatser inom individ och familjeomsorgen och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats.	78,7 %	79,7 %	76,5 %	79,2 %		84 %	84 %	VB 2019
Analys Antalet återaktualiseringar har ökat under hösten. Det är fortfarande vanligare att pojkar återaktualiseras (16 återaktualiserade pojkar jämfört med 9 flickor) även om andelen flickor som återaktualiseras är något högre. Sedan 2017 har andelen återaktualiserade legat mellan 20-25 procent och förvaltningen har en god bild av vilka huvudsakliga problem som finns för de barn som återaktualiseras. Ett utvecklingsarbete i form av intensivt motiverande arbete att fullfölja insats behöver göras då majoriteten av de återaktualiserade har haft en insats som avböjts i förtid. Insatserna avser öppenvård utifrån framför allt missbruk hos ungdom eller förälder, skolproblematik samt vårdnadskonflikter efter separation.								
  Andel brukare inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning som inte upplever diskriminering				90 %		89 %	Öka	2019
Analys Indikatoren avser viktat resultat för brukare som erhåller insatserna korttidstillsyn (KTT), grupp- eller servicebostad som								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
<p>deltagit i årets brukarundersökningar. Förvaltningen har för 2019 inte kunnat få ett resultat som svarar upp mot indikatorn, utan endast ett resultat som avser insatsen KTT. Detta innebär att förvaltningen inte kan jämföra resultatet mot tidigare år, mot stadens övriga resultat samt utifrån uppsatt årsmål som avser ett annat totalresultat. Förvaltningen har endast ett fåtal individer aktuella för denna insats som resultatet avser, i jämförelse med ett betydligt större antal individer när det gäller grupp- och servicebostäder.</p>								
  Andel brukare inom socialpsykiatri som inte upplever diskriminering	93 %	90 %	95 %	88 %		90 %	Öka	2019
  Andel brukare som trivs - funktionsnedsättning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	89 %	90 %	88 %			80 %	80 %	2019
  Andel enskilda som klarar mer på egen hand inom socialpsykiatri	25,44	20 %	29,79 %	51,34		25 %	25 %	2019
  Andel insats/insatser avslutade enligt plan inom vuxna missbruk	50 %	52,8 %	40 %	42,9 %		42 %	42 %	VB 2019
  Andel meddelanden om avhysning som inkommit till förvaltningen från Kronofogdemyndigheten som kunnat avvärjas	40 %					20 %	tas fram av nämnd	VB 2019
  Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	97 %	100 %	94 %	96 %		96 %	90 %	2019
  Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	88 %	86 %	90 %	84 %		84 %	78 %	2019
  Andel personer med insatser inom socialpsykiatri som är nöjda med hur utredningen av deras behov av stöd genomfördes	75 %	70 %	78 %	77 %		80 %	80 %	2019
Analys								
Nöjdheten är fortfarande lägre hos män än kvinnor. Förvaltningens bedömning är att det tar tid att nå effekter av det utvecklingsarbete som pågår med förbättrad individanpassning i metoder för utredningsförfarandet.								
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten skattar sin hälsa som god				79,1 %			-	2019
Analys								
Stockholmsenkäten genomfördes inte 2019.								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder alkohol				75,5 %			-	2019
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder narkotika				88 %			-	2019
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder tobak				90 %			-	2019
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte blivit utsatta för hot och våld							-	2019
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte burit vapen							-	2019
  Antal vräkningar som berör barn	2					0	tas fram av nämnd	VB 2019
Analys								
<p>Av de två vräkningar där barn är berörda som har genomförts under 2019 var den ena ett ärende som avgjorts i hyresnämnden och som förvaltningen inte kunde påverka. Familjen flyttade vidare till en annan bostad. Det andra fallet gällde en ensamstående förälder som har umgänge med sitt barn. Barnet bor huvudsakligen hos sin andra förälder, i en annan kommun.</p>								
  Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	84 %	83 %	85 %	100 %		95 %	92 %	2019
Analys								
<p>Årets resultat avser andel personer som upplever sig trygga på sin grupp- eller servicebostad. Staden håller på att övergå till en annan typ av undersökningar inom verksamhetsområdet funktionsnedsättning vilket innebär att redovisningen överlag för indikatorerna skiljer sig från tidigare år. Föregående års resultat gällde personer med insatsen korttidshem, vilket gör att förvaltningen bedömer att det finns vissa svårigheter med att göra en välgrundad analys utifrån uppsatt årsmål och över tid. Gällande årets undersökning inom korttidshem har 100 procent av förvaltningens brukare svarat att de dels är nöjd och dels är trygg med sitt korttidshem. Förvaltningens årsmål på 95 procent utgår ifrån 2018 års resultat på korttidshem där 100 procent av brukarna ansåg att de var trygga i sitt boende. Förvaltningen når dock ändå inte upp till KF:s årsmål på 92 procent, men får näst högst andel positiva svar på frågan jämfört med övriga stadsdelsförvaltningar. När förvaltningen har de sammantagna rapporterna för grupp- och servicebostäderna för årets undersökning kommer både utförare och beställare att analysera resultaten och upprätta handlingsplaner, där ett av utvecklingsområdena för 2020 är att öka andelen personer som upplever sig trygga i sitt boende. Förvaltningen har under hösten tagit fram uppföljningsmall för att förbättra individuppföljningen nästkommande år som bland annat syftar till att öka delaktigheten för personer med funktionsnedsättning som bor på en grupp- eller servicebostad.</p>								

Status	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 	Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna fortsätta att utveckla stödet till elever med funktionsnedsättning som går ut ungdomsgymnasiet och gymnasieskolan.	2019-01-01	2019-12-31	

Status	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	 Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna ansvara för att barnskötare, socialsekreterare och medarbetare inom äldreomsorgen erbjuds vidareutbildning och kompetensutveckling.	2019-01-01	2019-12-31	
✓	 Socialnämnden ska i samarbete med idrottsnämnden, stadsdelsnämnderna och civilsamhällets aktörer utveckla hälsofrämjande insatser för personer med funktionsnedsättningar.	2019-01-01	2019-12-31	
✓	 Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna följa upp konsekvenser av nya utskrivningsregler för brukare som kommer från slutenvård.	2019-01-01	2019-12-31	
✓	 Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna göra en översyn av gällande riktlinjer med inriktning att alla stadsdelsnämnder ska inrätta lokala operativa samverkansforum för samverkan mellan skola, socialtjänst och polis.	2019-01-01	2019-12-31	
✓	 Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samråd med landstinget utveckla en stadsövergripande handlingsplan för att förebygga självmord.	2019-01-01	2019-12-31	
✓	 Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda en komplettering av stadens relationsvårdcentrums verksamhet så att den även inkluderar stöd till barn som upplevt våld.	2019-01-01	2019-12-31	
✓	 Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda om det är möjligt att utveckla boendestöd inom missbruksområdet.	2019-01-01	2019-12-31	
✓	 Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda vilka möjligheter det finns och vilka insatser som skulle krävas, i fall av våld i nära relationer, att se till att det är den våldsutsatta parten och inte våldsutövaren som bor kvar i det gemensamma boendet.	2019-01-01	2019-12-31	
✓	 Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna göra en översyn av riktlinjerna för hur socialtjänsten agerar när ett barn eller en ungdom stängs av från skolan med sikte på snabbare insatser.	2019-01-01	2019-12-31	
✓	 Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna göra en översyn avseende stadens ungdomsmottagningar gällande bland annat organisation och huvudmannaskap.	2019-01-01	2019-12-31	
✓	 Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna utreda förutsättningarna att införa kompetenshöjande insatser om könsstympning genom att införa en särskild utbildning som riktas till personal inom skola, vård och socialtjänst.	2019-01-01	2019-12-31	
✓	 Stadsdelsnämnderna ska utveckla arbetssätt för att säkerställa att allvarssamtal med ungdomar och deras föräldrar samt polis ska hållas inom 48 timmar efter det att det kom socialtjänsten till kännedom att den unge för första gången begått eller misstänks ha begått brott.	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

Barn, unga och vuxna är trygga och skyddas mot våld

 Uppfylls delvis

Beskrivning

Goda kunskaper om relationsvåld och heder är avgörande för att upptäcka våldsutsatta men också för att kunna riskbedöma och ge stöd till enskilda, såväl vuxna som barn och för att utforma arbetsprocesser och rutiner på ett verkningsfullt sätt. Förvaltningens alla verksamheter arbetar för att upptäcka våld. Genom att uppmärksamma våldsutsatthet kan

arbetet med att bryta våldsspiralen brytas och individuellt stöd erbjudas till våldsutsatta respektive våldsutövare.

Förvaltningen säkerställer att barn kommer till tals och att deras åsikter, behov och rädslor utgör underlag vid bedömningar av deras bästa, planering och utformning av insatser. Inför beslut i våldsutredningar görs alltid en barnkonsekvensanalys. Samverkan till förmån för barnets bästa säkerställs mellan olika funktioner inom socialtjänsten under hela handlägningsprocessen genom kontinuerlig dokumentation och åtkomst av relevant information. Förvaltningen arbetar familjeorienterat för att säkerställa att individuellt utformade insatser ges samtidigt till berörda familjemedlemmar i hushåll där våld förekommer.

Förväntat resultat

- Kunskap om vad som kan vara tecken på att någon blivit utsatt för våld eller hedersrelaterat våld gör att medarbetare vågar fråga, ge information och lotsning för att en våldsutsatt person ska få hjälp att bryta situationen.
- Barnkonsekvensanalyser görs med samlad kompetens från barn- och vuxenhandläggare inför beslut i utredningar om våld i nära relation.
- Skyddsplacerade barn har skolgång inom fem dagar.
- Förvaltningen har arbetsprocesser som säkerställer barnets bästa och är anpassade för särskilt utsatta grupper.
- Evidensbaserade bedömnings- och kartlägningsinstrument används.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet delvis uppfylls för året. Bedömningen grundas på att indikatorns målvärde inte uppfylls samt att vissa aktiviteter inte genomförts som planerats. Vidare utgår bedömningen ifrån att inte samtliga förväntade resultat helt uppnås. Då grundkompetens fortfarande inte finns i tillräckligt hög utsträckning inom berörda verksamheter bedömer förvaltningen att målet inte anses vara helt uppfyllt för 2019. En förutsättning för att bland annat kunna upptäcka våldsutsatthet, ge likvärdig och adekvat information om stöd samt kunna vidareutveckla arbetet med brottsoffer är att alla berörda medarbetare har grundläggande kompetens inom området.

Förvaltningen kommer under 2020 att fortsätta genomföra kompetenshöjande insatser gällande våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck för att säkerställa att samtliga berörda medarbetare har grundläggande kompetens utifrån sitt uppdrag.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel av förvaltningens medarbetare som genomfört NCK:s webbutbildning	32,44 %					80 %		2019
Analys Förvaltningen når inte det uppsatta årsmålet då 218 av totalt 672 medarbetare genomfört NCK:s webbutbildning. Kartläggning har genomförts gällande organisering av arbetet med våld i nära relationer och kring kunskapsnivån inom berörda verksamheter. I kartläggningen har det framkommit behov av ytterligare stöd i myndighetsutövningen och vid								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
<p>utförandet av insatser, vilket innebär att kunskapshöjande åtgärder behöver planeras i samband med andra åtgärder för att kunna hantera våldsutsatthet när den upptäcks. Förvaltningens beställarenheter har i större utsträckning än övriga verksamheter genomgått NCK:s webbutbildning, vilket delvis kan förklaras med att beställarna överlag har ett tydligare uppdrag kring våldsutsatthet i utredningsförfarandet där det finns mer stödmaterial att tillgå i handläggningen. Dessutom har beställare bättre förutsättningar för att kunna genomföra utbildningsinsatser i högre utsträckning än övriga verksamheter. Vidare har det framkommit att samverkansrutiner behöver utvecklas för att bland annat öka förutsättningarna för utförare och de öppna verksamheterna att upptäcka och förebygga våldsutsatthet. I kartläggningen framgår det dock att en stor andel av förvaltningens medarbetare genomgått andra utbildningar inom våld i nära relationer, där viss kunskap finns inom de enheter som berörs men där samtliga medarbetare ännu inte har tillräckliga kunskaper.</p>								

Status	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	En förvaltningsövergripande temavecka hålls med fokus på våldsförebyggande arbete som riktas till nämndens verksamheter, medarbetare och invånare	2019-01-01	2019-12-31	Avvikelse
Analys				
<p>Temavecka utifrån det våldsförebyggande arbetet har inte kunnat möjliggöras under 2019. Förvaltningen har planerat om utifrån ändrade behov och prioriterat olika riktade insatser under hela året. Exempelvis har det genomförts utbildningsinsatser för medarbetare för att stärka det tidiga våldsförebyggande arbetet, kartläggning och utvärdering av förvaltningens organisering av arbetet med våld i nära relationer och utvecklat det normkritiska arbetet på de öppna mötesplatserna för barn och unga samt inom förskolorna. Förvaltningen har även anordnat en trygghetsdag gentemot stadsdelsområdets invånare, vilket genomfördes i samverkan med bland annat polisen, MTR och pensionärsföreningar.</p>				
✓	Förvaltningen genomför en uppdragsutbildning med Origo gällande hedersrelaterat våld och förtryck	2019-01-01	2019-12-31	
✓	Förvaltningen genomför en verksamhetsövergripande satsning på kompetensutveckling inom våld	2019-01-01	2019-12-31	
✓	Förvaltningen ska analysera om socialtjänstens insats- och tjänsteutbud riktat till barn och unga som utsätts för hedersrelaterat våld eller förtryck svarar upp mot målgruppens behov	2019-01-01	2019-12-31	
✓	Ta fram ett policydokument som anger hur arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck ska bedrivas i verksamheterna	2019-01-01	2019-12-31	Avvikelse
Analys				
<p>Förvaltningen har inte kunnat genomföra den planerade aktiviteten utifrån att det under året framkommit behov av att få fördjupade kunskaper kring förvaltningens processer och samverkansstrukturer när det gäller arbetet med våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck. Förvaltningen har genomfört en kartläggning under hösten där utvecklingsområden identifierats, bland annat framkom behov av att upprätta förvaltningsövergripande samverkansrutiner med exempelvis tydliggörande av roll- och ansvarsfördelning inom förvaltningen. I samband med att dessa tas fram ska även verksamheterna revidera sina rutiner där inriktningen av det våldsförebyggande arbetet ska finnas med, som är syftet med framtagandet av policydokumentet. Aktiviteten finns med i förvaltningens verksamhetsplan för 2020.</p>				

Nämndmål:

Invånarna i Skarpnäck får stöd och service från en sammanhållen socialtjänst

 Uppfylles helt

Beskrivning

Samarbetet mellan socialtjänstens verksamheter präglas av ett gemensamt ansvar för utredning, bedömning, genomförande av insatser och uppföljning. Den som har kontakt med socialtjänsten får tillgång till relevant information utifrån sina behov och snabb kontakt med den eller de kompetenser som behövs för att utreda hjälpbehov och rätten till insats.

Socialtjänsten ökar under året användningen av både bedömningsinstrument och av barnsamtal och använder dessa arbetsätt i återkoppling med brukare och familjer. Det bidrar till träffsäkerhet, ökad motivation och delaktighet i familjers och enskildas förändringsarbete.

Användningen av nätverksmöten under utredning ökar för att effektivisera utredningsarbetet och mobilisera nätverket runt familjer. Chefer och nyckelpersoner följer upp och analyserar genomförda möten. En modell för brukaruppföljning för att samla in kunskaper om hur socialtjänstens resursmässiga organisering uppfattas av och underlättar för brukarna används och vidareutvecklas som underlag för fortsatt verksamhetsutveckling.

Förväntat resultat

- Resurserna är samlade kring individer och familjer med stödbehov och upplevs av brukare som individuellt anpassade och samordnade.
- När det förekommer parallella ärenden i samma familj sker ett organiserat samarbete som dokumenteras via utredning, bedömning, uppföljning och eventuell insats.
- Nätverksmöten används när risk för placering av barn och unga utanför hemmet föreligger.
- Samordnade individuella planer genomförs tillsammans med andra vårdgivare eller myndigheter.
- Socialtjänstens utredningstider kortas.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet kommer att nås under året. Bedömningen grundas på att huvuddelen av aktiviteterna har genomförts enligt plan och att förväntat resultat bedöms uppnås.

Status	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Berörda chefer och nyckelpersoner genomför lärande workshop gällande nätverksmöten för barn och unga	2019-01-01	2019-12-31	
✓	Familjeenheten och enheten för Familj och nätverksstöd fortsätter arbetet med att implementera en hållbar struktur för SIP arbetet (Samordnad individuell plan)	2019-01-01	2019-12-31	
✓	Förvaltningen genomför utbildning i hbtq och normkritiskt arbete riktat till nyckelpersoner	2019-01-01	2019-12-31	
✓	Förvaltningen utformar en handlingsplan för hur det fältförlagda sociala arbetet kan utvecklas under året	2019-01-01	2019-12-31	Avvikelse
Analys				
Förvaltningen har fortsatt att utveckla sitt arbete med sociala insatsgrupper, skolsocialt team, Skarpnäcksmodellen och andra funktioner som arbetar på fältet. Förvaltningen har dock inte tagit fram en handlingsplan eller tillskapat nya fältförlagda funktioner.				
✓	Förvaltningens verksamheter för utredning och insatser gällande barn och unga genomför gemensamma uppföljningar av insatser	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

Människor lever självständiga liv och är delaktiga när de behöver stöd

 Uppfylls delvis

Beskrivning

Barnfamiljer, ensamkommande unga och vuxna i behov av stöd från socialtjänstens verksamheter erbjuds insatser som stärker den enskildes och familjens förutsättningar till ett självständigt och socialt hållbart liv. Delaktighet och förutsägbarhet är viktiga skyddsfaktorer mot ohälsa och utsatthet. Förvaltningen fortsätter att utveckla arbetssätt för delaktighet med målsättningen att på likvärdiga villkor kunna leva sina egna liv utifrån egna val och möjligheter. Under året fortsätter samverkan med utförare att arbeta för delaktighet i upprättandet av genomförandeplanen, förbättrad hälsa och ökad tillgång till praktik och arbetsliv.

Förvaltningen vidareutvecklar arbetssätt och skapar tillgång till metoder som stödjer barn att uttrycka sina synpunkter och tankar så att barn kommer till tals i frågor som rör dem. Med att komma till tals menar vi att barn och unga har rätt att vara delaktiga och att framföra sina åsikter i frågor som direkt eller indirekt berör dem.

Genom tidiga sociala insatser ger socialtjänsten stöd när det finns behov som inte kunnat undvikas genom ett aktivt och tillgängligt förebyggande arbete, föräldraskapsstöd eller tillgänglighetsanpassning. Preventiva insatser i olika former genomförs för att förhindra att unga rekryteras till kriminell livsstil eller våldsbejakande extremism.

Förvaltningen fortsätter att utveckla arbetet med ensamkommande barn och unga i syfte att stärka möjligheterna för integration och full skolgång, samt förbereda de unga inför vuxenlivet.

Förväntat resultat

- Människor erbjuds insatser som stärker förmågan till ett självständigt liv.
- Andelen barn, unga och vuxna som har behov av stöd från socialtjänsten och äldreomsorgen minskar.
- Personer med funktionsnedsättning är nöjda med sina insatser, känner sig delaktiga, trygga och har en genomförandeplan.
- Ensamkommande unga utvecklas gynnsamt, har sysselsättning eller arbete samt egen försörjning.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet uppnås delvis. Bedömningen grundas i att två indikatorer uppnås helt, en uppnås delvis och en uppnås inte. Utredningstider gällande förhandsbedömningar och utredningar inom verksamhetsområdet barn och unga når inte lagstadgad handläggningstid. Verksamhetsområdet har haft ett betydligt högre inflöde än tidigare år och oplanerad frånvaro i arbetsgrupperna, vilket haft påtaglig effekt då personalgrupperna är relativt små. Åtgärder har vidtagits i form av bland annat ökad bemanning, men handläggningstiderna har inte kunnat kortas tillräckligt för att nå målen.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel avslutade ärenden inom sociala insatsgruppen som har en stabil social tillvaro efter avslutad insats	100 %					50 %		2019
 Andel barnavårdsutredningar som slutförts inom fyra månader	74 %					90 %		VB 2019
Analys Verksamhetsområdet har haft ett betydligt högre inflöde än tidigare år och oplanerad frånvaro i arbetsgrupperna, vilket haft påtaglig effekt då personalgrupperna är relativt små. Åtgärder har vidtagits i form av bland annat ökad bemanning, men handläggningstiderna har inte kunnat kortas tillräckligt för att nå målen.								
 Andel förhandsbedömningar som görs inom 14 dagar	70 %			83 %		90 %		VB 2019
Analys Se ovanstående indikator.								
 Andelen flickor och pojkar som i stockholmsenkäten tycker att någon i familjen dricker för mycket				11 %		12 %		2019
Analys Stockholmsenkäten genomfördes inte 2019.								
 Antal föräldrar som deltagit i "föräldraskap i Sverige"	20					16		2019

Status	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Förvaltningen erbjuder riktade föreläsningar om hälsa till personer med funktionsnedsättning	2019-01-01	2019-12-31	
	Förvaltningen genomför en utbildningsinsats i Första hjälpen till psykisk hälsa	2019-01-01	2019-12-31	Avvikelse
Analys Första hjälpen till psykisk hälsa har inte genomförts under året då andra utbildningsinsatser och hälsofrämjande insatser genomförts inom förvaltningens utförare som drivs på entreprenad.				
	Förvaltningen utvecklar sitt arbete med att förbättra stödet till föräldrar med barn med funktionsvariationer	2019-01-01	2019-12-31	
	Förvaltningens dagliga verksamheter och grupp- och servicebostäder som drivs på entreprenad genomför hälsofrämjande insatser	2019-01-01	2019-12-31	
	Verksamheternas ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete ska utvecklas	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

Människor som riskerar sin bostad eller har ett osäkert boende når ett hållbart boende

 Uppfylls helt

Beskrivning

Boende är en grundläggande förutsättning för att kunna leva ett självständigt liv. Barnfamiljer och äldre i osäkra boendeförhållanden är särskilt utsatta grupper som prioriteras inom förvaltningen och erbjuds stöd till mer långsiktiga och hållbara boendelösningar. Reviderade rutiner och arbetssätt för det vräkningsförebyggande arbetet följs upp och anpassas. Vräkningsförebyggande arbete för barnfamiljer fortgår genom att kontakt med bolots etableras skyndsamt, förstärkning av budgetrådgivning och vägledning gentemot bostadsmarknaden i boskola. Stöd till såväl enskilda som familjer i osäkra boendeformer och sociala kontrakt ges av ett särskilt resursteam inom avdelningen för individ och familjestöd samt projektanställda familjekoordinatorer som också arbetar med kompensatoriska åtgärder gentemot barnen i familjerna.

Samverkan med bostadsbolagen fortsätter och under året kommer denna samverkan också att ta fasta på att hitta former för att arbeta med hyresgäster som har hyresförhållande med olovliga andrahandskontrakt.

Förväntat resultat

- Barnfamiljer och vuxna får information och stödinsatser för att få mer hållbara och långsiktiga boendelösningar.
- Fler vuxna erbjuds insatsen Bostad först.
- Antalet personer i behov av härbärge minskar.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet uppnås. Bedömningen grundas på att målvärden för indikatorer och förväntade resultat uppnås samt att alla aktiviteter utom en har genomförts enligt plan.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel äldre där hemlöshet förhindrats	100 %					90 %		2019
 Antal barn i osäkra boendeförhållanden	90			90		100		VB 2019
 Antal personer i insatsen Bostad först	6					6		2019

Status	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Förvaltningen färdigställer och implementerar Bosamprocessen	2019-01-01	2019-12-31	
	Förvaltningen genomför ett pilotprojekt med forskare vid Ersta- Sköndal-Bräcke högskola för att utvärdera Bra-samtal med barn över sju år	2019-01-01	2020-12-31	
Analys				
Pilotprojektet har blivit försenat på grund av att etikprövningsmyndighetens beslut behövde inväntas. Projektet inleds i januari 2020.				

Status	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Förvaltningen inför den framtagna boskolan för barnfamiljer i osäkra boendeförhållanden i ordinarie verksamhet	2019-01-01	2019-12-31	
✓	Förvaltningen utarbetar en strukturerad samverkan mellan avdelningarna äldreomsorg och individ- och familjestöd kring äldre som är eller riskerar att bli hemlösa	2019-01-01	2019-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppfylls helt. Bedömningen grundas på att majoriteten av indikatorerna uppfylls helt och att samtliga aktiviteter utom en genomförts under året. Vidare bedömning utgår ifrån att alla underliggande nämndmål uppnås helt samt att det utvecklingsarbete som bedrivits inom verksamhetsområdet resulterat i goda resultat överlag. Den sammantagna bedömningen utifrån årets resultat från verksamhetsuppföljningar, brukarundersökningar, individuppföljningar samt intern kontroll är att den äldre upplever trygghet med de insatser som ges och att de får vara delaktiga vid utredning, beslut och utförande av insatser. Arbetet för en mer personcentrerad äldreomsorg fortgår. Den nationella värdegrunden har återaktualiserats i verksamheterna och ligger till grund för utvecklingsarbetet.

Förvaltningen fortsätter arbetet med att säkerställa att verksamheterna är jämställda vilket bland annat betyder att män och kvinnor får del av vård- och omsorg på lika villkor. I de individuppföljningar som genomförts under 2019 framkommer inga betydande skillnader i resultat mellan kvinnor och män. När det gäller resultaten för årets genomförda brukarundersökningar inom äldreomsorgen så framkommer inga större skillnader utifrån kön när det gäller hemtjänstinsatser och gällande dagverksamhet saknas könsuppdelad statistik att ta del utav. Utifrån brukarundersökningen riktad mot särskilt boende, vård- och omsorgsboende, framkommer vissa skillnader utifrån kön. Samtidigt är det betydligt fler kvinnor än män som besvarat enkäten 2019, vilket innebär att resultatet inte enbart går att analysera för sig. Förvaltningen ser inga bestående skillnader utifrån kön vid jämförelse över tid. Individuppföljningen med vidare fokus på fördjupade analyser utifrån kön kommer vara ett prioriterat utvecklingsområde för äldreomsorgen under 2020. En pågående jämställdhetsutmaning för förvaltningen är att öka andelen manliga besökare på de öppna mötesplatserna för äldre. Riktade aktiviteter till män har genomförts under året vilket resulterat i att andelen manliga deltagare ökat ytterligare sedan 2018.

Hemtjänsten uppvisar fortsatt goda resultat i individuppföljningen vilket är samstämmigt med resultaten från årets brukarundersökning. Ökad personalkontinuitet är ett fortsatt utvecklingsområde men omsorgskontinuiteten bedöms av de äldre som svarat på individuppföljningen som hög. Hemtjänsten som drivs i egen regi har genomfört en organisationsförändring för att nå ett tydligare och mer närvarande ledarskap för att ge förutsättningar till högre effektivitet, förbättrad arbetsmiljö och ekonomisk balans i verksamheten. Resultaten från årets brukarundersökning om dagverksamhet visar att

förvaltningens brukare är nöjda med sin dagverksamhet, 100 procent jämfört med stadens genomsnitt på 91 procent.

Framförallt är det resultaten i årets brukarundersökning gällande vård- och omsorgsboende som inte når de uppsatta årsmålen. Förvaltningens resultat får samma nöjdhet i år som 2018 när brukarna svarat på den sammantagna nöjdheten med sitt vård- och omsorgsboende. Samtidigt har de boende svarat att de är mer nöjda 2019 än föregående år på ett flertal av frågorna i undersökningen. Förvaltningen har ökat kvalitetsuppföljningen inom hälso- och sjukvården vilket lett till att förbättringar genomförts inom verksamheten där handlingsplan kommer att revideras nästkommande år. Förvaltningen har även påbörjat ett utvecklingsarbete kring individuppföljningar på bland annat vård- och omsorgsboenden, vilket kommer fortgå under 2020.

Fortsatt prioriterade utvecklingsområden inför nästkommande år är måltiderna och måltidsupplevelsen samt de äldres möjlighet till utevistelse. Under 2019 har förbättringsåtgärder genomförts där exempelvis brukarråd startats upp inom somatiska avdelningar för att ge förutsättningar för de äldre att påverka den mat som serveras. Förvaltningens dietist har genomfört utbildning för biståndshandläggare för att ge grundläggande kunskaper i undernäring och nutrition vilket förväntas ge bättre förutsättningar när beslut ska fattas om olika typer av insatser. När det gäller utevistelse har bland annat en tillgänglighetsanpassning av verksamheten genomförts på förvaltningens vård- och omsorgsboende i egen regi, där lokalerna har anpassats till att möjliggöra utevistelse på gården.

Förvaltningen har initierat och vidareutvecklat samverkansformer med Region Stockholms aktörer i stadsdelsområdet, för att säkerställa arbetsätten vid införandet av den nya lagstiftningen gällande utskrivning från slutna hälso- och sjukvård.

Verksamheten arbetar med utvecklingen av digitala arbetsmetoder på olika sätt. Planering för att kunna erbjuda elektroniska inköp av livsmedel i hemtjänsten har påbörjats.

Aktivitetscenter

Arbetsättet vid förvaltningens aktivitetscenter i Hammarbyhöjden präglas av att skapa nätverk bland de äldre för upplevelsen av trygghet, meningsfullhet och social gemenskap. Utgångspunkten för verksamhetens uppdrag är att erbjuda de äldre preventiva och hälsofrämjande insatser. Verksamheten har under året fortsatt att erbjuda besökarna att delta i exempelvis olika träningspass, kaféverksamheter, temamiddagar och kulturutflykter. Förvaltningen har ett flertal förebyggande insatser som utgår från aktivitetscentret såsom anhörigstöd, fixare och syn- och hörselinstruktör. Att de finns knutna till verksamheten ger en god tillgänglighet och når fler personer än genom traditionell marknadsföring. Aktivitetscentret har genomfört riktade insatser för att bryta ofrivillig ensamhet och isolering, som exempelvis matlag som syftar till att skapa social gemenskap.

Förvaltningen har beviljats medel från Matlyftet 2019. Pengarna har använts till hälsodagar med tema mat och genomförande av skördefest med ekologisk och närproducerad mat. Syftet var att ge möjlighet till social samvaro, kunskap om bra mat och enkel matlagning. Aktiviteterna har utvecklats i dialog med de äldre och arbetet fortsätter med stort fokus på fysisk aktivitet med en fortsatt ökning i antal deltagare som följd.

Tryggt mottagande i hemmet

Skarpnäck tillsammans med Farsta stadsdelsförvaltning ingår sedan oktober 2019 i Tryggt mottagande i hemmet som är organiserat inom Enskede Årsta Vantör stadsdelsförvaltning. Regionen har gemensamt beviljats medel för finansiering. Under uppstarten har rutiner för samverkan mellan Tryggt mottagande teamet, beställarenheten och hemtjänsten tagits fram.

Oro inför hemgång från slutenvård eller icke fungerande hemsituation är två ofta förekommande orsaker där Tryggt mottagande i hemmet kopplas in. Tryggt mottagande bidrar till ökad trygghet hos äldre genom ett individanpassat bemötande och genom unika lösningar i varje enskilt fall. Av Tryggt mottagande får biståndshandläggare kompletterande information för vidare utredning av den äldres behov. Utvärdering av arbetet planeras under 2020, det finns dock skäl att anta att Tryggt mottagande indirekt förhindrar återinskrivningar till slutenvården.

Ungdomsbesök inom äldreomsorgen

Förvaltningens vård- och omsorgsboende i egen regi har under året använt sig av ungdomsbesök i verksamheten. Ungdomsbesöken har inneburit att de boende en dag i veckan deltagit i olika sociala aktiviteter som bland annat högläsning, promenader samt spelat spel tillsammans med ungdomarna.

Agenda 2030

Utifrån agenda 2030 bidrar verksamheten till mål 2, ingen hunger, om att ge de äldre en förbättrad nutrition. Förvaltningen har tagit del av goda exempel från genomförda verksamhetsuppföljningar när det gäller att förbättra arbetet med mat och måltidssituationen, som kommer att finnas med i det fortsatta utvecklingsarbetet på vård- och omsorgsboenden. Förvaltningens dietist fortsätter att utbilda medarbetare kring undernäring och nutrition och arbetet med att införa metoden BPSD, beteendestörningar och psykiska symtom vid demens, fortgår. Vidare bidrar förvaltningen till mål 10 om att minska ojämlikheten för de äldre som kommer i kontakt med nämndens verksamheter. Utifrån att nuvarande resultat visar små skillnader utifrån kön blir ett viktigt fokusområde för nästa års individuppföljningar att undersöka om det finns några osakliga skillnader mellan kvinnors och mäns upplevelser av de stödinsatser som ges. Aktivitetscentret och den öppna mötesplatsen för äldre fortsätter att ge riktade aktiviteter till män då det visat sig ge goda resultat där andelen män ökar kontinuerligt.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att måltiden är en trevlig stund på dagen	73 %	72 %	74 %	55 %		70 %	70 %	2019
  Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att möjligheten att komma utomhus är bra	49 %	37 %	53 %	47 %		57 %	57 %	2019

Analys

På frågan om den äldre upplever att möjligheterna att komma utomhus är bra är nöjdheten 49 procent i årets brukarundersökning, jämfört med stadens totala resultat på 52 procent. Årets verksamhetsuppföljningar har genomförts på vård- och omsorgsboenden där utevistelse varit ett fokusområde för uppföljningen. Förvaltningen har därmed särskilt följt upp de boendes möjligheter att komma utomhus för att stödja verksamheterna i deras utvecklingsarbete. Av de svarande är 73 procent kvinnor och 27 procent män. Fler kvinnor än män erhåller insatsen särskilt boende. Därav kan resultatet inte

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
enbart analyseras för sig gällande skillnader utifrån kön. Utevistelse är ett prioriterat utvecklingsområde för verksamheten under 2020 och resultaten kommer fortsatt följas och analyseras vidare.								
  Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs i hemtjänsten	90 %	91 %	90 %			85 %	85 %	2019
  Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs på vård- och omsorgsboende	75 %	72 %	76 %			76 %	76 %	2019
Analys Inom området "Inflytande och bemötande" får fyra av fem frågor högre nöjdhet i år jämfört med föregående år, samt en fråga där resultatet är oförändrat. Överlag inom området ligger förvaltningens resultat i linje med stadens snitt. Förvaltningen kommer under 2020 att utveckla individuppföljningen och arbetssätt där införande av IBIC genomförs inom myndighetsutövningen, med syfte att öka de äldres inflytande och delaktighet vid utredning, beslut samt uppföljning.								
  Andel trygga omsorgstagare i hemtjänsten	84 %	86 %	83 %			81 %	81 %	2019
  Andel trygga omsorgstagare i vård- och omsorgsboende	80 %	81 %	79 %			87 %	87 %	2019
Analys Inom området "Trygghet och tillgänglighet" i brukarundersökningen är det en av fyra frågor som får lägre resultat jämfört med föregående år, vilket gäller huruvida den äldre upplever sig trygg med att bo på sitt vård- och omsorgsboende där nöjdheten även i år ligger något lägre än stadens genomsnitt. Samtidigt visar resultatet att förvaltningens brukare känner förtroende för personalen i högre utsträckning än övriga i staden, 85 procent jämfört med stadens snitt på 81 procent, vilket enligt förvaltningen är av avgörande betydelse för att den äldre ska uppleva trygghet med de insatser som ges.								
  Andelen nöjda omsorgstagare i dagverksamhet	100 %		100 %			92 %	92 %	2019
  Andelen nöjda omsorgstagare i hemtjänst	89 %	90 %	89 %			84 %	84 %	2019
  Andelen nöjda omsorgstagare i vård- och omsorgsboende	75 %	85 %	72 %			81 %	81 %	2019
Analys När det gäller de äldres sammantagna nöjdhet gällande vård- och omsorgsboende når förvaltningen inte helt upp till det uppsatta årsmålet där resultatet även är något lägre än stadens totala resultat, 75 procent jämfört mot stadens på 79 procent. Frågan med störst skillnad utifrån kön gällande årets brukarundersökningar, kopplat till resultat som inte når upp till stadens genomsnitt, är den sammantagna nöjdheten gällande sitt vård- och omsorgsboende dvs. 72 procent för kvinnor och 85 procent för männen. Av de svarande i brukarundersökningen är 73 procent kvinnor och 27 procent män. Fler kvinnor än män erhåller insatsen vård- och omsorgsboende. Därav kan resultatet inte enbart analyseras för sig när det gäller skillnader utifrån kön. Individuppföljningen med vidare fokus på fördjupade analyser utifrån kön kommer vara ett prioriterat utvecklingsområde under 2020.								
  Antal personal en hemtjänsttagare med minst två besök om dagen möter under en 14-dagarsperiod	12,3			11,9		10	10	2019
Analys Detta är ett fortsatt fokusområde för samtliga hemtjänstutförare. Enheterna arbetar kontinuerligt för att förbättra sina kontinuitetssiffror genom att effektivisera sin planering, arbeta med områdesindelning med fokus på optimerade turer, flexibla								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognoss helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
<p>arbetslag och fasta vikarier. Förvaltningen har ett flertal hemtjänstutförare med varierande storlek i antal kunder och geografiskt område vilket ger olika förutsättningar i förbättringsarbetet.</p> <p>Förvaltningens kommunala hemtjänst har jämfört med vissa andra hemtjänstenheter större geografiska svårigheter, samtidigt som verksamheten ökat kraftigt i antal ärenden i kombination med att det funnits svårigheter i rekrytering för att hitta rätt kompetens. Verksamheten har under året tagit fram nya befattningsbeskrivningar och underlag för kravprofiler för att stärka rekryteringsarbetet.</p> <p>Kontinuiteten mäts även med en fråga i individuppföljningen där årets resultat visar att 83 procent upplever att de får hjälp av ungefär samma personer, ett resultat där andelen positiva svar ökat något sedan föregående period samt dessutom ligger högre än stadens totala resultat på 75 procent.</p>								

Status	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	 Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samråd med Stockholms läns landsting utreda hur biståndsbedömarrollen kan utvecklas mot en renodling av å ena sidan myndighetsutövning, å andra sidan rådgivning och vägledning. Detta ska säkerställa en sammanhållen planering och tillgänglig uppföljning av samhällets insatser som utgår från den enskilde äldres behov och perspektiv.	2019-01-01	2019-12-31	
✓	 Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda möjligheten att få äldreomsorg på sitt modersmål.	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

Äldre kvinnor och män serveras god och näringsriktig mat och upplever att måltiderna är trevliga

 Uppfylls helt

Beskrivning

De äldres måltidssituation förbättras. Maten har ett bra näringsinnehåll, är aptitlig och i allt högre grad ekologisk. Kunskapen om specialkost höjs. Utbildning i nutrition och att förebygga undernäring ges till hemtjänstpersonal, sjuksköterskor på vård- och omsorgsboende och biståndshandläggare för att ge en gemensam grund att utvecklas från. Livsmedelsverkets råd används i vidareutveckling av mat och måltidssituationen och modellen FAMM, five aspects of meal method, implementeras i vård- och omsorgsboendets arbete med måltider.

Förväntat resultat

- Den mat som serveras på vård- och omsorgsboende är varierad, god, näringsrik och ges fördelad över dagen.
- Måltidsupplevelsen på vård- och omsorgsboende är trevlig med möjlighet till delaktighet, social samvaro och samtal.
- Brukare inom hemtjänsten får stöd till näringsriktig mathållning.
- De öppna träffpunkterna erbjuder matlag och möjlighet till gemensamma måltider.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet uppfylls helt för året. Bedömningen grundas

på att förväntat resultat och indikatorer uppnås helt.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel äldre i vård- och omsorgsboende som upplever att måltiderna är trevliga	85 %	81 %	87 %			65 %		VB 2019
 ♀ Andel äldre i vård- och omsorgsboende som är nöjda med maten	85 %	84 %	86 %			60 %		VB 2019

Status	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Förvaltningen genomför mellanmålsprojekt i syfte att öka proteininnehållet i mellanmålen	2019-01-01	2019-12-31	
	Förvaltningen inför modellen FAMM (five aspects of meal method) inom nämndens vård- och omsorgsboende med syfte att förbättra måltidsmiljön för att öka de boendes välbefinnande	2019-01-01	2019-12-31	
	Förvaltningen utvecklar måltiderna på vård- och omsorgsboende	2019-01-01	2019-12-31	
	Nattfastemätning registreras i ILS	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

Äldre kvinnor och män är trygga och upplever att de har självbestämmande

 Uppfylls helt

Beskrivning

Den äldres upplevelse av trygghet är grunden i äldreomsorgen och utgångspunkten för att vara nöjd med de insatser som ges. För att uppnå fler nöjda och trygga äldre arbetar äldreomsorgen under 2019 med kompetenshöjande insatser inom olika områden. Medarbetarnas språkkunskaper höjs och arbetet med den nationella värdegrunden intensifieras. Hemtjänsten fortsätter att utvecklas för att bättre tillgodose de äldres behov bland annat genom arbetet med att införa ramtid.

Äldre är, utifrån sina förutsättningar, delaktiga i planeringen och påverkar, utifrån dagsaktuellt behov och önskemål, utförande av beviljade insatser. En hög rättssäkerhet och äldreomsorgens nationella värdegrund genomsyrar verksamheten. Den äldre är delaktig i utredning och beslut. Genomförandepåplaner upprättas tillsammans med den äldre och insatserna följs upp kontinuerligt. Verksamheterna möjliggör deltagande i sociala sammanhang och varierade aktiviteter utifrån den äldres intresse och funktionsförmåga. Verksamheterna utvecklar kunskaperna kring HBTQ-personers livssituation.

Förväntat resultat

- De som ansökt om en äldreomsorgsinsats upplever att de fått vara delaktiga i utredningen och haft inflytande över val av insats och vid genomförandet av insatsen.

- Kvinnor och män ges likvärdig äldreomsorg utifrån individuella behov och den enskilde är delaktig och har självbestämmande.
- Äldre är trygga och nöjda med de insatser som ges inom nämndens verksamheter.
- Den äldres individuella behov tillgodoses genom välfungerande team som arbetar utifrån ett personcentrerat och hälsofrämjande förhållningssätt.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet uppfylls helt för året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat och indikatorer uppnås helt.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● ♀ Andel äldre i biståndsbeslutad dagverksamhet som kan påverka vilka aktiviteter som ska finnas i dagverksamheten	81 %					70 %		2019
Analys Resultatet i årets brukarundersökning redovisas inte utifrån kön på grund av för få svar.								
● ♀ Andel äldre i dagverksamhet som känner sig trygga i dagverksamheten	96 %					95 %		2019
Analys Resultatet i årets brukarundersökning redovisas inte utifrån kön på grund av för få svar.								
● ♀ Andel äldre i vård- och omsorgsboende som tycker att de kan påverka hur hjälpen genomförs	87 %	87 %	87 %			70 %		VB 2019
● ♀ Andel äldre i vård- och omsorgsboende som tycker att de bemöts på ett respektfullt sätt	95 %	94 %	95 %			90 %		VB 2019
● ♀ Andel äldre med hemtjänst som får hjälp på önskade tider	94 %	93 %	94 %			80 %		VB 2019
● ♀ Andel äldre med hemtjänst som får hjälp så som överenskommit	97 %	95 %	97 %			85 %		VB 2019
● ♀ Andel äldre med hemtjänst som tycker att de får ett respektfullt bemötande	99 %	100 %	99 %			95 %		VB 2019
● ♀ Andel äldre som får ett bra bemötande i vård- och omsorgsboende, av hemtjänst, i dagverksamhet, av biståndshandläggare	96 %	96 %	96 %			90 %		2019

Status	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Förvaltningen aktualiserar den nationella värdegrunden inom äldreomsorgen	2019-01-01	2019-12-31	
✓	Förvaltningen fortsätter utveckla aktiviteter, lokaler och mötesplatser för äldre	2019-01-01	2019-12-31	
✓	Förvaltningen genomför anhörigstödsutbildning till chefer och vissa nyckelpersoner	2019-01-01	2019-12-31	
✓	Förvaltningen genomför HBTQ diplomering	2019-01-01	2019-12-31	
✓	Förvaltningen inför personcentrerad vård i nämndens verksamheter	2019-01-01	2019-12-31	
✓	Förvaltningen ska skapa aktivitetsnätverk i äldreomsorgen	2019-01-01	2019-12-31	Avvikelse
Analys				
Aktivitetsnätverk har inte skapats i äldreomsorgen som planerat. Förvaltningen har istället under året utvecklat samverkan med andra förebyggande verksamheter i staden.				
✓	Förvaltningen utreder möjligheter till insatser för att bryta isolering och ensamhet	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

Äldre kvinnor och mäns stöd, vård och omsorg är av god kvalitet

 Uppfylls helt

Beskrivning

Genom ett strukturerat ledningssystem säkerställs kvaliteten och rätt prioriteringar görs i verksamheten. Beställningar av insatser har tydliga målformuleringar som möjliggör en röd tråd mellan beställning och genomförandeplan. Intern och extern samverkan och arbete i tvärprofessionella team möjliggör en personcentrerad omvårdnad och en hög patientsäkerhet. Förebyggande arbete bedrivs på individ- och systemnivå.

Äldreomsorgens verksamheter kännetecknas av god medarbetarkontinuitet för en ökad nöjdhet och för att ge de äldre möjlighet till ett ökat inflytande. Arbetet med att förbättra kontinuiteten intensifieras då kontinuiteten varit lägre än kommunfullmäktiges mål de senaste åren.

Aktivitetscentra och lokala mötesplatser för äldre utvecklas i samarbete med besökarna och civilsamhället. Information om vilka aktiviteter som finns förbättras för att nå fler besökare, bland annat genom användande av sociala medier. Möjlighet ges till gemensamma måltider, social gemenskap och fysisk träning.

Förväntat resultat

- Vården och omsorgen utgår från en helhetsbedömning av den enskildes behov.
- Beställningar har en tydlig målformulering.
- Verksamheterna bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete och kvinnor och män ges en likvärdig äldreomsorg.
- Hög kontinuitet präglar insatserna. Hemtjänstagare med minst två besök om dagen möter mindre antal personer under en 14-dagarsperiod jämfört med tidigare år.
- Information är tillgänglig och det är lätt att nå både handläggare och utförare.

- Anhöriga uppmärksammas och får stöd för egen del.
- Äldre med demenssjukdom får ett riktat stöd av personal som har kunskap om demens och kognitiv svikt.
- Äldre med behov av stöd från flera huvudmän erbjuds ett samordnat stöd, bland annat när de skrivs ut från sjukhus.
- De äldres inflytande över sin vardag ökar i hemtjänsten.
- Den som bor på vård- och omsorgsboende får en patientsäker hälso- och sjukvård.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet uppfylls helt för året. Bedömningen grundas på att merparten av de förväntade resultaten och samtliga indikatorer, utom en, uppnås helt.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel beställningar med tydlig målformulering	3 %					15 %		2019
Analys Årets resultat når inte upp till det uppsatta årsmålet. Anledningen är att det under året, vid granskning av den sociala dokumentationen, framkommit att utvecklingsbehovet kring beställningar med tydlig målformulering varit större än förväntat. Dessutom har det framkommit att mallar för egenkontroller kring den sociala dokumentationen samt arbetssätt för återkoppling av resultat till medarbetare behövt förbättrats innan utveckling av beställningarna kunnat påbörjas. Ett av förvaltningens prioriterade utvecklingsområden för 2020 är att utveckla målformuleringarna så att de äldres individuella mål tydligt framkommer.								
 ♀ Andel äldre i dagverksamhet som är nöjda med sin dagverksamhet	100 %					93 %		2019
Analys Resultatet i årets brukarundersökning redovisas inte utifrån kön på grund av för få svar.								
 ♀ Andel äldre i vård- och omsorgsboende som tycker att de får komma ut i den utsträckning de önskar	78 %	74 %	80 %			57 %		VB 2019
 ♀ Andel äldre med hemtjänst som tycker att det är ungefär samma personer som hjälper dom	83 %	80 %	84 %			73 %		VB 2019

Status	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Förvaltningen genomför utbildning i nutrition för sjuksköterskor	2019-01-01	2019-12-31	
	Förvaltningen tar fram material för egenkontroller av målformuleringar och genomförandeplaner	2019-01-01	2019-12-31	
	Förvaltningen utvecklar den sociala dokumentationen och genomför utbildning för beställare och utförare	2019-01-01	2019-12-31	
	Förvaltningen utvecklar individuppföljningen	2019-01-01	2019-12-31	
	Förvaltningen vidareutvecklar sitt arbete kring hantering av inkomna synpunkter och klagomål för att utveckla verksamheternas kvalitet	2019-01-01	2019-12-31	

Status	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Verksamheternas ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete ska utvecklas	2019-01-01	2019-12-31	

KF:s inriktningsmål:

2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Förvaltningen bedömer att inriktningsmålet uppnås. Bedömningen grundas på att samtliga fem verksamhetsområdesmål som är kopplade till inriktningsmålet uppnås helt.

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges inriktningsmål genom att samverka och ha en dialog med det lokala näringslivet, och tillsammans arbeta för att lokala näringsidkare ska uppleva stadsdelsområdet som företagsvänligt och tryggt. Genom att bevaka de lokala intressena och säkerställa att förskolor, grupp- och servicebostäder och vård- och omsorgsboenden planeras in, bidrar förvaltningen till att Skarpnäck byggs hållbart och att människor och verksamheters olika behov av samhällsservice tillgodoses.

Nämndens verksamheter genomför sina resor och transporter på ett så hållbart sätt som möjligt - medarbetare ska så långt det är möjligt gå, cykla eller åka kollektivt. Parkvägar renoveras och underhålls för att förbättra framkomlighet och tillgänglighet.

Ett kontinuerligt arbetar sker för att utveckla kulturutbudet så att alla oavsett ålder, kön, förutsättningar och bakgrund kan delta. Ett arbete med "Jämställda fritidsgårdar" har inletts för att öka antalet flickor som besöker stadsdelsområdets fritidsgårdar. Skarpnäcks kulturhus har under året erbjudit en rad olika aktiviteter och föreställningar. Genom samarbete med stadens fackförvaltningar, fria konstaktörer och konstskola har fler aktiviteter och föreställningar blivit tillgängliga för personer med olika former av funktionsnedsättningar.

Inom förvaltningens aktivitetscenter och den öppna mötesplatsen för äldre erbjuds ett varierat utbud av aktiviteter för att möta efterfrågan hos de äldre inom stadsdelsområdet. Nya aktiviteter som yoga och dans har erbjudits. Genom att erbjuda fler träningspass och att skapa fler nätverk för männen på de öppna mötesplatserna har målsättningen att fler manliga besökare ska delta i aktiviteter uppnåtts.

I naturreservat och övriga grönområden har gräsytor omvandlats till slätteräng och arbetet för att ta fram gamla kulturlandskapet och återskapa öppna ängar har fortsatt, i syfte att gynna biologisk mångfald och ekologiska värden. Nya planteringar med biokol har anlagts för att hantera avrinning av dagvatten och binda koldioxid.

I samarbete med det civila samhället och föreningslivet anordnades ett lokalt hållbarhetsforum med fokus på Agenda 2030 och de 17 globala målen i samband med firandet av Parkernas dag. Förvaltningen har fortsatt arbetet med avfallshantering och under året har insamlingen av återvinningsfraktionerna inklusive matavfall har utökats.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv

 Uppfylls helt

Analys

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet genom att samverka och ha en dialog med det lokala näringslivet. Förvaltningen bedömer att målet för verksamhetsområdet och det underliggande nämndmålet uppnås.

Skarpnäcks näringslivsråd har haft två möten under året. Förvaltningen har haft dialog med de två aktiva företagsföreningar som finns inom stadsdelsområdet. Förvaltningen har medverkat i stadens nätverk för näringslivsfrågor.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel upphandlad verksamhet i konkurrens	83 %					48 %	Tas fram av nämnd/styrelse	2019

Nämndmål:

Det är attraktivt att vara företagare i Skarpnäck och fler småföretag väljer att etablera sig i området

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen samverkar med företrädare för det lokala näringslivet inom ramen för näringslivsrådet. Förvaltningen har en kontinuerlig dialog och uppföljning av de företag som bedriver verksamhet på entreprenad inom nämndens ansvarsområden. Näringslivsrådet genomför under året näringslivsdialoger kring angelägna frågor som till exempel trygghet och stadsplanering. Förvaltningen samarbetar med Stockholm Business Region för att kartlägga möjligheter för ökad tillväxt genom lokala näringslivsanalyser samt genom att föra lokala näringslivsdialoger. I dialog med stadsdelsnämnden kommer förvaltningens näringslivsarbete att ses över inkl. näringslivsrådets funktion och utformning.

Förväntat resultat

- Lokala näringsidkare upplever stadsdelsområdet som företagsvänligt och tryggt och att samarbetet med stadsdelsförvaltningen är gott.
- Företagare vet vart de ska vända sig för att få hjälp i olika frågor.
- Fler företag etablerar sig inom stadsdelen.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet uppnås. Bedömningen grundas på att merparten av de förväntade resultaten uppnås och aktiviteten har genomförts enligt plan.

Status	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Nämndens arbete med näringslivsfrågor omstruktureras	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Förvaltningen har undersökt lokala företagens behov och intresse av samarbete med förvaltningen. Undersökningen har utmynnat i att det främst finns önskemål avseende trygghets- och stadsbyggnadsfrågor. Arbetet kommer därför inriktas på dessa frågor.				

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov

● Uppfylls helt

Analys

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att bevaka de lokala intressena och säkerställer att förskolor, grupp- och servicebostäder och vård- och omsorgsboenden planeras in tidigt i detaljplaneprocessen. Förvaltningen bedömer att målet för verksamhetsområdet och det underliggande nämndmålet uppnås. Bedömningen grundas på att målvärdet för indikatorn uppnås.

Under året har förvaltningen öppnat en ny gruppboende med sex lägenheter inom stadsdelsområdet. Samråd har hållits gällande planering av två nya förskolor, en i Björkhagen och en i Skarpnäcks gård.

Förvaltningen har deltagit på möten inför kommande bostadsprojekt, planering av nya förskolor, bostäder med särskild service och boenden för äldre samt grönskompensationsåtgärder.

Agenda 2030

Nämndens verksamhet inom området bidrar till att uppfylla ett av de globala målen i Agenda 2030: Mål 11 - att städer och bosättningar ska vara inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Antal färdigställda bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	6			0		6	tas fram av nämnden	2019

Nämndmål:

Skarpnäcks byggs hållbart och människor och verksamheters olika behov av samhällsservice tillgodoses

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen bevakar de lokala intressena, inom de områden förvaltningen har rådighet över när nya bostäder planeras i stadsdelsområdet. Förvaltningen framför tidigt behov av exempelvis nya förskolor, bostäder med särskild service och boenden för äldre samt initierar samarbete för att säkerställa att förutsättningar skapas för att bedriva kommunal verksamhet. Förvaltningen bevakar också att parkmark som används för bostäder kompenseras.

Förväntat resultat

- Vid nybyggnation i Skarpnäcks stadsdelsområde planeras invånarnas behov av kommunal verksamhet in tidigt i processen.
- Använd parkmark kompenseras.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet uppnås. Bedömningen grundas på att förväntat resultat uppnås och aktiviteter genomförts som planerat.

Status	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Barnkonsekvensanalyser genomförs vid nyanläggning av lekparker, parklekar och förskolegårdar	2019-01-01	2019-12-31	
Analys				
Under 2019 har inga nya lekparker, parklekar eller förskolegårdar anlagts.				
	Förvaltningen tar årligen fram en plan som beskriver behovet av särskilt boende för personer med funktionsnedsättning	2018-01-01	2019-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet

 Uppfylls helt

Analys

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att nämndens verksamheter genomför sina resor och transporter på ett så hållbart sätt som möjligt, och genom att ansvara för parkvägar inom stadsdelsområdet. Förvaltningen bedömer att målet för verksamhetsmålet uppnås. Bedömningen grundar sig i att underliggande nämndmål uppnås genom de förväntade resultaten.

Parkvägar har renoverats under året för att förbättra framkomlighet och tillgänglighet. Medarbetare ska så långt det är möjligt gå, cykla eller åka kollektivt. Förvaltningen erbjuder tjänstecyklar och har enbart miljöklassade bilar.

Pilotprojektet fossilfria och etiska transporter har fått en annan inriktning under året, och lådcyklar har köpts in till förskolan och äldreomsorgen. Inom förskolan används den för att transportera varor och inom hemtjänsten för varor, matlådor och större inköp.

Agenda 2030

Nämndens verksamhet inom området bidrar till att uppfylla två av de globala målen i Agenda 2030: mål 9, hållbar industri, innovationer och infrastruktur och mål 13, att bekämpa klimatförändringarna.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel miljöbränsle i stadens etanol- och biogasfordon	97,4 %			99,1 %		100 %	86 %	VB 2019
Analys								
Förvaltningen har en biogasbil som under året har tankats med 22 liter bensin vilket motsvarar 2,6 procent av den totala mängden använda drivmedel. Årsmålet uppnås därför inte helt. Förvaltningens övriga bilar är hybrid- eller elbilar.								

Nämndmål:

Parkvägarna i Skarpnäck har god framkomlighet och det är enkelt och tryggt att cykla och promenera inom och mellan stadsdelar samt till angränsande områden

 Uppfylls helt

Beskrivning

För att hålla en god framkomlighet rustas parkvägarna upp enligt plan. Förvaltningen kommer delta i stadens genomförande av Gångplan och planera utifrån ett jämställdhetsperspektiv med särskild hänsyn till behoven hos barn, äldre och personer med funktionsnedsättningar.

Förvaltningen kommer bistå trafikkontoret i arbetet med att skapa fullvärdiga cykelpendlingsstråk och bidra till att anpassa stadsmiljön så att konfliktytor mellan gående och cyklister minskar.

Förväntat resultat

- Framkomligheten på stadsdelsområdets parkvägar är god och lätt avhjälpta hinder åtgärdas kontinuerligt.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet uppnås under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat bedöms uppnås.

Status	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Delta i genomförandet av stadens Gångplan	2019-01-01	2019-12-31	Avvikelse
Analys				

Status	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Trafikkontoret har inte initierat något samarbete kring genomförandet av gångplanen.			

Nämndmål:

Transporter inom nämndens verksamheter är hållbara

 Uppfylls helt

Beskrivning

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att nämndens verksamheter genomför sina resor och transporter på ett så hållbart sätt som möjligt. Medarbetare ska så långt det är möjligt gå, cykla eller åka kollektivt. För att öka cyklandet kommer cykelkurser att erbjudas. Förvaltningen erbjuder tjänstecyklar och har enbart miljöklassade bilar. Förvaltningen bevakar implementeringen av stadens cykelplan inom stadsdelsområdet. Pilotprojekt fossilfria och etiska transporter ska bidra till minskade utsläpp av växthusgaser.

Förväntat resultat

- Resor, transporter och leveranser inom förvaltningen är hållbara.
- Medarbetarna har tillgång till tjänstecyklar och tillräckliga kunskaper för att kunna fatta klimatsmarta beslut.
- Minskade utsläpp av växthusgaser.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet uppnås. Bedömningen grundas på att aktiviteterna har genomförts enligt plan och att förväntat resultat uppnås.

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att följa stadens resepolicy och genomför sina resor och transporter på ett så hållbart sätt som möjligt. Medarbetare ska så långt det är möjligt gå, cykla eller åka kollektivt. Förvaltningen erbjuder tjänstecyklar och har enbart miljöklassade bilar. Förvaltningen bevakar implementeringen av stadens cykelplan inom stadsdelsområdet. På grund av svårigheter att finna en budfirma till de planerade matttransporterna inom Pilotprojektet fossilfria och etiska transporter har projektet fått en annan inriktning under året, och lådcyklar har köpts in till förskolan och äldreomsorgen. Inom förskolan används den för att transportera varor och inom hemtjänsten för varor, matlådor och större inköp. Med den nya inriktningen har klimatnyttan minskat men arbetsmiljöfördelarna ökat.

Status	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Förvaltningen erbjuder cykelkurser för personal inom hemtjänsten	2019-01-01	2019-12-31	
	Förvaltningen samarbetar med Trafikkontoret för att genomföra en satsning på sommartorg inom ramen för projektet Levande Stockholm	2019-01-01	2019-12-31	
	Förvaltningen utreder fossilfria och etiska transporter inom nämndens verksamheter	2019-01-01	2019-12-31	
	Medarbetare ökar användning av förvaltningens tjänstecyklar	2019-01-01	2019-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring

 Uppfylls helt

Analys

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att nämndens verksamheter arbetar kontinuerligt med att utveckla kulturutbudet så att alla oavsett ålder, kön, förutsättningar och bakgrund kan delta. Förvaltningen bedömer att målet för verksamhetsmålet och underliggande nämndmål har uppnåtts.

Under året har förvaltningen haft fokus på att öka antalet besökare på stadsdelsområdets fritidsgårdar, främst flickor. Ett arbete med "Jämställda fritidsgårdar" har inletts, som innebär att ett strategiskt arbete påbörjats med utformning av aktiviteter, ledarskapet och rekrytering av nya medarbetare. Arbetet har bedrivits med syftet att öka tryggheten och att fler unga oavsett kön och bakgrund ska uppleva att fritidsgårdarna är till för dem. Trots detta har målsättningen om att 30 procent av besökarna ska vara flickor inte uppnåtts helt, då det funnits svårigheter att rekrytera kvinnlig personal som kan hålla i de riktade aktiviteterna som planerats för flickor. En struktur kring planering kommer att utformas under kommande år för att säkerställa att planerade aktiviteter genomförs och målsättningen uppnås.

För att främja barn och ungas möjlighet till delaktighet och inflytande har förvaltningens fritidsgårdar arbetat med gårdsråd där de unga själva, med stöd av personalen, håller i dessa möten och lyfter fram frågor som är aktuella för dem. Fritidsgårdarnas rutiner för hantering och bemötande av frågor rörande tobak, alkohol och våld har reviderats och implementerats. Två av förvaltningens fritidsgårdar har under året startat upp verksamhet för elever i årskurs fem och sex, så kallad "After School". Förvaltningen ingår i en stadsövergripande samverkan inom ramen för Fritid för alla som samverkar för aktiviteter till personer med funktionsnedsättning. Under året har förvaltningen genomfört ett antal aktiviteter i syfte att utveckla, underlätta och möjliggöra deltagande i aktiviteter för personer med funktionsnedsättning.

Skarpnäcks kulturhus har under året erbjudit en rad olika aktiviteter och föreställningar, och genom samarbete med stadens fackförvaltningar, fria konstaktörer och konstskola kunnat tillgängliggöra dessa i större utsträckning för personer med olika former av funktionsnedsättningar. Ett arbete har bedrivits för att introducera nyanlända familjer i kultur- och föreningslivet, vilket lett till att aktiviteter för barn i åldern 9-15 år genomförts samt en danskurs för kvinnor. Kulturhusets öppettider och bemanning har setts över tillsammans med biblioteket för att motsvara uppdrag och behov.

Liksom tidigare år har fokus även för i år varit att i största möjliga utsträckning erbjuda kostnadsfria idrotts-, fritids- och kulturaktiviteter riktat till barn i syfte att möjliggöra utbudet även för barn som annars har svårt att delta på grund av ekonomiska skäl.

Inom förvaltningens aktivitetscenter och den öppna mötesplatsen för äldre erbjuds ett varierat utbud av aktiviteter för att möta efterfrågan hos de äldre inom stadsdelsområdet. Under året har den öppna mötesplatsen i Skarpnäck utökat aktivitetsutbudet där de äldre nu kan delta på dans och yoga utöver andra aktiviteter som redan erbjuds. Genom att erbjuda fler träningspass

och att skapa fler nätverk för männen på de öppna mötesplatserna har förvaltningen lyckats med målsättningen att fler manliga besökare deltagit i aktiviteter, jämfört med tidigare år.

Nämnden har under året beviljat föreningsstöd till föreningar som erbjuder verksamheter som kompletterar nämndens verksamhet.

Utvärdering av samverkan med föreningar i parklekar

Förvaltningen har haft tre avtal med föreningar under året gällande parklekarna Skarpa by och Brödkaveln. Ett avtal har sagts upp i samråd mellan föreningen och förvaltningen, då villkoren för avtalet inte följdes. Avtalen är skrivna med tydliga instruktioner om vad som förväntas av föreningarna gällande exempelvis närvaro, öppettider, utdrag ur polisregister, uttagning av material samt bemötande av besökare. Under året har parklekarna främst haft öppet under eftermiddagarna under vardagar. I Skarpaby parklek har föreningar även hållit öppet under helger och lov. I utvärderingen har det framkommit att föreningarna mottagit synpunkter om att föreningarnas närvaro i parklekarna varit väldigt uppskattad av besökande barn och familjer. Föreningarna har även anfört att besöksantalet ökat och även varit uppemot 50 barn på en fredag. En annan positiv effekt som lyfts fram av föreningarna är förbättrad kontakt med invånarna och ökad känsla av samhörighet och gemenskap bland besökarna samt med föreningarna. Ett utvecklingsområde som uppstått under året är samarbetet mellan föreningarna som driver verksamhet i parklekarna, vilket förbättrats enligt utvärderingen med stöd från förvaltningen. Ett annat utvecklingsområde som identifierats i samband med utvärderingen är hantering av mindre inköp av material som exempelvis pennor och bollar, som behöver samordnas av förvaltningen. Sammanfattningsvis har samarbetet upplevts som en positiv utveckling för besökande barn och föräldrar, samt varit till nytta för såväl föreningarna som förvaltningen.

Nationella minoriteter

Förvaltningen har tillsammans med stadsdelsförvaltningarna Farsta och Enskede-Årsta-Vantör bedrivit olika verksamheter i syfte att stärka kulturen hos nationella minoriteterna, bland annat i form av Öppen förskola på finska samt aktiviteter för äldre. Förvaltningen driver även en avdelning inom en förskola på finska, kallad Ruuhi. Uppbyggnad av förvaltningsområden för meänkieli och samiska har inte genomförts inom stadsdelsområdet, då det inte funnits efterfrågan.

Nationaldagen firades på Skarpnäcks kulturhus med fokus på bland andra nationella minoriteterna och samarbete med civilsamhälle, vilket bland annat innebär att fler föreningar än tidigare varit representerade i evenemanget. Förvaltningen har haft samarbete med en romsk förening under året som innebär att de haft romsk dans för flickor i förvaltningens lokaler utan kostnad.

Agenda 2030

Nämndens verksamhet inom området bidrar till att uppfylla tre av de globala målen i Agenda 2030: mål 3 om hälsa och välbefinnande, mål 10 om minskad ojämlikhet och mål 16 om fredliga och inkluderande samhällen.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andelen ungdomar som deltar i föreningsliv							-	2019
Analys								
Stockholmsenkäten genomförs inte 2019.								
  Andelen ungdomar som är nöjda med tillgången till idrottsaktiviteter	83,7 %	82 %	85,5 %			74 %	74 %	2019
  Andelen ungdomar som är nöjda med tillgången till kulturaktiviteter	78,6 %	74,9 %	82,9 %			75 %	75 %	2019

Nämndmål:

Barn, unga och vuxna har en inkluderande, aktiv och trygg fritid

 Uppfylls helt

Beskrivning

Med trygg fritid menas att fritidsgårdarnas verksamheter präglas av att vara en trygg, riskfri och drogfri mötesplats. Barn och unga upplever att personalen får alla att känna sig trygga och välkomna. Föräldrasamverkan utvecklas för att öka upplevelsen av trygghet samt föräldrars engagemang i fritidsverksamhet. Förvaltningen erbjuder ett brett och varierat utbud av fritidsaktiviteter i samverkan med civilsamhälle och näringsliv. Fritidsverksamhet utvecklas utifrån ett normkritiskt förhållningssätt, jämställdhet och tillgänglighet samt i fortsatt samverkan med andra stadsdelsförvaltningar. Äldre erbjuds ett varierat utbud av aktiviteter genom förvaltningens aktivitetscenter och den öppna mötesplatsen för äldre. Barn, unga och äldre har inflytande och delaktighet i planering av verksamheternas innehåll. Nationaldagsfirandet planeras och genomförs med utgångspunkten tillgänglighet för alla.

Förväntat resultat

- Fler flickor, nyanlända barn och unga samt barn och unga med funktionsvariationer ska delta i fritidsverksamhet.
- Det finns tydliga rutiner för hantering av tobak, alkohol, narkotika, hot- och våldssituationer samt bemötande.
- Fritidsgårdarna ska upplevas som trygga och anpassade för barn och unga med olika förutsättningar.
- Äldre ges möjlighet till fysisk aktivitet i olika former på aktivitetscenter, öppna träffpunkter och vård- och omsorgsboende.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet uppnås. Bedömningen grundar sig på att förväntat resultat, en av två indikatorer och samtliga aktiviteter uppnås helt.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel flickor som besöker verksamheterna	27,23 %					30 %		2019
Analys								
Under perioden januari - november har flickor utgjort sammanlagt 27 % av besökarna, vilket är lägre än uppsatt årsmål. Antalet riktade aktiviteter till flickor inom fritidsgårdarna har varit färre än planerat under året då det uppstått svårigheter med att genomföra planerade och förberedda aktiviteter, exempelvis då det inte funnits tillräckligt med kvinnlig personal, sjukdom m.m. Ett utvecklingsarbete har inletts för att säkerställa struktur kring planerade aktiviteter samt förebygga att riktade aktiviteter ställs in.								
 ♀ Andel unga som känner sig trygga på förvaltningens fritidsgårdar	93 %	93 %	92 %			90 %		2019

Status	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Förvaltningen genomför Öppet hus på fritidsgårdarna riktat till föräldrar	2019-01-01	2019-12-31	
	Förvaltningen ska i samverkan med föreningslivet utveckla de sociala aktiviteterna som finns för att underlätta och möjliggöra att personer med funktionsnedsättning kan delta i och utöva kultur-, idrotts- och fritidsaktiviteter	2019-01-01	2019-12-31	
	Förvaltningen ställer krav vid bidragsgivning till föreningsverksamhet på tillgänglighet och att inkludera personer med funktionsnedsättning	2019-01-01	2019-12-31	
	Förvaltningen undersöker möjligheterna att komplettera utbudet av aktiviteter för barn och unga med funktionsvariationer tillsammans med civilsamhället	2019-01-01	2019-12-31	
	Förvaltningen utreder behov av inkluderande fritidsverksamhet för de som flyttar in på Gamla Tyresövägen 349B	2019-01-01	2019-12-31	
	Rutin för hantering av ANDT revideras och implementeras under året i fritidsverksamheter	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

Invånarna i Skarpnäck tar del av ett mångsidigt kulturutbud som utgår från delaktighet

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen samverkar med civilsamhälle och aktörer inom staden för att utveckla utbudet av kultur och göra Skarpnäcks kulturhus till en levande och demokratisk mötesplats. I Skarpnäcks kulturhus erbjuds lokaler och kurser för att möjliggöra eget kulturskapande och lokalt engagemang med syfte att utveckla kulturutbud och evenemang. Barn och äldre ges möjlighet till kulturskapande och kulturupplevelser genom mötesplatser, aktiviteter och verksamheter inom förskola och äldreomsorg. Det är prioriterat att nå de målgrupper som vanligtvis inte deltar i stadens kulturutbud. Genom uppföljning av föreningsstöden säkerställs att nämnden stödjer föreningar med demokratiska värderingar.

Förväntat resultat

- Invånare i alla åldrar, oavsett kön, könsuttryck, etnisk bakgrund och funktionsförmåga använder Skarpnäcks kulturhus som en mötesplats för mångsidig kultur och eget skapande.
- Inom förskolan, parklekar, fritidsgårdar, aktivitetscenter och lokala mötesplatser för äldre ges möjlighet till kulturupplevelser och skapande verksamhet.
- Boende på vård- och omsorgsboenden får ökad tillgång till kulturupplevelser.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet uppnås. Bedömningen grundar sig på att förväntat resultat och underliggande aktiviteter uppnås.

Status	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Förvaltningen genomför en kultur- och fritidsmässa i samarbete med förenings- och civilsamhället.	2019-01-01	2019-12-31	
✓	Förvaltningen implementerar guiden för hållbara evenemang	2019-01-01	2019-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö

 Uppfylls helt

Analys

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att följa Stockholms stad miljöprogram och kontinuerligt arbeta med klimat- och miljöåtgärder i verksamheterna i syfte att minska energiförbrukningen, stärka den biologiska mångfalden och öka de ekologiska värdena. Förvaltningen bedömer att målet för verksamhetsmålet uppnås. Bedömningen grundar sig i att målvärden för indikatorer och underliggande nämndmål uppnås.

I samarbete med lokala omställningsaktörer, det civila samhället, företagare och föreningslivet arbetar förvaltningen för att inspirera boende, verksamma och besökare i stadsdelsområdet till en hållbar livsstil. I samarbete med det civila samhället och föreningslivet anordnades ett lokalt hållbarhetsforum med fokus på Agenda 2030 och de 17 globala målen i samband med firandet av Parkernas dag. Under dagen deltog stadens miljöborgarråd och stadsledningskontorets klimatchef.

Under året har vissa gräsytor omvandlats till slätteräng med uppsamling för att gynna den biologiska mångfalden. I naturreservaten har arbetet med att ta fram det gamla kulturlandskapet och återskapa öppna ängar som kan slås eller betas fortsatt. Vid upprustningar och andra förändringar i parker tas alltid hänsyn till biologisk mångfald och ekologiska värden.

Förvaltningen genomför åtgärder för att skapa en kemikaliesmart miljö för alla brukare och medarbetare. Samtliga verksamheter har erbjudits utbildning i ekologiska och miljömärkta inköp.

Förskolorna har genomfört web-utbildningen för en kemikaliesmart förskola och bedriver ett

aktivt arbete med genomförandet. Förskolans köksnätverk fortsätter sitt arbete för att öka andelen ekologisk och vegetarisk mat.

Förvaltningen har fortsatt arbetet med avfallshantering och under året har insamlingen av återvinningsfraktionerna inklusive matavfall utökats. Tilldelade klimatinvesteringsmedel har använts för ökad energieffektivitet och minskade växthusgasutsläpp, bland annat genom byte till energisnål belysning och vitvaror.

Agenda 2030

Nämndens verksamhet inom området bidrar till att uppfylla flera av de globala målen i Agenda 2030: mål 11 om hållbara städer och samhällen, mål 12 om hållbar konsumtion och produktion, mål 13 att bekämpa klimatförändringarna och mål 15 om ekosystem och biologisk mångfald.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel av stadens förskolor som har genomfört alla åtgärder på nivå 2 enligt kemikaliecentrums vägledning för kemikaliesmart förskola	100 %			100 %		100 %	75%	2019
  Andel bygg- och anläggningsentreprenader i stadens regi som uppfyller stadens krav avseende användning av Byggvarubedömningen (BVB) eller därmed jämförliga system	100 %			100 %		100 %	100%	2019
  Andel hämtställen med matavfallsinsamling av hämtställen med möjlighet till matavfallsinsamling	89 %					60 %	60 %	2019
  Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel	57,15			53,96		50 %	50%	2019
  Köpt energi (GWh)	1,12 GWh			1,22 GWh		1,23 GWh	1735 GWh	2019

Status	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 	Miljö- och hälsoskydds nämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och berörda bolag utreda om flytande papperskorgar i anslutning till stadens strandbad kan förbättra den lokala stadsmiljön och minska plasten i stadens vattendrag	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

Boende, verksamma och besökare i stadsdelsområdet inspireras till en hållbar livsstil

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen i samarbete med det civila samhället, företagare och föreningslivet kommer arbeta med att inspirera boende, verksamma och besökare i stadsdelsområdet till en hållbar livsstil. Ett lokalt hållbarhetsforum med fokus på Agenda 2030 och de 17 globala målen kommer hållas under 2019, i samverkan med det civila samhället.

Förväntat resultat

Förvaltningen inspirerar till en hållbar livsstil och omställning inom stadsdelsområdet, i samverkan med det civila samhället, företagare och föreningsliv.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet uppnås. Bedömningen grundas på att aktiviteterna har genomförts enligt plan och att förväntat resultat uppnås.

Förvaltningen i samarbete med det civila samhället och föreningslivet anordnade ett lokalt hållbarhetsforum med fokus på Agenda 2030 och de 17 globala målen i samband med firandet av Parkernas dag. Under dagen deltog stadens miljöborgarråd och stadsledningskontorets klimatchef.

Status	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Förvaltningen anordnar hållbarhetsforum i samverkan med civilsamhället	2019-01-01	2019-12-31	
	Förvaltningen samverkar med Klimatval Skarpnäck och andra lokala omställningsaktörer	2019-01-01	2019-12-31	
	Nyanlända erbjuds kunskaper och praktiska erfarenheter inom odling i samverkan med lokala föreningar	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

I Skarpnäck utvecklas parkernas, grönområdenas och naturreservatens ekologiska och rekreativa värden och de bidrar till att stabilisera nya klimatförutsättningar

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen kommer utöka antalet slätterängar både i naturreservaten och i parker. Inriktningen på att utveckla ekmiljöer och spara död ved i naturen fortsätter, på så sätt stärks den biologiska mångfalden och de ekologiska värdena ökar. Förvaltningen kommer fortsätta att möjliggöra stadsodling på parkmark. För att lindra konsekvenser av klimatförändringar kommer förvaltningen i planerade parkupprustningar beakta frågan genom att bland annat ej anlägga mer hårdgjord yta än nödvändigt och plantera större träd för skugga och svalka.

Förvaltningen samverkar i detta arbete med berörda fackförvaltningar och utgår från de kartläggningar, bland annat skyfallskartläggningen, som staden tagit fram.

Förväntat resultat

- De ekologiska värdena utvecklas positivt.
- De rekreativa värdena utvecklas positivt.
- Upprustade parker har klimatanpassats.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet uppnås. Bedömningen grundas på att aktiviteterna har genomförts enligt plan och att förväntat resultat uppnås.

Förvaltningen har under året genomfört en ny upphandling för parkskötsel och i samband med det omvandlat en del gräsytor till slåtteräng med uppsamling för att gynna den biologiska mångfalden. I naturreservaten har arbetet med att ta fram det gamla kulturlandskapet och återskapa öppna ängar som kan slå eller betas fortsatt. Död ved har placerats ut i samband med gallringar. I samarbete med exploateringskontoret har inventeringar gjorts av tre bostadsnära naturområden. Naturvårdsinsatser för att öka de ekologiska och rekreativa värdena har därefter utförts i en bostadsnära skog i Bagarmossen.

Vid upprustningar och andra förändringar i parker tas alltid hänsyn till biologisk mångfald och ekologiska värden. Under året har lekparken i kv. Skattmästaren rustats upp och fått nya planteringar med biokol samt ett flertal nya träd. Planering och projektering för kommande upprustning av kvartersparken Nattsländan i Hammarbyhöjden har pågått under hösten och parken kommer få planteringsytor med biokol och befintliga trädsväxtbäddar kommer att renoveras.

Status	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Frukt och bärkarta tas fram för stadsdelsområdet	2019-01-01	2019-12-31	
▶	Förvaltningen tillgängliggör bostadsnära natur och stärker den biologiska mångfalden	2019-01-01	2020-12-31	
▶	Förvaltningen undersöker förutsättningarna att stärka Lilla Sickla gård som besöksmål för allmänheten.	2019-01-11	2020-12-31	

Nämndmål:

Nämndens verksamheter är miljö- och klimatsmarta

 Uppfylls helt

Beskrivning

Stadsdelsnämnden genomför åtgärder för att skapa en kemikaliesmart miljö för alla brukare och medarbetare. Genom att öka andelen ekologiska och vegetariska livsmedel i verksamheterna samt vid representation, catering och övriga inköp. Samt ta medvetna val vid inköp av kemikalier och minska plast och engångsartiklar. Förvaltningen fortsätter arbeta med avfallshantering och energieffektivitet genom förbättrad återvinning och byte av armaturer i förvaltningshuset. Förskolan bedriver ett aktivt arbete med genomförandet av vägledningen för kemikaliesmart förskola med flertalet kopplade aktiviteter på enhetsnivå.

Förväntat resultat

- Medarbetare inom förvaltningen har ökad kunskap och medvetenhet om hållbar utveckling.
- Förvaltningens enheter har en hög andel ekologisk och vegetarisk mat.
- Verksamheterna minskar användningen av plast och engångsartiklar och gör kemikaliesmarta inköp.
- Energiförbrukningen minskar i förvaltningens verksamheter.
- Samtliga av förvaltningens verksamheter deltar i insamlingen av farligt avfall där utfasningsämnen ingår.
- Chemsoft används som stöd för att skapa favoritkorgar med miljövänliga alternativ i Agresso för förvaltningens verksamheter.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet uppnås. Bedömningen grundas på att aktiviteterna har genomförts enligt plan och att förväntat resultat uppnås, liksom målvärden för alla indikatorer utom en.

Under året har åtgärder genomförts för att skapa en kemikaliesmart miljö för alla brukare och medarbetare. Verksamheterna gör medvetna val vid inköp av kemikalier och använder både stadens system och verktyg för att säkerställa en minskad användning av skadliga kemikalier. Förskolorna har genomfört web-utbildningen för en kemikaliesmart förskola och bedriver ett aktivt arbete med genomförandet. Andelen ekologiska och vegetariska livsmedel i verksamheterna samt vid representation, catering och övriga inköp har ökat.

Förvaltningen har fortsatt arbetet med avfallshantering och under året har hämtning av farligt avfall skett i samtliga verksamheter som begärt hämtning. Insamlingen av återvinningsfraktionerna inklusive matavfall har utökats. I samverkan med förvaltningen placerade Stockholm vatten och avfall sin Pop-Up återbruk i Brandparken under sommaren och under två dagar skedde över 600 byten av återbruksmaterial.

De klimatinvesteringsmedel som förvaltningen har tilldelats har använts för ökad energieffektivitet och minskade växthusgasutsläpp. En inventering av vitvaror i gruppbestäderna har utförts och äldre armaturer har bytts mot LED-lampor i förvaltningshuset och på vård- och omsorgsboendet Hemmet för gamla.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel adresser inom förvaltningen där matavfall omhändertas på ett resurseffektivt sätt.	89,29 %					82 %		2019
 Andel av ny personal som genomför Kemikaliecentrums webb-utbildning	100 %					80 %		2019
 Andel ekologiska livsmedel i förvaltningens förskolor	64,25 %					65 %		2019
Analys								
Resultatet ligger mycket nära målvärdet, arbetet för att öka andelen ekologiska livsmedel fortsätter under kommande år.								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel ekologiska livsmedel vid representation och övriga inköp	34 %					25 %		2019
 Andel vegetariska måltider i förskolan	40 %					40 %		2019
 Insamling av farligt avfall i förvaltningens verksamheter	100 %					80 %		2019

Status	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Chemsoft används för att säkerställa att inga utfasningsämnen samt minsta möjliga mängd riskminskningsämnen förekommer i verksamheterna	2019-01-01	2019-12-31	
	Framtagande av tydlig insamlingsplan och hämtning av farligt avfall i förvaltningens verksamheter.	2019-01-01	2019-12-31	
	Förskolan utreder möjligheterna att närings- och koldioxidberäkna måltider	2019-01-01	2019-12-31	
	Förvaltningen tar fram klimatinvesteringsplan	2019-01-01	2019-12-31	
	Förvaltningen undersöker förutsättningarna att öka andelen närodlad mat i nämndens verksamheter.	2019-01-11	2019-12-31	
	Förvaltningen uppdaterar utbytesplan för minskad energiförbrukning genom utbyte av vitvaror och armaturer samt installering av närvarostyrning	2019-01-01	2019-12-31	
	Förvaltningen utarbetar lokala riktlinjer för konstgräs, gummigranulat och platsgjutet gummi	2019-01-01	2019-12-31	
	Förvaltningen utreder möjligheterna att öka andelen närodlad mat i nämndens verksamheter.	2019-01-09	2019-12-31	
	Medarbetare utbildas inom hållbarhet	2019-01-01	2019-12-31	
	Utarbeta lokala riktlinjer för minskad användning av plast och engångsartiklar i verksamheterna	2019-01-01	2019-12-31	
	Utred möjligheterna att återanvända användbart avfall i samarbete med SVOA PopUp	2019-01-01	2019-12-31	
	Utreda användandet av plastgranulat i storköksmaskiner	2019-01-01	2019-12-31	

KF:s inriktningsmål:

3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Förvaltningen bedömer att inriktningsmålet uppnås. Bedömningen grundas på att de två verksamhetsområdesmål som är kopplade till inriktningsmålet uppnås. Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges inriktningsmål genom att använda sina resurser används på ett effektivt sätt, med fokus på resultat för invånare i Skarpnäck.

Förvaltningen har en effektiv ekonomistyrning och vidtar åtgärder vid avvikelser. Alla enheter som har prognostiserat underskott har tagit fram handlingsplaner för att nå en ekonomi i balans. Målen i handlingsplanerna har inte kunnat infrias i alla verksamheter. Nämnden redovisar dock en budget i balans efter ianspråktagande av reserv och fonderade medel.

Förvaltningen följer upp verksamheter på entreprenad och enskilt driven verksamhet, i syfte att säkerställa och främja god kvalitet och jämlik tillgång till verksamheterna. Årets uppföljning av upphandlad verksamhet och LOV-verksamheter har fullföljts enligt plan, och visar att merparten av verksamheterna uppfyller ställda krav.

Förvaltningen bedriver ett systematiskt arbete för att identifiera och förebygga risker och skapa en hållbar och inkluderande arbetsmiljö, samt för att stärka ledarskap och medarbetarskap. En kartläggning av chefers kompetens och behov av stöd gällande sjukfrånvaro och rehabilitering har gett underlag till det fortsatta arbetet med att minska sjukfrånvaron inom förvaltningen, som överstiger det uppsatta målet. Under året har även en handlingsplan för aktiva åtgärder mot diskriminering tagits fram.

Digitalisering används för att lösa konkreta utmaningar för invånarna och i verksamheterna, samt för att öka effektiviteten och därmed bidra till att klara välfärdens kvalitet.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser

 Uppfylls helt

Analys

Stadsdelsnämnden uppfyller kommunfullmäktiges mål genom en effektiv ekonomistyrning samt genom att arbeta proaktivt vid avvikelser. Inriktningsmålet samt det underliggande nämndmålet bedöms uppnås.

2019 års budget förutsatte omedelbara åtgärder för att anpassa verksamheterna. Alla verksamheter har sett över arbetssätt och prioriteringar. Förvaltningens organisation har setts över och förändrats för att bättra möta uppdrag och förväntningar. Under året har driften av förvaltningens parklekar övergått till att skötas av föreningar. Efter inledande anpassningar har de största ekonomiska utmaningarna funnits inom individ- och familjeomsorgens barn och ungdom samt inom hemtjänsten. Alla enheter som har prognostiserat underskott har tagit fram handlingsplaner för att nå en ekonomi i balans. Målen i handlingsplanerna har inte kunnat infrias i alla verksamheter, vilket har kunnat mötas med medel reserverade för oförutsedda händelser.

För att ha en budget i balans har förvaltningen även ianspråktagit tidigare fonderade statliga

medel. För att ha en långsiktig ekonomisk balans behöver förvaltningen fortsätta arbetet med att prioritera och effektivisera verksamheter.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	100 %			99,9 %		100 %	100 %	VB 2019
  Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	100 %			100,1 %		100 %	100 %	VB 2019
  Nämndens prognossäkerhet T2	0 %			1 %		+/- 1 %	+/- 1 %	2019

Nämndmål:

Nämndens resurser används väl med fokus på resultat för invånare i Skarpnäck

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen följer stadens system för uppföljning med fokus på måluppfyllelse av kommunfullmäktiges inriktningsmål och mål för verksamhetsområdena samt förvaltningens budget. Förvaltningens budget följs upp månadsvis med prognos på helårsutfall för att vara kontinuerligt uppdaterad om ekonomins och verksamhetens utveckling. Förvaltningen strävar efter att varje verksamhetsområde bär sina kostnader utifrån tilldelade medel. Förvaltningen omfördelar medel utifrån att enheter ska få rimliga förutsättningar att uppfylla målen. Åtgärder vidtas vid avvikelser. Alla verksamheter arbetar kontinuerligt med utveckling och effektivisering.

Förväntat resultat

- Förvaltningen har en budget i balans, prognossäkerheten är god samt uppfyller målen i stadsdelsnämndens verksamhetsplan.
- Invånarna får största möjliga nytta för sina skattepengar.
- Ekonomiska resurser fördelas lika, och i enlighet med den enskildes behov, mellan män och kvinnor, flickor och pojkar.
- Åtgärder har vidtagits för att minska kostnaderna för tomma lokaler.
- En intäktsökning till följd av en analys över avgiftshantering.
- Enheter som redovisar underskott 2018 förbättrar sitt resultat under 2019 med stöd av tvärprofessionella team.
- Kostnader för konsulter analyseras och följs upp och leder till en minskning av kostnaderna.
- Orsakerna till löneskulderna kartläggs och leder till att de minskar.
- Införandet av ett nytt budgetsystem underlättar för chefer.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet uppnås. Bedömningen grundas på att

huvuddelen av aktiviteterna har genomförts enligt plan och att förväntat resultat bedöms uppnås.

Status	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Inventera användningen av tomställda lokaler och föreslå åtgärder	2019-01-01	2019-12-31	
✓	Kartlägga och analysera avgiftshantering	2019-01-01	2019-12-31	
✓	Kartlägga och analysera vart löneskulder uppstår	2019-01-01	2019-08-31	
⏸	Planera och genomföra implementering av nytt budgetplaneringsverktyg	2019-01-01	2019-12-31	Avvikelse
Analys				
Stadens gemensamma arbete med införandet av ett nytt budgetplaneringsverktyg har avbrutits men väntas återupptas under 2020.				
✓	Samverkan, arbeta teambaserat HR, Ekonomi och Verksamhetscontrollers	2019-01-01	2019-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna

● Uppfylls helt

Analys

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att förvaltningen följer upp verksamheter på entreprenad och enskilt driven verksamhet, i syfte att säkerställa och främja god kvalitet och jämlik tillgång till verksamheterna. Förvaltningen bedriver ett systematiskt arbete för att identifiera och förebygga risker och skapa en hållbar och inkluderande arbetsmiljö. Digitalisering används för att lösa konkreta utmaningar för invånarna och i verksamheterna, samt för att öka effektiviteten och därmed bidra till att klara välfärdens kvalitet. Under året har förvaltningen upplevt brister i den tekniska leveransen som har lett till effektivitetsförluster och störningar i arbetsmiljön. Merparten av bristerna är nu åtgärdade.

För att stärka stödet till verksamheterna har en avdelning för HR och kansli och en ekonomiavdelning inrättats. Båda avdelningarna är representerade i förvaltningsledningen. En översyn över verksamhetsavdelningarna har inletts för att säkerställa att förvaltningen är organiserad för att möta sina uppdrag och stockholmarnas behov.

Förvaltningen bedömer att verksamhetsmålet och underliggande nämndmål uppnås. Bedömningen grundar sig i att målvärdena för huvuddelen av indikatorerna uppnås, liksom de underliggande nämndmålen.

Avtals- och verksamhetsuppföljning

Arbetet med uppföljning i upphandlad verksamhet och LOV-verksamheter har fullföljts enligt plan där samtliga av årets verksamhetsuppföljningar genomförts, dessa visade att merparten uppfyller ställda krav. Den nya uppföljningsmodellen inom äldreomsorgen har implementerats under året vilket resulterat i att förvaltningen fått ökade kunskaper om verksamheterna och att syftet med uppföljningarna, att stödja utförarna i deras utvecklingsarbete uppnåtts i högre utsträckning än tidigare.

Förvaltningens bedömning är att den nya uppföljningsmodellen inneburit en effektivisering av resurserna då bättre prioriteringar kunnat göras än tidigare utifrån en mer välgrundad analys av verksamheterna. Utvärdering av årets arbete med den nya modellen för att effektivisera uppföljningen ytterligare för 2020 har även gjorts, där bland annat analysteamerna ska utvecklas.

Förvaltningen har påbörjat ett utvecklingsarbete med framtagande av en uppföljningsmodell inom funktionsnedsättning som utgår ifrån äldreomsorgen. För att kunna bedöma verksamheternas kvalitet utifrån modellen ser förvaltningen ett behov av att vidareutveckla individuppföljningen och genomföra kvalitetsobservationer, där planering och utbildning av biståndshandläggare verkstälts för att säkerställa uppföljningen inför nästa år. Under 2020 kommer uppföljningsmodellen att fortsätta utvecklas och implementeras som ett led i att stärka förvaltningens uppföljning.

Vidare har avtalsuppföljningen utvecklats där tydliggörande av ansvarsfördelning och ökad uppföljning på olika sätt genomförts, vilket lett till att samverkan stärkts och förbättrade resultat uppnåtts.

Kompetensförsörjning

Förvaltningen arbetar årligen efter en förvaltningsspecifik process som bygger på stadens kompetensförsörjningsprocess. En kompetensförsörjningsplan tas fram på avdelningsnivå som sedan används som stöd för enheternas kompetensförsörjningsplaner. Årets uppföljning visar att cheferna använder denna plan vid planering av rekrytering och för att ta fram de individuella utvecklingsplanerna, vilket är ett av målen med processen. Uppföljningen visar vidare att ett utvecklingsområde för förvaltningen är att synliggöra de aktiviteter som finns och ta fram fler aktiviteter för att behålla, utveckla och attrahera medarbetare.

En uppföljning av årets samtliga rekryteringar visar att antal sökande per utannonserad tjänst har ökat gällande bristyrken som socialsekreterare och förskollärare. En uppföljning av ett urval rekryteringar ett år efter anställning visar att cheferna använder metoden kompetensbaserad rekrytering, att den anställda medarbetaren till stor del uppfyller de efterfrågade kraven och att en stor del av de anställda är kvar efter ett år. Uppföljningen visar att planeringen av rekrytering har förbättrats och blivit tydligare kopplad till kompetensförsörjningsplanen, samt att tjänster inom förvaltningen upplevs som mer attraktiva.

Förvaltningen har påbörjat sitt arbete med framtida chefsförsörjning genom en kartläggning av förväntade avgångar i chefsledet inom de närmaste åren.

Kompetensutvecklingsatsningen

Förvaltningen beviljades medel för genomförande av en kompetensutvecklingsatsning för att öka kunskaperna om hedersrelaterat våld och förtryck för nyckelpersoner inom förskolan, socialtjänsten och de öppna verksamheterna. Merparten av utbildningsdagarna har genomförts som planerat under hösten och slutförs i början av 2020 med en utvärdering. Utbildningsinsatsen består av föreläsningar, metodhandledning och stöd i utformningen av det praktiska arbetet inom berörda verksamheter. På kort sikt har utbildningsinsatsen lett till att öka medarbetarnas kunskaper inom ämnet samt gett nyckelpersoner arbetsverktyg för att finna anpassade arbetssätt inom sina verksamheter. En ytterligare effekt av insatsen är att verksamheternas olika uppdrag och ansvar tydliggjorts. På längre sikt syftar insatsen till att

förvaltningen ska säkerställa välfungerande samverkansprocesser där rutiner och arbetssätt har implementerats. Ytterligare en förväntad effekt är att kunna följa upp arbetet bättre, för att säkra att utbud av insatser och andra sociala tjänster som erbjuds svarar upp mot målgruppens behov.

Långt och hållbart arbetsliv

Förvaltningen arbetar systematiskt med arbetsmiljö, ledarskap och medarbetarskap. En årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet visar att cheferna använder förvaltningens årshjul som stöd i arbetet eller har tagit fram en egen handlingsplan.

Under våren gjordes en kartläggning av samtliga enheter där cheferna bedömde sin kunskap inom områdena arbetsmiljöarbete, att kunna fånga upp tidiga signaler på sjukdom, rehabiliteringsarbete och om de har tillräckligt stöd inom dessa områden. Kartläggningen visade att cheferna bedömer att de har god kompetens och får ett bra stöd inom områdena, men att de önskar fortsatt stöd inom rehabilitering och ökad kompetens för att fånga upp tidiga signaler. Samtidigt kartlades sjukfrånvarorsaker, vilket visade på att något mindre än hälften av de långa sjukfallen är arbetsrelaterade. Cheferna får kontinuerligt stöd i sitt arbete med sjukfrånvaron, och har bland annat erbjudits en utbildning i anpassning vid återgång från sjukskrivning. Trots det har sjukfrånvaron inom förvaltningen inte minskat. En HR-handbok med samtliga stödmaterial till chefer har tagits fram och implementerats.

Förvaltningen har påbörjat arbetet med handlingsplanen för förbättrade arbetsvillkor för barnskötare och förskollärare. Vid en workshop med chefer, medarbetare samt facklig representant, prioriterades områden med förslag till aktiviteter för fortsatt arbete. Åtgärder som tagits fram utifrån handlingsplanen för en förbättrad arbetssituation för socialsekreterare och biståndshandläggare är integrerade i det systematiska arbetsmiljöarbetet.

För att stärka cheferna i sitt ledarskap har förvaltningen haft workshops om bland annat arbetsmiljöarbete, kompetensbaserad rekrytering, det svåra samtalet, lönesamtal och anpassning vid återgång till arbete. De biträdande enhetscheferna och biträdande rektorerna har gått två av tre workshops som syftar till att tydliggöra deras roll och dess organisatoriska förutsättningar. Dessa workshop bygger på Chefoskopets aktiviteter för att tydliggöra och förbättra chefers organisatoriska förutsättningar. Utvärderingarna visar på en positiv upplevelse hos deltagarna. Workshop tre genomförs i början på 2020.

För att stärka medarbetarskapet har befattningsbeskrivningar revideras och tydliggjorts för de vanligaste befattningarna inom förvaltningen. Det görs i syfte att ytterligare tydliggöra uppdrag och ansvar i olika befattningar. En översyn av lönekriterier har påbörjats under året. Arbetet med tydliga befattningsbeskrivningar och lönekriterier underlättar och stödjer arbetet med kompetensförsörjning, rekrytering och lönesättning. En mall för medarbetarsamtal har tagits fram som stöd vid samtalet.

Förvaltningen har arbetat fram en handlingsplan för att minimera ofrivilligt deltidsanställda med fokus på äldreomsorgen. I slutet av året har arbetet även påbörjats inom förskolan. Andelen ofrivilligt deltidsanställda har minskat med nästan hälften under året men ligger över uppsatt mål. Genom kontinuerlig information om när allmän visstidsanställning ska användas har andelen anställda som har den anställningsformen minskat.

Lika rättigheter och möjligheter samt diskriminering

Förvaltningen har under året tagit fram en handlingsplan för aktiva åtgärder mot

diskriminering. Den är känd inom förvaltningen men behöver förankras ytterligare för att säkerställa och förebygga att ingen diskriminering sker. Riktlinjer mot kränkande särbehandling tas upp på samtliga enheters APT en gång per år.

Digitalisering och välfärdsteknik

Förvaltningen har omprövat arbetssätt och aktiviteter för att nå uppsatta förväntade resultat. Istället för ett digitaliseringsråd har en rådgivande arbetsgrupp för digitaliseringsfrågor bestående av medarbetare från olika verksamheter etablerats. Gruppens uppgift är att utforska, reflektera och lämna förslag kring hur välfärdsteknik och digitala arbetssätt kan utveckla våra verksamheter och hjälpa förvaltningen att klara av framtidens utmaningar.

Förberedelsearbetet gällande införandet av det nya sociala systemet Esset har påbörjats och förvaltningen deltar med representation på flera nivåer inom projektorganisationen.

Agenda 2030

Nämndens verksamhet inom området bidrar till att uppfylla två av de globala målen i Agenda 2030: mål 8 om anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt och mål 10 om minskad ojämlikhet.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Aktivt Medskapandeindex 	79	81	78	81		82	82	2019
Analys								
Resultatet från stadens medarbetarenkät visar att förvaltningens AMI har sjunkit med två enheter. Det är framförallt två av förvaltningens enheter som har fått ett lägre resultat i år jämfört med förra året. Dessa enheter har tagit fram handlingsplaner med förbättrande åtgärder som kommer att följas upp. Samtliga enheter inom förvaltningen har handlingsplan utifrån respektive resultat. Män har i genomsnitt ett något högre AMI än och kvinnor, vilket är fallet även i staden som helhet.								
  Andel elektroniska inköp	75 %			66 %		67 %	tas fram av nämnden	VB 2019
  Andel tjänsteutlåtanden som innehåller en jämställdhetsanalys	88,89 %			90,48 %		100 %	tas fram av nämnden	VB 2019
Analys								
Av de tjänsteutlåtanden som upprättats inom förvaltningen under året saknas jämställdhetsanalys i ett tjänsteutlåtande där det hade varit relevant att tillföra en analys. Förvaltningen har tagit fram och implementerat en förtydligad rutin för att säkerställa att alla egenupprättade tjänsteutlåtanden innehåller en jämställdhetsanalys, om det är relevant.								
  Andel upphandlade avtal där en plan för systematisk uppföljning har tagits fram	87 %			85 %		87 %	87%	2019
  Index Bra arbetsgivare	79			81		85	85	2019
Analys								
Indexet "Bra Arbetsgivare" baseras på tre delindex – jämställdhet, attraktiv arbetsgivare samt rekommendera arbetsplats, varav de två senare har sjunkit sedan föregående år. Det sammanlagda resultatet för indexet har minskat med två procentenheter sedan förra året, och minskningen har skett kontinuerligt sedan några år. I syfte att vända utvecklingen bedriver förvaltningen ett systematiskt arbetsmiljöarbete och genomför kompetenshöjande insatser.								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Sjukfrånvaro	8,2 %	4 %	8,9 %	7,6 %		7 %	tas fram av nämnd	VB 2019
Analys Den totala sjukfrånvaron har inte nått det förväntade målet under året trots vidtagna åtgärder.								
  Sjukfrånvaro dag 1-14	2,5 %	2,2 %	2,5 %	2,6 %		2,4 %	Tas fram av nämnd/ styrelse	VB 2019
Analys Den korta sjukfrånvaron har minskat något under året och ligger nära årsmålet.								

Status	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	 Kommunstyrelsen ska i samverkan med socialnämnden och stadsdelsnämnderna göra en översyn av resursfördelningssystem inom funktionshinderområdet	2019-01-01	2019-12-31	
	 Utbildningsnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna fortsätta arbetet med att ta fram en handlingsplan för att förbättra arbetssituationen för barnskötare och förskollärare	2019-01-01	2019-08-31	

Nämndmål:

Förvaltningen arbetar systematiskt med uppföljning i upphandlad verksamhet

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen följer upp verksamheter på entreprenad och enskilt driven verksamhet. Uppföljningarna syftar till att säkerställa och främja god kvalitet och jämlik tillgång till verksamheterna. Förvaltningen samarbetar med utförarna inom äldreomsorg, socialpsykiatri och funktionsnedsättning för att gemensamt utveckla kvaliteten.

Uppföljningarna syftar till att få kunskap om verksamheternas kvalitet samt ge stockholmarna ett underlag för att välja exempelvis hemtjänst eller äldreboende, när ett biståndsbeslut har fattats. Äldreförvaltningen beslutar vilka verksamheter som ska följas upp av vilken stadsdelsförvaltning inom äldreomsorgen och socialförvaltningen har ett liknande ansvar avseende privat drivna verksamheter inom sitt ansvarsområde.

Förväntat resultat

- Invånare får insatser och omsorg av god kvalitet oavsett driftsform.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet uppfylls helt för året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat uppnås helt och aktiviteter genomförts enligt plan.

Status	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Förvaltningen kartlägger organisationen som arbetar mot den upphandlade verksamheten	2019-01-01	2019-12-31	
✓	Förvaltningen utvecklar avtalsuppföljning av verksamheter som drivs på entreprenad	2019-01-01	2019-12-31	
✓	Förvaltningen vidareutvecklar metoder och arbetssätt för att följa upp och arbeta med upphandlad verksamhet	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

Skarpnäck har en inkluderande och hälsofrämjande arbetsmiljö som präglas av ett modernt ledarskap

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen bedriver ett systematiskt arbetsmiljöarbete för att identifiera och förebygga risker och skapa en hållbar, hälsosam och inkluderande arbetsmiljö. Förvaltningen har nolltolerans gällande kränkande särbehandling och trakasserier och tydliga riktlinjer är väl förankrade hos chefer och medarbetare. Ledarskapet utgör grunden till ett arbetsklimat som kännetecknas av delaktighet, ansvarstagande och inflytande. Cheferna skapar utrymme för mångfald och innovativa idéer, vilket utvecklar verksamheterna. Kompetensförsörjningen säkerställs både på kort och lång sikt.

Ett tydligt och välkänt stöd finns för chefer att arbeta för att skapa en god arbetsmiljö och genom att säkra en långsiktig effektiv rehabiliteringsprocess med fokus på tidiga insatser i kombination med kontinuerlig uppföljning, fortsätter arbetet för att minska sjukfrånvaron och öka en hälsosam arbetsplats. Förvaltningen deltar i ett pilotprojekt som syftar till att förbättra chefers organisatoriska förutsättningar för uppdraget. Under året kommer avdelningschef och enhetschefer inom äldreomsorgen delta, tillsammans med personalavdelningen, ledd av projektledare från personalstrategiska avdelningen.

Förvaltningen fortsätter arbetet med handlingsplanen för socialsekreterare och biståndshandläggare med fokus på introduktion och mentorskap. Inom området arbetsmiljö och arbetssituationen för förskollärare och barnskötare arbetar förvaltningen utifrån stadens handlingsplan.

För att skapa trygga anställningar inom förvaltningen arbetar personalavdelningen tillsammans med enhetscheferna efter en handlingsplan för att öka heltidsarbete och minskad ofrivillig deltid och minskade anställningar i formen allmän visstidsanställning.

Förväntat resultat

- Ledarskapsindex ökar.
- Förvaltningens chefer har goda kunskaper inom systematiskt arbetsmiljöarbete, personalfrågor, kompetensförsörjning och kompetensbaserad rekrytering.
- Chefsförsörjningen säkras genom kontinuerligt arbete enligt stadens process.
- Det moderna ledarskapet skapar gott arbetsklimat och ökad möjlighet för innovation och

delaktighet vilket påverkar verksamheten.

- Andelen allmänvisstidsanställningar och ofrivilliga deltider minskar.
- Indexen bra arbetsgivare ökar och den totala sjukfrånvaron fortsätter minska.
- Kunskap om organisatorisk och social arbetsmiljö bland chefer och medarbetare är god.
- Förvaltningen behåller och attraherar kompetenta chefer och medarbetare.
- Personalomsättningen i förvaltningen ligger mellan 9 - 12 procent.
- Antal mottagna studenter och erbjudna praktikplatser inom nämndens verksamheter ökar.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet att nås under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat och målvärden för indikatorer uppnås helt eller delvis.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel allmänna visstidsanställningar av totalt antal anställningar	5 %			6 %		10 %		2019
 ♀ Andel deltidsanställda medarbetare som har en ofrivillig deltidsanställning	19 %			30 %		10 %		2019
Analys								
Förvaltningen har arbetat utifrån en handlingsplan för heltidsarbete med fokus på äldreomsorgen. I slutet av året påbörjades arbetet inom förskolan. Av förvaltningens ca 770 tillsvidareanställda är det 102 medarbetare (13%) som har deltidsanställning. Av dessa är det 20 medarbetare som har ofrivillig deltid (19% av andelen deltidsanställda). Andelen som har en ofrivillig deltidsanställning har minskat tydligt sedan 2018 då andelen var 30 procent, men ligger fortfarande över det uppsatta målet.								
 Andel enheter som har en handlingsplan för det systematiska arbetsmiljöarbetet och följer upp den löpande	100 %			80 %		90 %		2019
 Andel uppföljda rekryteringar som använder metoden och har kompetens i kompetensbaserad rekrytering	92 %					100 %		2019
Analys								
Resultatet baseras på ett urval rekryteringar gjorda i början av året. Under året har utbildning inom kompetensbaserad rekrytering erbjudits.								
 Ledarskapsindex	78			80		82		2019
Analys								
Det totala ledarskapsindexet har sjunkit sedan föregående år, vilket främst beror på ett lägre resultat för delindexet "min chef ger mig förutsättningar att ta ansvar för mitt arbete". Det är framförallt två av förvaltningens enheter som har fått ett lägre resultat i år jämfört med förra året. Enheterna har fokus på ledarskapsfrågor i sina handlingsplaner, som följs upp.								

Status	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Förvaltningen arbetar med handlingsplan för förbättrad arbetsmiljö riktad till socialsekreterare, förskollärare och barnskötare	2019-01-01	2019-12-31	

Status	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Förvaltningen deltar i ett pilotprojekt som syftar till att förbättra chefers organisatoriska förutsättningar	2019-01-01	2019-12-31	
✓	Förvaltningen effektiviserar stödet till verksamheter med hög ohälsa och personalomsättning	2019-01-01	2019-12-31	
✓	Förvaltningen erbjuder utbildning för att säkerställa kompetens inom organisatorisk och social arbetsmiljö samt kompetensbaserad rekrytering	2019-01-01	2019-12-31	
✓	Förvaltningen utvecklar arbetet med chefsförsörjning	2019-01-01	2019-12-31	
✓	Förvaltningen utvecklar medarbetarsamtalsstöd och genomför en översyn av lönekriterier	2019-01-01	2019-12-31	
✓	Förvaltningens chefsforum utvecklas med fokus på ett modernt och tydligt ledarskap	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

Skarpnäcks medarbetare utövar ett aktivt medarbetarskap som bidrar till verksamhetens utveckling

 Uppfylls helt

Beskrivning

Genom en hälsofrämjande och inkluderande arbetsmiljö, skapas goda förutsättningar för delaktighet och utövande av gott medarbetarskap. Ett gott medarbetarskap visas genom medarbetarnas ansvarstagande för sitt arbete, deltar och bidrar med innovativa idéer till verksamhetens utveckling. Genom god samverkansprocess i förvaltningen, finns många aktiva möjligheter där medarbetarna kan påverka sitt arbete och sin egen kompetensutveckling.

Tydlighet i mål och uppdrag är viktiga delar. Med ansvarsbeskrivningar, strukturerade medarbetarsamtal och utarbetade lönekriterier som bygger på personalpolicyn, tydliggörs medarbetarens arbetsuppgifter och ansvarsområden och möjligheter till delaktighet och påverkan. Personalpolicyn implementeras i förvaltningen och arbetet med att förankra policyn i verksamheterna fortsätter. Personalpolicyn är ett av stadens styrdokument och ska återspeglas i verksamheterna och de stöddokument som används.

Förväntat resultat

- Medarbetarnas upplevelse av att de har en bra arbetssituation stärks.
- Genom tydliga arbetsbeskrivningar och lönekriterier stärks medarbetarskapet hos medarbetarna.
- Detta visas genom att medarbetarna är ansvarstagande och kreativa som tar tillvara på mångfalden och lyfter innovativa idéer till verksamhetens utveckling.
- Medarbetarna har rätt kompetens till uppdraget och en individuell kompetensplan.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet uppnås. Bedömningen grundas på att förväntat resultat och målvärden för indikatorer uppnås helt eller delvis.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel individuella kompetensplaner	100 %					100 %		2019
 Andel medarbetare som har rätt kompetens	80 %					90 %		2019
Analys								
En uppföljning av ett urval av rekryteringar som genomförts under året visar att 80 procent av de anställda medarbetarna uppfyller samtliga krav vid rekrytering. Förvaltningen fortsätter det pågående arbetet med befattningsbeskrivningar, att utveckla annonser samt fortsatt arbete med kompetensförsörjning och aktiviteter för att attrahera medarbetare.								
 Medarbetarna har en bra arbetssituation	65 %			57 %		65 %		2019

Status	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Förvaltningen följer upp rekryteringar för att säkerställa rekrytering av rätt kompetens	2019-01-01	2019-12-31	
	Förvaltningen genomför kompetensutveckling inom hbtq	2019-01-01	2019-12-31	
	Förvaltningen utvecklar arbetsbeskrivningar	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

Välfärdsteknik och digitala arbetssätt effektiviserar och utvecklar förvaltningens verksamheter

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningens verksamheter har en digital mognad och kompetens där man ser att digitalisering är en del av verksamhetsutvecklingen. Digitalisering är ett hjälpmedel för att lösa konkreta utmaningar för invånarna och inom verksamheterna. Digitala arbetssätt ökar effektiviteten inom verksamheterna och bidrar på det sättet till att klara välfärdens kvalitet och kompetensförsörjningen. Genom dialog med invånarna och omvärldsbevakning utvecklar förvaltningen användandet av digitalisering och välfärdsteknik.

Förvaltningen tar fram rutiner för att öka användandet av välfärdsteknik så att alla människor oavsett funktionsförmåga har samma möjlighet till delaktighet i samhället.

Förvaltningens rådgivande arbetsgrupp för digitalisering består av representanter från samtliga verksamheter och fackliga organisationer. Gruppen träffas regelbundet under året och inventerar verksamheternas behov av verksamhetsutveckling och effektivisering genom digitalisering. Gruppen verkar för att medarbetarnas förslag och idéer omsätts i innovativa lösningar.

Förväntat resultat

- Genom innovation och förnyelse kring digitalisering och ny teknik erbjuder förvaltningen samhällstjänster med hög kvalitet och effektivitet.
- Varje avdelning genererar idéer och förslag på digitala arbetssätt och användning av välfärdsteknik utifrån faktiska problem och analyser om var digitala lösningar och arbetssätt gör störst nytta.
- Medarbetare använder nya funktioner i GSIT-leveransen.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet uppnås. Bedömningen grundas på att förväntat resultat bedöms uppnås och att aktiviteterna har genomförts enligt plan.

Status	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Förvaltningen genomför en förstudie kring hur personer på väg in i särskilt boende ser på sitt behov av digital teknik	2019-01-01	2019-12-31	Avvikelse
Analys				
Aktiviteten har inte kunnat genomföras som planerat då samarbetsparten inte kunde genomföra insatsen. Förvaltningen ser frågan som viktig inför kommande nybyggnationer och att frågan bör hållas aktuell.				
✓	Förvaltningen genomför workshops för digital inspiration och framtagande av idéer på digitala arbetssätt och användning av välfärdsteknik	2019-01-01	2019-12-31	
✓	Förvaltningen tar fram och implementerar en förtydligad rutin för att säkerställa att alla tjänsteutlåtanden innehåller en jämställdhetsanalys, om det är relevant.	2019-08-21	2019-09-30	
✓	Förvaltningen utarbetar rutiner för att använda välfärdsteknik för ökad delaktighet och trygghet	2019-01-01	2019-12-31	
✓	Förvaltningen verkar för att utrusta nämndens särskilda boendeformer, öppna träffpunkter och dagliga verksamheter med wifi	2019-01-01	2019-12-31	

Uppföljning av ekonomi

Analys av resultaträkning – uppföljning av driftbudget

Nämnden redovisar en budget i balans och i bokslutet ett resultat om +/-0 efter resultatöverföring.

Verksamhetsområden, mnkr	JVP 2019	Kostnader 2019	Intäkter 2019	Netto 2019	Avvikelse 2019	Netto 2018
Nämnd- och förvaltningsadministration	38,4	36,9	-1,8	35,1	3,3	36,4
Individ- och familjeomsorg	119,5	186,1	-58,3	127,8	-8,3	124,8
varav barn och ungdom	67,9	120,9	-47,8	73,1	-5,2	67,6
varav vuxna	19,8	24,5	-1,7	22,8	-3,0	23,5
Varav Socialpsykiatri	31,8	40,7	-8,8	31,9	-0,1	33,7
Stadsmiljö	13,0	15,8	-3,6	12,2	0,8	16,6
Avskrivning	10,1	8,5	0,0	8,5	1,6	8,1

Verksamhetsområden, mnkr	JVP 2019	Kostnader 2019	Intäkter 2019	Netto 2019	Avvikelse 2019	Netto 2018
Internränta	1,1	0,9	0,0	0,9	0,2	0,7
Förskoleverksamhet	257,5	284,9	-28,2	256,7	0,8	262,1
Äldreomsorg	337,3	394,0	-55,7	338,3	-1,0	327,7
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	270,1	283,3	-13,1	270,2	-0,1	264,9
Kultur och fritid	18,2	25,3	-6,9	18,4	-0,2	24,8
Arbetsmarknadsåtgärder	10,2	14,3	-4,5	9,8	0,4	10,0
Ekonomiskt bistånd	65,9	74,9	-11,6	63,3	2,6	70,7
-varav handläggning	21,3	22,4	-0,2	22,2	-0,9	23,4
Nettoreultat före resultatöverföring	1 141,3	1 324,9	-183,7	1 141,2	0,1	1 146,8
Ing. resultatfond 2019					2,5	
Utg. Resultatfond 2020					-2,6	
Nettoreultat efter resultatöverföring					0,0	

I föreliggande bokslut redovisas ett överskott om 0,1 mnkr före resultatöverföring och en ekonomi i balans efter resultatöverföring. I bokslutet för 2018 redovisades ett underskott om 1,0 mnkr före resultatöverföring och ett överskott om 1,2 mnkr efter resultatöverföring.

Nämnd- och förvaltningsadministration

Verksamhetsområdet redovisar ett överskott om 3,3 mnkr. Staden har justerat IT-prislistan med återbetalning om 0,7 mnkr. För utfört säkerhetsarbete har nämnden fått 0,6 mnkr. Resterande överskott beror till största delen på vakanser i anslutning till rekryteringar.

Bokslut 2019 i förhållande till tertialrapport 2

I förhållande till prognosen i tertialrapport 2 visar bokslutet på ett bättre resultat om 0,8 mnkr, främst på grund av minskade personalkostnader under andra halvåret

Bokslut 2019 i förhållande till tertialrapport 1

I förhållande till prognosen i tertialrapport 1 visar bokslutet på ett förbättrat resultat om 3,3 mnkr.

Bokslut 2019 i förhållande till bokslut 2018

I förhållande till år 2018 har nettokostnaderna minskat med 1,3 mnkr. Minskningen beror på återbetalning för justerad IT-prislista och ersättning för säkerhetsarbetet.

Individ- och familjeomsorg, inklusive socialpsykiatri

Verksamhetsområdet redovisar ett underskott om 8,3 mnkr.

Barn och unga redovisar ett underskott om 5,2 mnkr. Underskottet beror huvudsakligen på komplexa ärenden som har inneburit kostsamma placeringar inom familjevård som ökat under året. En tredjedel av enhetens heldygnsplaceringar avser jourhem. Kostnaden för köpt öppenvård har dubblerats jämfört med föregående år. Enheten familj- och nätverksstöd, inom avdelningen för förebyggande arbete och kultur, redovisar ett överskott vilket beror på lägre

personalkostnader.

Vuxna, missbruk redovisar ett underskott om 3,0 mnkr, vilket beror på högre kostnader för placeringar, främst gällande HVB-hem, men även andra kortare insatser som medför höga kostnader.

Socialpsykiatri redovisar ett underskott om 0,1 mnkr. Kostnaderna för framförallt sysselsättning har varit höga, där antalet insatser har minskat under året för att anpassas till budget, men anpassningen har inte skett tillräckligt snabbt. Underskottet för verksamhetsområdet kompenseras till stor del av lägre kostnader för andra insatser, samt även högre statsbidragsintäkter.

Bokslut 2019 i förhållande till tertialrapport 2

I förhållande till prognosen i tertialrapport 2 visar bokslutet för verksamhetsområdet ett försämrat resultat om 3,8 mnkr. Detta förklaras främst av flera dyrare placeringar inom barn och unga, kostnaderna minskade inte under hösten i den takt som prognostiserades i samband med tertialrapport 2. Enheten familj- och nätverksstöd har dock förbättrats jämfört med prognosen.

Bokslut 2019 i förhållande till tertialrapport 1

I förhållande till prognosen i tertialrapport 1 visar bokslutet för verksamhetsområdet ett försämrat resultat om 6,6 mnkr. Även detta förklaras av att placeringskostnaderna inte minskat i den takt som prognostiserades, både avseende barn och unga samt vuxna.

Bokslut 2019 i förhållande till bokslut 2018

Vid en jämförelse med bokslutet 2018 har verksamhetsområdet en ökad nettokostnad om 3,0 mnkr. Det är verksamhetsområde barn och unga som står för hela ökningen, vilket förklaras av de ökade placeringskostnaderna samt ökade kostnader för köpt öppenvård. Vuxna samt socialpsykiatri har något lägre nettokostnader jämfört med föregående år.

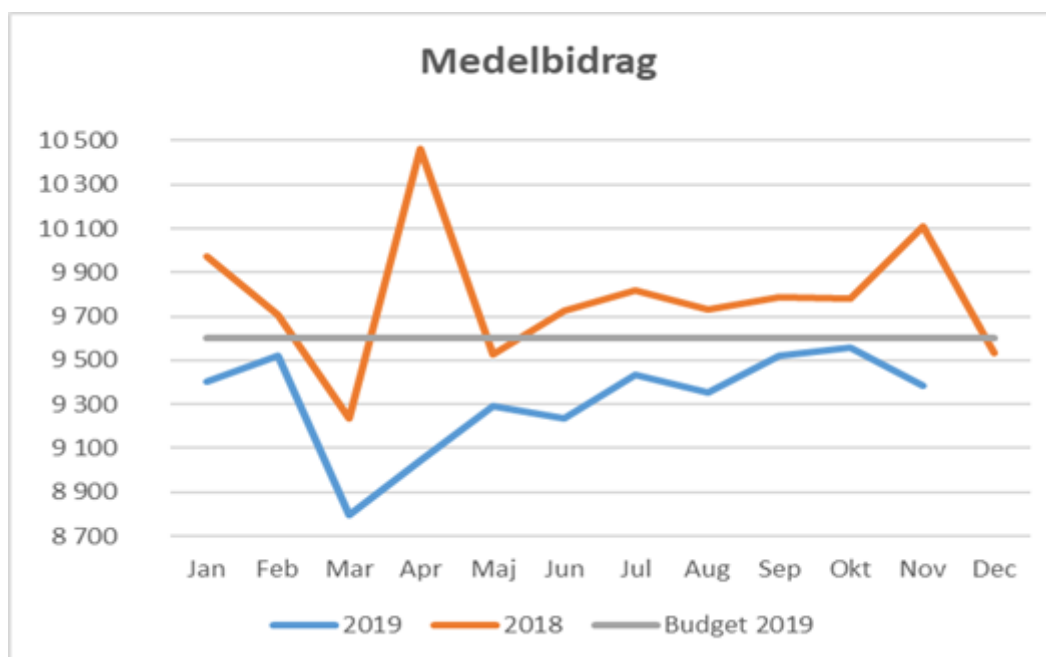
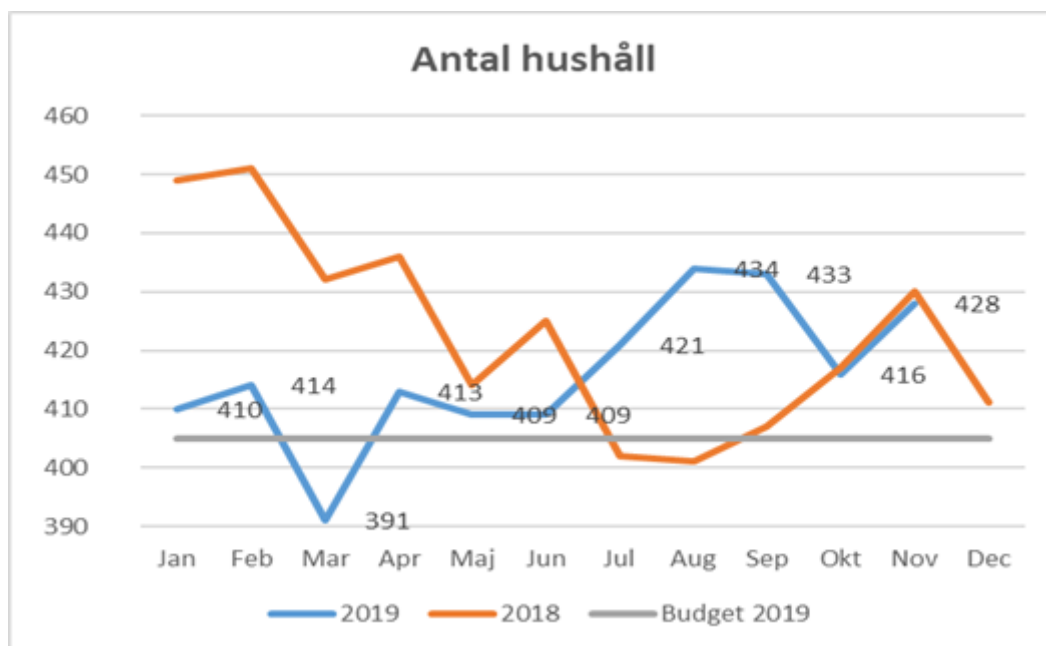
Ekonomiskt bistånd

Verksamhetsområdet redovisar ett överskott om 2,6 mnkr.

Antal hushåll som har fått försörjningsstöd är i snitt för året elva hushåll över budget. Ökningen av dessa hushåll har dock till största del varit återsökningsbara i form av olika statsbidrag. Jämfört med år 2018 har antalet hushåll minskat med sju.

Medelbidraget per hushåll har varit lägre jämfört med budget, samt även minskat jämfört med föregående år. Det är framförallt boendekostnaderna som har minskat vilket har inneburit ett lägre medelbidrag.

Kostnaderna för handläggning har varit högre än budgeterat, vilket beror på högre personalkostnader.

Bokslut 2019 i förhållande till tertialrapport 2

I förhållande till prognosen i tertialrapport 2 visar bokslutet en försämring med 0,1 mnkr.

Bokslut 2019 i förhållande till tertialrapport 1

I förhållande till prognosen i tertialrapport 1 visar bokslutet en förbättring med 0,5 mnkr. Det beror på att intäkterna ökade framförallt under våren.

Bokslut 2019 i förhållande till bokslut 2018

I förhållande till år 2018 har nettokostnaderna minskat med 7,4 mnkr. Minskningen hänförs främst till ökade intäkter, lägre medelbidrag samt minskade kostnader för inhyrd personal.

Arbetsmarknadsåtgärder

Verksamhetsområdet redovisar ett överskott om 0,4 mnkr.

Överskottet beror på att antalet personer med arbetsmarknadsinsatser har varit färre än i budget.

Bokslut 2019 i förhållande till tertialrapport 2

I förhållande till prognosen i tertialrapport 2 visar bokslutet på ett förbättrat resultat om 1,0 mnkr. Se förklaring ovan.

Bokslut 2019 i förhållande till tertialrapport 1

I förhållande till prognosen i tertialrapport 1 visar bokslutet på ett förbättrat resultat om 1,0 mnkr. Se förklaring ovan.

Bokslut 2019 i förhållande till bokslut 2018

I förhållande till år 2018 har nettokostnaderna minskat med 0,2 mnkr. Minskningen mot tidigare år beror också på färre antal personer med arbetsmarknadsinsats.

Stadsmiljö

Verksamhetsområdet redovisar ett överskott om 0,8 mnkr.

Bokslut 2019 i förhållande till tertialrapport 2

I förhållande till prognosen i tertialrapport 2 visar bokslutet samma prognos, överskott 0,8 mnkr.

Bokslut 2019 i förhållande till tertialrapport 1

I förhållande till prognosen i tertialrapport 1 visar bokslutet på ett överskott om 0,8 mnkr.

Bokslut 2019 i förhållande till bokslut 2018

I förhållande till år 2018 har nettokostnaderna minskat med 4,4 mnkr. Minskningen beror på lägre kostnader för parkunderhåll. Under 2018 gjorde förvaltningen extra satsningar under året.

Förskoleverksamhet

Verksamhetsområdet redovisar ett överskott före resultatöverföring om 0,8 mnkr och ett överskott om 0,7 mnkr efter resultatöverföring. En del av förvaltningens gemensamma reserv har lagts för oförutsedda händelser inom förskolan. Förskolan har haft kostnader för projektering av kommande förskolor om 2,3 mnkr jämfört med förra året om 1,5 mnkr.

Vid en jämförelse med bokslutet 2018 har nettokostnaden minskat med 5,4 mnkr. Detta förklaras främst med färre barn i förskolan och därmed lägre personal- och lokalkostnader. En förskola har lagts ner. Det är 35 barn färre i snitt för året jämfört med 2018. Inskrivna barn i december har minskat med 3 jämfört med 2018.

Resultatenheterna redovisar ett överskott om 0,1 mnkr som analyseras under rubriken ”Resultatenheter”.

Inskrivna barn

Månad	Allmän förskola	Små barn	Stora barn	Summa
Januari	0	688	1 144	1 832
Februari	0	701	1 142	1 843
Mars	1	710	1 136	1 847
April	1	722	1 131	1 854
Maj	1	721	1 127	1 849
Juni	1	715	1 096	1 812
Juli	1	701	1 007	1 709
Augusti	1	952	754	1 707
September	1	978	763	1 742
Oktober	1	999	765	1 765
November	1	1 012	761	1 774
December	1	1 008	759	1 768
Snitt	1	826	965	1 792

Vid SCBs avläsning av barn på pedagogiska verksamheter den 15 oktober, var det 17 barn per grupp; detta är också underlag för en av stadens indikatorer. Siffran är något högre än motsvarande avläsning 2018 (16,4 barn per grupp). Barnomsorgsgarantin har hållits under året.

Bokslut 2019 i förhållande till tertialrapport 2

Vid en jämförelse med tertialrapport 2 redovisar verksamheten ett försämrat resultat med 1,5 mnkr. Under det sista tertialet har resultatenheter förbättrat resultatet med 0,1 mnkr vilket härrör sig till främst till försiktighet i prognosen vid tertialrapport 2. I början av hösten fanns färre barn och under senare delen började fler barn i förskolan. Övergripande förskoleverksamhet har försämrats med 1,6 mnkr, vilket härrör sig till högre kostnader för förprojektering av nya förskolor.

Bokslut 2019 i förhållande till tertialrapport 1

I förhållande till tertialrapport 1 visar verksamheten ett försämrat resultat om 2,4 mnkr. Resultatenheterna förbättrar resultatet med 0,6 mnkr. Vilket härrör sig till fler barn än prognosen i tertialrapport 1. Övergripande förskoleverksamhet har försämrats med 3,0 mnkr, vilket främst härrör sig till högre kostnader för förprojektering av nya förskolor.

Bokslut 2019 i förhållande till bokslut 2018

Vid en jämförelse med bokslutet 2018 har nettokostnaden minskat med 5,4 mnkr. Detta förklaras främst med färre barn i förskolan och därmed lägre personal- och lokalkostnader. En förskola har lagts ner. Det är 35 barn färre i snitt för året jämfört med 2018. Inskrivna barn i december har minskat med 3 jämfört med 2018.

Äldreomsorg

Verksamhetsområdet redovisar ett underskott om 1,0 mnkr. Äldreomsorgens underskott ligger huvudsakligen inom hemtjänst.

Antalet beställda hemtjänsttimmar och utförda timmar är betydligt fler än budgeterat. Budget

2019 är beräknad på 20 773 timmar per månad. Antalet personer i behov av insatser har ökat i förhållande till budget och i genomsnitt under 2019 har antalet timmar varit 563 fler än budget per månad. Ökningen beror främst på att antalet äldre i behov av insatser ökar, ökningen har skett tidigare än vad den statistik som ligger till grund för budget har visat. Under hösten har en genomlysning av beviljade hemtjänstinsatser genomförts. Antalet personer på vård- och omsorgsboende har varit i nivå med budget under året.

Skarpnäcks kommunala hemtjänst redovisar ett betydande underskott. Enheten har höga personalkostnader i förhållande till antal utförda timmar hos kund. Verksamheten omorganiserar för att kunna genomföra nödvändiga förändringar.

Vård- och omsorgsboendet, Hemmet för gamla, redovisar ett överskott.

Äldreomsorgens ledning redovisar ett överskott, vilket främst förklaras av medel avsatta för oförutsedda händelser.

Bokslut 2019 i förhållande till tertialrapport 2

I förhållande till prognosen i tertialrapport 2 visar bokslutet på ett förbättrat resultat om 0,5 mnkr. Detta förklaras främst av minskade kostnader för Hemmet för gamla.

Bokslut 2019 i förhållande till tertialrapport 1

I förhållande till prognosen i tertialrapport 1 visar bokslutet på ett försämrat resultat om 4,8 mnkr. Detta förklaras främst av att kostnaden för hemtjänst blev betydligt högre än förväntat. Även Skarpnäcks kommunala hemtjänst redovisar ett försämrat resultat.

Bokslut 2019 i förhållande till bokslut 2018

I förhållande till år 2018 har nettokostnaderna ökat med 10,6 mnkr. Detta beror främst på ökade kostnader för hemtjänst, både hos beställaren och hos den kommunala utföraren. Hos beställaren är detta tydligt kopplat till att antalet äldre i behov av insatser ökar, ökningen har skett tidigare än vad den statistik som ligger till grund för budget har visat.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Verksamhetsområdet redovisar ett underskott om 0,1 mnkr.

Den nya enheten Personligt stöd redovisar ett underskott som avser personlig assistans i egen regi.

Beställarenheterna har fortsatt haft höga kostnader för personlig assistans som inte täcks av statlig assistansersättning, samt köp av bostad med särskild service utanför LOV (lag om valfrihetssystem). Även kostnaderna för hemtjänst samt turbundna resor har fortsatt varit höga. Däremot har verksamheten arbetat aktivt med att sänka kostnaderna för placeringar, vilket också har gett effekt.

Bokslut 2019 i förhållande till tertialrapport 2

I förhållande till prognosen i tertialrapport 2 visar bokslutet ett förbättrat resultat om 0,7 mnkr. Detta förklaras främst av att nettokostnaderna för vuxeninsatser på helåret blev något lägre. Verksamheten har under året arbetat aktivt med att sänka kostnaderna.

Bokslut 2019 i förhållande till tertialrapport 1

I förhållande till prognosen i tertialrapport 1 visar bokslutet ett förbättrat resultat 2,9 mnkr. Se förklaring ovan.

Bokslut 2019 i förhållande till bokslut 2018

I förhållande till år 2018 har nettokostnaderna ökat med 5,3 mnkr. Det förklaras främst av ökade prestationer, fler brukare.

Barn, kultur och fritid

Verksamhetsområdet redovisar ett underskott om 0,2 mnkr.

Verksamhetsområdet har haft något lägre statliga bidrag jämfört med vad som beräknades i årets budgetarbete. Trots snäva budgetramar för året har verksamheten lyckats hålla nere kostnaderna, och på så sätt kompenserat för de minskade statliga bidragen. Det är främst Kulturhuset som redovisar överskott vilket beror både på högre intäkter, samt något lägre kostnader.

Kolloverksamheten redovisar ett underskott om 0,1 mnkr vilket beror på fler barn har fått stöd med resurspersoner för att kunna delta på sommarkollo.

Bokslut 2019 i förhållande till tertialrapport 2

I förhållande till tertialrapport 2 visar bokslutet ett försämrat resultat med 0,1 mnkr.

Bokslut 2019 i förhållande till tertialrapport 1

I förhållande till prognosen i tertialrapport 1 visar bokslutet på ett förbättrat resultat om 3,8 mnkr. Det beror på att statliga bidrag kom senare under året, samt att Kulturhuset redovisar ett överskott.

Bokslut 2019 i förhållande till bokslut 2018

I förhållande till år 2018 har nettokostnaderna minskat med 6,4 mnkr. Det speglar den minskning av budgetram för verksamhetsområdet som gjordes inför år 2019.

Jämförelse T1, T2 och bokslut 2019 (totalt för förvaltningen)

Period	Netto
T1	-0,4
T2	0,1
Bokslut	0,1

Differens T1/T2	0,5
Differens T2/Bokslut	0,0

Tertialrapport 2

I tertialrapport 2 prognostiserades ett nollresultat för nämndens samlade verksamheter innan resultatöverföringar. Bokslutet 2019 redovisar en ekonomi i balans efter resultatöverföringar och ett överskott på 0,1 mnkr innan resultatöverföringar. Förändringar mot tertialrapport 2 beskrivs och analyseras under respektive verksamhetsområde under rubriken ”Analys av resultaträkning per verksamhetsområde”.

Tertialrapport 1

I tertialrapport 1 prognostiserades ett underskott om 0,4 mnkr före resultatöverföring för nämndens samlade verksamheter. Bokslutet 2019 redovisar en ekonomi i balans efter

resultatöverföringar och ett överskott om 0,1 mnkr före resultatöverföringar. Förändringar mot tertialrapport 1 beskrivs och analyseras under respektive verksamhetsområde under rubriken ”Analys av resultaträkning per verksamhetsområde”.

Bokslut 2019 i förhållande till bokslut 2018

Bokslutet 2019 redovisar en ekonomi i balans efter resultatöverföringar och ett överskott på 0,1 mnkr innan resultatöverföringar. I bokslutet 2018 redovisas ett överskott på 1,2 mnkr och ett underskott om 1,0 mnkr innan resultatöverföring. Förändringar mot bokslut 2018 beskrivs och analyseras under respektive verksamhetsområde under rubriken ”Analys av resultaträkning per verksamhetsområde”.

Kostnader och intäkter i bokslut 2019 i jämförelse med bokslut 2018

Utveckling, mnkr	VB 2019	VB 2018	Förändring	Förändring
Personalkostnader	469,2	458,7	-10,5	-2,3 %
Lokalkostnader	101,4	110,3	8,9	8,1 %
Köp av verksamhet	569,2	562,5	-6,7	-1,2 %
Övriga kostnader	185,0	209,6	24,6	11,7 %
Intäkter	-183,6	-194,3	-10,7	5,5 %
Totalt:	1 141,2	1 146,8	5,6	0,5 %

Tabellen innehåller avrundningsdifferenser

Personalkostnader

Kostnadsutvecklingen för stadsdelsförvaltningen avseende personalkostnader har mellan åren ökat med 2,3 procent, 10,5 mnkr. Förändringen motsvarar årets löneavtal 2,3 procent.

Lokalkostnader

Kostnaderna har minskat med 8,1 procent, 8,9 mnkr i förhållande till år 2018. Reparationer och underhåll av lokaler har minskat kraftigt, det gäller flera verksamhetsområden. Hyreskostnaderna har minskat framförallt inom äldreomsorgen, vilket avser vård- och omsorgsboendet Hemmet för gamla.

Köp av verksamhet

Kostnaderna för köp av verksamhet har ökat med 1,2 procent, 6,7 mnkr. I huvudsak beror det på prisindexeringen.

Inom verksamhetsområdet individ- och familjeomsorg har kostnaderna minskat, vilket förklaras av minskade vårdkostnader för ensamkommande barn och ungdomar.

Övriga kostnader

Övriga kostnader har minskat med 11,7 procent, 24,6 mnkr.

Inom verksamhetsområdet barn, kultur och fritid har kostnaderna minskat, vilket förklaras av en större upprustning av Kulturhuset som gjordes år 2018.

Inom verksamhetsområdet individ- och familjeomsorg har kostnaderna för inhyrd personal minskat, vilket har ersatts av anställd personal.

Intäkter

Intäkterna har minskat med 5,5 procent, motsvarande 10,6 mnkr, i förhållande till år 2018.

Inom individ- och familjeomsorgen har intäkterna minskat, vilket huvudsakligen förklaras av minskade intäkter från Migrationsverket för ensamkommande flyktingbarn. Intäkterna avser dels ersättning för placeringskostnader och dels ersättning för utredningskostnader.

Resultatenheter

Av de fyra resultatenheterna redovisar tre enheter överskott för årets verksamhet och en resultatenhet redovisar underskott. Sammantaget redovisar resultatenheterna ett överskott om 107 tkr för årets verksamhet.

Belopp i tkr	Resultatfond från år 2018	Årets resultat	Resultatfond till år 2020
Hammarby/Björkhagens förskolor	-766,7	1 530,6	763,9
Kärrtorps förskolor	-160,4	292,5	132,1
Bagarmossens förskolor	1 762,5	-1 745,7	16,8
Skarpnäcksfältets förskolor	1 658,6	29,4	1 688,0
Summa resultatenheter	2 494,0	106,8	2 600,8

Hammarby/Björkhagens förskolor

Enheten redovisar ett överskott om 1 531 tkr för årets verksamhet. Inklusivt 2018 års resultatfond redovisas ett överskott om 764 tkr som överförs till 2020.

Den främsta orsaken till enhetens överskott är att flera barn varit inskrivna under hösten.

Kärrtorps förskolor

Enheten redovisar ett överskott om 293 tkr för årets verksamhet. Inklusivt 2018 års resultatfond redovisas ett överskott om 132 tkr som överförs till 2020.

Den främsta orsaken till enhetens överskott beror på lägre kostnader under hösten.

Bagarmossens förskolor

Enheten redovisar ett underskott om 1 746 tkr för årets verksamhet. Inklusivt 2018 års resultatfond redovisas ett överskott om 17 tkr som överförs till 2020.

Underskottet beror främst på högre personalkostnader under året än planerat.

Skarpnäcksfältets förskolor

Enheten redovisar ett överskott om 29 tkr för årets verksamhet. Inklusivt 2018 års resultatfond redovisas ett överskott om 1 688 tkr som överförs till 2020.

Investeringar

Mnkr, netto	Budget 2019	Bokslut 2019	Avvikelser	Avvikelser Prognos T2/2019
Parkinvesteringar	3,5	4,1	-0,6	-1,0
Reinvesteringar	3,3	3,4	-0,1	0,0
Investeringar med nycklade medel	5,2	4,1	1,1	1,0

Mnkr, netto	Budget 2019	Bokslut 2019	Avvikelser	Avvikelser Prognos T2/2019
Inventarier och maskiner	1,7	0,8	0,9	0,9
Klimatinvesteringar	1,5	1,2	0,3	0,0
Trygghetsinvesteringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Totalt	15,2	13,6	1,6	0,9

Stadsmiljöinvesteringar

En upprustning av lekparken i kvarteret Skattmästaren i Skarpnäcks gård har genomförts under året. En omfattande renovering av plaskdammen i Magnebergsparken har påbörjats under hösten och kommer fortsätta under våren 2020. Inför kommande upprustning av kvarterspaken Natthöjden i Hammarbyhöjden har ett program tagits fram efter en dialog med medborgarna.

För medlen som fördelas genom fördelningsnyckeln har bland annat sex källsorteringsstationer köpts in, en sommarvattenanläggning byggts om, lekutrustning bytts ut och parkvägar byggts om.

Reinvesteringar i vatten- och dräneringsledningar i ett koloniområde och i parkvägsnätet har genomförts och en gungställning i Skarpa by har bytts ut.

För att förbättra tillgängligheten har parkvägar renoverats och en kompisgunga anlagts i Skarpa by.

Medel för lokaländamål

Staden har särskilda stimulansbidrag som nämnden kan söka för utbyggnad av särskilda boenden. Bidragen till nämnderna finansieras med i bokslut avsatta medel och fördelas via budgetjustering.

Gruppboendestäder

I augusti blev gruppboendestaden i kvarteret Ståthållaren färdig. Det är Svenska Bostäder som byggt ett gruppboende med sex lägenheter med tillhörande gemensamhets- och personalutrymmen. Stadsdelsnämnden har sökt och beviljats stimulansbidrag på 0,6 mnkr för projektering och beställarstöd samt 0,6 mnkr för startkostnader.

Förskolor

För 2019 har det utgått ett bidrag för lokaler inom förskolan med hög hyra. Bidraget utgår med 80 procent av den del av hyran som ligger mellan 1 769 kr - 2 500 kr/kvm och 40 procent för den del av hyran överskrider 2 500 kr/kvm. Bidraget fördelas via budgetjustering. För 2019 blev bidraget till nämnden bli 3,1 mnkr.

Analys av balansräkning

Stadsdelsnämnden fastställer att kostnader och intäkter som överstiger 50 tkr ska periodiseras.

Förvaltningens balansomslutning har minskat med 4,1 mnkr.

Endast större avvikelser kommenteras.

Tillgångar

Tillgångar, mnkr	31/12 2018	31/12 2019	Förändring
Anläggningstillgångar	103,4	106,4	3,1
Kundfordringar	11,9	13,0	1,1
Diverse kortfristiga fordringar	14,8	8,3	-6,5
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	27,9	26,0	-1,8
Kassa och bank	0,5	0,5	0,0
Summa tillgångar	158,5	154,4	4,1

Anläggningstillgångar har ökat med 3,1 mnkr. Ökningen är till följd av investeringar gjorda enligt plan.

Kundfordringar har ökat med 1,1 mnkr. Försäljning av verksamheter till andra förvaltningar har ökat under året.

Diverse kortfristiga fordringar har minskat med 6,5 mnkr. Eftersläpningen i ersättningar från Migrationsverket har minskat avsevärt under 2019.

Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter har minskat med 1,8 mnkr. Förändringen beror dels på att kostnader avseende 2020 men som har kommit in på 2019 har minskat. Minskningen beror även på att stora kostnader från SISAB hamnade på fel år i förra bokslutet.

Skulder och eget kapital

Skulder och eget kapital, mnkr	31/12 2018	31/12 2019	Förändring
Eget kapital	-24,0	-22,0	2,0
Långfristiga skulder	-1,1	-1,1	0,0
Kortfristiga skulder till kreditinstitut och kunder	-0,5	-1,0	-0,5
Leverantörsskulder	-85,7	-84,9	0,8
Övriga kortfristiga skulder	-28,0	-22,9	5,2
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	-19,2	-22,5	-3,3
Summa skulder och eget kapital	158,5	154,4	4,1

Eget kapital har minskat med 2,0 mnkr. Förvaltningen har förbrukat 0,1 mnkr av resultatfonderna. Resterande minskning är i förhållande till övriga förändringar i balansräkningen

Kortfristiga skulder till kreditinstitutioner och kunder har ökat med 0,5 mnkr. Ökningen beror på att två av förvaltningens leasade bilar från och med 2019 redovisas finansiellt. Detta är en följd av Rådet för kommunal redovisning (RKR) reviderad rekommendation för redovisning av leasingavtal.

Leverantörsskulderna har minskat med 0,8 mnkr. Fler leverantörsfakturer har åtgärdats i tid jämfört med året innan.

Övriga kortfristiga skulder har minskat med 5,2 mnkr. De projekt som finansieras av staten löper på men inga nya medel har tillkommit under 2019.

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter har ökat med 3,3 mnkr. Största ökningen beror på att fler fakturer inte inkommit i rätt period. En stor del av ökningen beror även på ökade timlöner inom främst äldreomsorgen och personlig stöd inom funktionsnedsättning.

Alla ovanstående avvikelser får anses vara av naturlig variation.

Bedömning av nämndens interna kontroll

Analys

Skarpnäcks stadsdelsnämnd bedömer att den interna kontrollen under 2019 har varit tillräcklig.

Nämndens uppföljning av den interna kontrollen bygger dels på det arbete som följts upp inom ramen för väsentlighets- och riskanalys (VoR) och plan för intern kontroll. Utöver det används underlag från uppföljning av verksamheter internt och externt, uppföljning av avtal med aktörer som bedriver verksamhet på entreprenadavtal och det operativa arbetet inom förvaltningen. Nämnden har under 2019 utvecklat uppföljningen av verksamheter och tydliggjort den återkoppling som verksamheterna får i syfte att ge ett bättre stöd för fortsatt utveckling. Avtalsuppföljningen har utvecklats med tydligare systematik.

Planen för intern kontroll är upprättad utifrån väsentlighets- och riskanalysen. Nämndens arbete med intern kontroll är integrerat i verksamheternas löpande arbete, uppföljningen genomförs på enhets-, avdelnings- och förvaltningsnivå. Uppföljning och analys av åtgärder i väsentlighets- och riskanalys har genomförts i enlighet med anvisningar tillsammans med uppföljning och analys av kontrollaktiviteter i plan för intern kontroll. Nämnden har efter avslutad uppföljning noterat mindre avvikelser avseende arbetssätten *Orosanmälan, Barn och unga kommer till tals i förhandsbedömning, utredning samt insats* och *Rapportera risk för missförhållande och missförhållande i tillräckligt hög utsträckning*. Avvikelser och behov av fortsatt arbete som noterats vid uppföljning har dokumenterats och planerats för år 2020, hanterade åtgärder har dokumenterats.

Nämndens delegationsordning har reviderats enligt plan.

Kvalitetsarbete

Förvaltningen har arbetat strukturerat med systematiskt kvalitetsarbete och har under året genomfört en riktad satsning för att stärka chefernas analys- och uppföljningsförmåga vilket lett till en förbättring av kvaliteten i resultatredovisningarna samt att framgångsrika arbetssätt såväl som utvecklingsområden identifierats i högre utsträckning. I september genomförde förvaltningsledningen utvecklingsdialoger med samtliga enhetschefer som fick presentera

verksamheternas resultat. Denna satsning bidrar till att stärka förvaltningens arbete med ständiga förbättringar, liksom verksamheternas innovationsförmåga. Ett exempel på det är den utvecklade metoden för verksamhetsuppföljningar inom äldreomsorg och stöd och service till personer med funktionsnedsättning, som har gett ökade kunskaper om verksamheterna som använts för att ge ökat stöd i kvalitetsutveckling. Förvaltningen har uppmanat verksamheter med goda resultat att delta i kvalitetsutmärkelsen.

Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete

Förvaltningen har under 2019 påbörjat arbetet med att integrera ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete enligt SOSFS 2011:9, som gäller för socialtjänst och äldreomsorg, i ILS webben. Det kommer att slutföras under 2020, i syfte att underlätta för verksamheterna att följa upp det systematiska kvalitetsarbetet. Förvaltningen har fortsatt arbetet med att revidera rutiner inför digitalisering av ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete för verksamheter som omfattas av Socialstyrelsens författningssamling. Ett område som kräver ytterligare utveckling är hanteringen av avvikelser.

Lex Sarah

Under året har totalt 32 lex Sarah-rapporter inkommit till förvaltningen. Lex Sarah-rapporterna har berört verksamhetsområdena funktionsnedsättning, äldreomsorg, barn och ungdom, vuxen/socialpsykiatri samt ekonomiskt bistånd. Fem av dessa har anmälts vidare till Inspektionen för vård och omsorg. 18 lex Sarah-rapporter har inkommit från verksamheter som drivs i privat regi eller på entreprenad. Av dessa har en rört äldreomsorg och övriga 17 har rört verksamheter som arbetar enligt LSS. Lex Sarah-rapporteringen har ökat sedan föregående år där förvaltningens gruppbestäder, som drivs på entreprenad, står för årets ökning. Anledningen till den positiva utvecklingen av att fler händelser rapporterats, är att förvaltningen genomfört ökad uppföljning och kompetenshöjande insatser gällande lex Sarah. Ett utvecklingsområde som identifierats utifrån inkomna lex Sarah-rapporter och utredningar är följsamhet till processen när det gäller samverkan mellan beställare och utförare i åtgärder och uppföljning i ett enskilt ärende.

Under året har ett utvecklingsarbete bedrivits inom förvaltningen för att öka kompetensen och förbättra rutinerna kring lex Sarah-rapportering och utredning. Samtliga enheter har under året haft genomgång på personalmöten av förvaltningens nya lex Sarah-rutiner samt kring lex Sarah-rapporteringsskyldigheten. Vidare har olika kompetenshöjande insatser genomförts under året som bland annat utbildning för chefer kring lex Sarah. Under året har förvaltningen även säkerställt att samtliga berörda enheter har med lex Sarah som en del i introduktionen för nyanställd personal. Månatliga uppföljningsmöten mellan verksamhetscontrollers och avdelningschefer med syfte att systematisera lärande kring lex Sarah har etablerats.

IA

Händelser i incidenthanteringssystemet, IA, följs upp löpande inom förvaltningen. De arbetsrelaterade händelserna följs upp på samverkansmöten med de fackliga organisationerna. Förvaltningens chefer får stöd att informera och utbilda i IA för att säkerställa att olyckor och tillbud rapporteras, utreds och åtgärdas.

Synpunkter och klagomål

Sammanlagt har förvaltningen mottagit 931 synpunkter under året. Av dessa synpunkter är 311 klagomål, 95 beröm, 53 idéer och förslag, 169 frågor och 301 felanmälningar. Det

innebär en ökning jämfört med föregående år inom samtliga kategorier.

Det totala antalet inkomna och registrerade synpunkter och klagomål inom förvaltningen har ökat markant under de senaste åren, från 203 år 2017 (då synpunkter inom stadsmiljö inte var inräknade) till 563 år 2018 och över 900 år 2019. Förvaltningen bedömer att detta är ett resultat av ett långsiktigt arbete med att utveckla rutiner och system för rapportering, samt en ökad medvetenhet inom verksamheterna om hur uppföljning och analys av synpunkter och klagomål kan bidra till kvalitetsutveckling. Med några få undantag använder nu alla enheter inom förvaltningen det gemensamma systemet för rapportering av synpunkter och klagomål, och följsamheten till rutiner för rapporteringen har ökat. Det finns dock fortfarande ett behov av att utveckla arbetet med hantering och analys av synpunkter och klagomål inom förvaltningen. Detta är en del av det utvecklingsarbete gällande avvikelshantering som har påbörjats under 2019 och kommer att fortsätta under 2020.

Drygt två tredjedelar av de inkomna synpunkterna gäller stadsmiljö. Huvuddelen av dessa kommer in via stadens tyck till-app eller tyck till-funktion på stadens hemsida. Utöver de synpunkter som redovisas i tabellen nedan kommer även ett stort antal synpunkter om stadsmiljö in via epost eller telefon.

Synpunkten gäller	Antal	Varav				
		Klagomål	Beröm	Idé/förslag	Fråga	Felanmälan
Tillgänglighet	8	8	0	0	0	0
Bemötande	66	53	16	0	0	0
Kompetens	51	14	44	0	0	0
Kontinuitet	5	5	0	0	0	0
Information	13	9	2	2	0	0
Handläggning	13	16	5	0	0	0
Insatsens innehåll/ fysisk miljö	38	29	6	1	0	0
Annat	62	50	10	2	0	0
Stadsmiljö	660	128	14	48	169	301
Totalt	913	311	95	53	169	301

Avdelningen för förskola mottagit 97 synpunkter varav 50 klagomål, 43 beröm och 4 idéer/förslag. Klagomålen rör bland annat den fysiska miljön på förskolorna (exempelvis belysning, vagnförråd), personalförändringar, gruppsammansättning. Majoriteten av klagomålen, sammanlagt 40 procent, rör bemötande. De beröm som registrerats gäller främst personalens kompetens och bemötande. Inkomna synpunkter och klagomål tas löpande upp i olika forum med personalen, för att bland annat särskilt uppmärksamma och diskutera bemötandefrågor.

Avdelningen för äldreomsorg har mottagit 95 synpunkter varav 77 klagomål, 15 beröm och 3 idéer/förslag. Klagomålen rör främst bemötande och insatsens innehåll och utformning. De beröm som registrerats rör främst personalens kompetens och bemötande. Inkomna klagomål, beröm och förslag utreds skyndsamt i verksamheterna och tas sedan upp löpande i olika forum för att nå spridning av åtgärder. Utifrån att bemötande fortsatt är det område där

klagomål inkommer i stor utsträckning fortlöper förvaltningens arbete med att implementera den nationella värdegrunden. Rutinerna för hantering av synpunkter och klagomål och hur dessa fördelas mellan enheter utifrån ansvar behöver ses över då frågor som rör utförare registreras på beställarenheten samt på berörd utförarenhet.

Avdelningen för Individ och familjestöd har tagit emot 38 synpunkter varav 35 klagomål och 3 beröm. Klagomålen rör i lika stora delar bemötande och handläggning som motsvarar 69 procent. De beröm som registrerats rör främst personalens kompetens och bemötande. 80 procent av inkomna klagomål kommer från brukaren själv och att klagomålen inkommer skriftligt är vanligast, i synnerhet när klagomålet rör handläggningen. Vanliga aspekter på klagomål om handläggningen är utredningarnas bedömning samt inom ekonomiskt bistånd även ansökningsförfarandet. Avdelningen behöver utveckla arbetet med synpunkts- och klagomålshanteringen vad gäller gränsdragning mellan orosanmälningar och synpunkter samt förtydliga i rapporteringen var i handlägningsprocessen olika typer av klagomål är vanligast för att bättre kunna använda detta i förbättringsarbetet.

Avdelningen förebyggande arbete och kultur har tagit emot 64 synpunkter varav 21 var klagomål och 20 beröm. Två klagomål har inkommit från föräldrar som inte ansåg att familjebehandlarna haft rätt kompetens. Klagomålen har bemötts och insatsen har i dessa fall förstärkts genom att medarbetare med olika kompetens har kompletterat varandra. Tre klagomål avser familjebehandlars intensitet i uppdragen. Dessa klagomål har utretts i samverkan med familj och socialsekreterare. Majoriteten av de synpunkterna gällande uppdragen som inkommit från föräldrar har avsett positiv kritik.

Majoriteten av de synpunkter och klagomål som inkommit till avdelningen har rört förändringen inom parklekarna. Det har varit viktiga synpunkter som förvaltningen tar hänsyn till genom att etablera samarbete med civilsamhället, som leder till ett visst fortsatt öppethållande i två av tre parklekslokaler. Det gör att besökare kan ha tillgång till toalett och visst material. Ett klagomål gällde mopedåkning på Skarpnäcksfältet vilket löstes i samverkan med polis. Samtliga klagomål har bemötts av enheten. Två föräldrar har berömt aktiviteten Sportcamp, för gott omhändertagande och uppskattade aktiviteter.

Förvaltningen har totalt under året tagit emot 660 synpunkter rörande stadsmiljö, vilka registreras i synpunktportalen enligt stadens anvisningar. Närmare hälften av synpunkterna är felanmälningar, därefter följer frågor och klagomål. De flesta synpunkter har handlat om lekredskap i park, nedfallna eller skadade träd, skötsel av grönområden, parkunderhåll och gräsklippning.

Administrativa avdelningen har inte använt förvaltningens system för att rapportera synpunkter och klagomål och ingår därför inte i statistiken. Förvaltningens reception har under hösten mottagit många klagomål gällande att besöksdatorerna i receptionen inte har fungerat till följd av byte av IT-leverantör. Receptionen har också mottagit enstaka klagomål gällande bemötande, men även flera beröm för gott bemötande. Förvaltningen har också fått beröm i samband med det Hållbarhetsforum som hölls i augusti.

Samarbeten med akademien

Förvaltningen har ett pågående samarbete med forskare vid Ersta Sköndal Bräcke högskola kring ett pilotprojekt för att utvärdera Bra-samtal med barn över sju år som bor i osäkra boendeförhållanden. Under 2019 har forskningsmedel beviljats och etikprövningsmyndigheten har godkänt projektet, som kommer att inledas i januari 2020.

Några av förvaltningens förskolor ingår i ett Erasmus+ projekt med titeln ”Making the parts whole”. Projektet är ett samarbete mellan förskolor i Kärrtorp och på Skarpnäcksfältet, samt förskolor i Spanien, Rumänien och England. Projektet avslutas vid halvårsskiftet 2020.

Under året har totalt 58 högskolestudenter från olika lärosäten gjort praktik eller verksamhetsförlagd utbildning inom förvaltningens verksamheter.

Goda exempel i kvalitetsutvecklingen

Arbetet med program för delaktighet och tillgänglighet

Förvaltningen genomförde inför 2019 en kartläggning och prioritering utifrån program för delaktighet och tillgänglighet som säkerställt att åtgärder vidtagits inom samtliga områden. Utöver det har förvaltningens grupp- och servicebostäder, som drivs på entreprenad, implementerat programmet i sina verksamheter.

Barn i behov av särskilt stöd i förskola och skola

För att säkerställa att barn i behov av särskilt stöd får en bra övergång från förskolan till skolan genomförs överlämningssamtal utifrån en utarbetad övergångsprocess. Överlämningarna mellan skolformerna utvärderas regelbundet i syfte att säkerställa att behoven hos barn i behov av särskilt stöd tillgodoses. Genom Skarpnäcksmodellen och stödenheten erhåller personal inom förskola utbildning och stöd i implementering av Positivt beteendestöd samt anpassningar i miljö och arbetssätt som gynnar barn i behov av särskilt stöd. Föräldrastödjare och specialpedagoger arbetar med fokus på att stödja personal utifrån målsättningen om att stärka kompetensen så att det gagnar alla barn som personalen möter, samt stödja föräldrarna till barnen med behov av särskilt stöd. Stöd ges till såväl föräldrar som personal och ledning för att stärka kompetens i alla led. Föräldrar erbjuds individuellt stöd samt i gruppform. Syftet är att samtliga i barnets närhet ska kunna bemöta barnet utifrån barnets behov och förutsättningar.

Föreningar i parklekar

Förvaltningen har haft tre avtal med föreningar under året gällande verksamhet i parklekarna Skarpa by och Brödkaveln. Samarbetet har utvärderats under året, varvid det framkommit att föreningarna mottagit synpunkter om att föreningarnas närvaro i parklekarna varit väldigt uppskattad av besökande barn och familjer. Föreningarna har framfört att besöksantalet ökat samt att de upplever förbättrad kontakt med invånarna och ökad känsla av samhörighet och gemenskap bland besökarna samt med föreningarna. Samarbetet upplevs som en positiv utveckling för besökande barn och föräldrar, samt varit till nytta för såväl föreningarna som förvaltningen.

Verksamhetsuppföljning inom äldreomsorg och utveckling av metod inom funktionsnedsättning

Förvaltningen har genomfört verksamhetsuppföljning inom äldreomsorg utifrån den metod som tagits fram av äldreförvaltningen och i samband med genomförandet också utvecklat metoden vidare. Återföringen till de verksamheter som följts upp har fokuserats på kvalitetsutveckling och stöd till verksamheterna vilket gett god effekt på åtgärder. Vidare har förvaltningen tagit fram en metod för verksamhetsuppföljning inom funktionsnedsättning som bygger på äldreförvaltningens metod i syfte att säkerställa verksamhetens kvalitet utöver att verksamheten uppfyller ställda krav utifrån lagstiftning och avtal.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Maria Mathiasson Laxvik, Stadsdelsdirektör	2020-02-06